

eul_wid: bww-bv

Ἱπποκράτης καὶ τὸ Ἱπποκρατικὸν Σῶμα · Hippocrates and the Hippocratic Corpus

On Joints

Περὶ ἄρθρων

Period: Κλασική Classical

Dialect: Ἰωνική Ionic

Domain: Ἱατρική Medicine

Format: Πραγματεία Treatise

ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ. Ὡμου δὲ ἄρθρον ἓνα τρόπον οἶδα ὀλισθάνον, τὸν ἐς τὴν μασχάλην· ἄνω δὲ οὐδέποτε εἶδον, οὐδὲ ἐς τὸ ἔξω· οὐ μέντοι δισχυριεῖω ἔγωγε, εἰ ὀλισθάνοι ἄν, ἢ οὐ, καίπερ ἔχων περὶ αὐτοῦ ὅ τι λέγω.

¹ Ἀτὰρ οὐδὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν οὐδέπω ὅπωπα, ὅ τι ἔδοξέ μοι ὠλισθηκέναι. Τοῖσι μέντοι ἱητροῖσι δοκέει κάρτα ἐς τοῦμπροσθεν ὀλισθάνειν, καὶ μάλιστα ἐξαπατέονται ἐν τουτέοισιν, ὧν ἂν φθίσις καταλάβῃ τὰς σάρκας τὰς περὶ τὸ ἄρθρον τε καὶ τὸν βραχίονα· φαίνεται γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοις παντάπασιν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐξέχουσα ἐς τοῦμπροσθεν. Καὶ ἔγωγέ ποτε τὸ τοιοῦτον οὐ φὰς ἐκπεπτωκέναι, ἤκουσα φλαύρως ὑπὸ τε τῶν ἱητρῶν, ὑπὸ τε τῶν δημοτέων, διὰ τοῦτο τὸ πρῆγμα· ἐδόκεον γὰρ αὐτοῖσιν ἡγνοηκέναι μόνος, οἱ δὲ ἄλλοι ἐγνωκέναι, καὶ οὐκ ἡδυνάμην αὐτοὺς ἀναγνῶσαι, εἰ μὴ μόλις, ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε· εἴ τις τοῦ βραχίονος ψιλώσῃ μὲν τῶν σαρκῶν τὴν ἐπωμίδα, ψιλώσῃ δὲ ἢ ὁ μῦς ἀνατείνει, ψιλώσῃ δὲ τὸν τένοντα τὸν κατὰ τὴν μασχάλην καὶ τὴν κληῖδα πρὸς τὸ στῆθος ἔχοντα, φαίνοιτο ἂν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐς τοῦμπροσθεν ἐξέχουσα ἰσχυρῶς, καίπερ οὐκ ἐκπεπτωκυῖα· πέφυκε γὰρ ἐς τοῦμπροσθεν προπετὴς ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος· τὸ δ' ἄλλο ὁστέον τοῦ βραχίονος ἐς τὸ ἔξω καμπύλον. Ὅμιλέει δὲ ὁ βραχίων τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης πλάγιος, ὅταν παρὰ τὰς πλευρὰς παρατεταμένος ᾖ· ὅταν μέντοι ἐς τοῦμπροσθεν ἐκτανυσθῇ ἡ ζύμπασα χεὶρ, τότε ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος κατ' ἴξιν τῆς ὠμοπλάτης τῷ κοίλῳ γίνεται, καὶ οὐκ ἔτι ἐξέχειν ἐς τοῦμπροσθεν φαίνεται. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, οὐδέποτε εἶδον οὐδὲ ἐς τοῦμπροσθεν ἐκπεσόν· οὐ μὴν ἰσχυριεῖω γε οὐδὲ περὶ τούτου, εἰ μὴ ἐκπέσοι ἂν οὕτως, ἢ οὐ. Ὅταν οὖν ἐκπέσῃ ὁ βραχίων ἐς τὴν μασχάλην, ἅτε πολλοῖσιν ἐκπίπτοντος, πολλοὶ ἐπίστανται ἐμβάλλειν· εὐπαίδευτον δὲ ἐστὶ τὸ εἰδέναι πάντας τοὺς τρόπους, οἷσιν οἱ ἱητροὶ ἐμβάλλουσι, καὶ ὥς ἂν τις αὐτοῖσι τοῖσι τρόποισι τούτοις κάλλιστα χρῶτο. Χρέεσθαι δὲ χρὴ τῷ κρατίστῳ τῶν τρόπων, ἣν τὴν ἰσχυρονάτην ἀνάγκην ὀρεῖ· κράτιστος δὲ ὁ ὕστατος γεγραψόμενος. Ὅσοισι μὲν οὖν πυκινὰ ἐκπίπτει ὁ ὦμος, ἱκανοὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ σφίσις αὐτοῖσιν ἐμβάλλειν εἰσὶν· ἐνθέντες γὰρ τῆς ἐτέρης χειρὸς τοὺς κονδύλους ἐς τὴν μασχάλην, ἀναγκάζουσιν ἄνω τὸ ἄρθρον, τὸν δὲ ἀγκῶνα παράγουσιν ἐπὶ τὸ στῆθος. ^[30]

² Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ ὁ ἱητρὸς ἂν ἐμβάλλοι, εἰ αὐτὸς μὲν ὑπὸ τὴν μασχάλην ἐσωτέρῳ τοῦ ἄρθρου τοῦ ἐκπεπτωκότος ὑποτείνας τοὺς δακτύλους, ἀπαναγκάζει ἀπὸ τῶν πλευρέων, ἐμβάλλων τὴν ἐσωτοῦ κεφαλὴν ἐς τὸ ἀκρώμιον, ἀντερείσιος ἕνεκα, τοῖσι δὲ

γούνασι παρὰ τὸν ἀγκῶνα ἐς τὸν βραχίονα ἐμβάλλων, ἀντωθέοι πρὸς τὰς πλευράς· συμφέρεει δὲ κρατερὰς τὰς χεῖρας ἔχειν τὸν ἐμβάλλοντα. Ἡ αὐτὸς μὲν τῇσι χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ οὕτω ποιοίη, ἄλλος δέ τις τὸν ἀγκῶνα παράγοι παρὰ τὸ στήθος. Ἐστὶ δὲ ἐμβολὴ ὤμου, καὶ ἐς τοῦπίσω ὑπερβάλλοντα τὸν πῆχυν ἐπὶ τὴν ράχιν, ἔπειτα τῇ μὲν ἐτέρῃ χειρὶ ἀνακλᾶν ἐς τὸ ἄνω τοῦ ἀγκῶνος ἐχόμενον, τῇ δὲ ἐτέρῃ παρὰ τὸ ἄρθρον ὀπισθεν ἐρείδειν. Αὕτη ἡ ἐμβολή, καὶ ἡ πρόσθεν εἰρημένη, οὐ κατὰ φύσιν ἐοῦσαι, ὅμως ἀμφισφάλλουσαι τὸ ἄρθρον, ἀναγκάζουσιν ἐμπίπτειν. Οἱ δὲ τῇ πτέρνῃ πειρώμενοι ἐμβάλλειν, ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἀναγκάζουσιν· χρή δὲ τὸν μὲν ἄνθρωπον χαμαὶ κατακλίνειν ὕπτιον, τὸν δὲ ἐμβάλλοντα χαμαὶ ἵζεσθαι ἐφ' ὁκότερα ἂν τὸ ἄρθρον ἐκπεπτῶκη· ἔπειτα λαβόμενον τῇσι χερσὶ τῇσιν ἐσωτέρου τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς, κατατείνειν αὐτήν, τὴν δὲ πτέρνην ἐς τὴν μασχάλην ἐμβάλλοντα ἀντωθέειν, τῇ μὲν δεξιῇ ἐς τὴν δεξιήν, τῇ δὲ ἀριστερῇ ἐς τὴν ἀριστερήν. ^[5]

³ Δεῖ δὲ ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης ἐνθεῖναι στρογγύλον τι ἐναρμόσσον· ἐπιτηδειόταται δὲ αἱ πάνυ σμικραὶ σφαῖραι καὶ σκληραὶ, οἷαι ἐκ τῶν πολλῶν σκυτέων ράπτονται· ἦν γὰρ μὴ τι τοιοῦτον ἐγκέηται, οὐ δύναται ἡ πτέρνη ἐξικνεέσθαι πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος· κατατεινομένης γὰρ τῆς χειρὸς, κοιλαίνεται ἡ μασχάλη· οἱ γὰρ τένοντες οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς μασχάλης, ἀντισφίγγοντες, ἐναντίοι εἰσίν. Χρὴ δέ τινα ἐπὶ θάτερα τοῦ κατατεινομένου καθήμενον κατέχειν κατὰ τὸν ὑγίειά ὦμον, ὥς μὴ περιέλκηται τὸ σῶμα, τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς ἐπὶ θάτερα τεινομένης· ἔπειτα ἱμάντος μαλθακοῦ πλάτος ἔχοντος ἱκανόν, ὅταν ἡ σφαῖρη ἐντεθῇ ἐς τὴν μασχάλην, περὶ τὴν σφαῖρην περιβεβλημένου τοῦ ἱμάντος, καὶ κατέχοντος, λαβόμενον ἀμφοτέρων τῶν ἀρχέων τοῦ ἱμάντος, ἀντικατατείνειν τινὰ, ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ κατατεινομένου καθήμενον, τῷ ποδὶ προσβάντα πρὸς τοῦ ἀκρωμίου τὸ ὀστέον. Ἡ δὲ σφαῖρη ὥς ἐσωτάτω καὶ ὥς μάλιστα πρὸς τῶν πλευρέων κείσθω, καὶ μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος. Ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλη ἐμβολή, ἣ κατωμίζουσιν ἐς ὀρθόν· μείζω μέντοι εἶναι χρή τὸν κατωμίζοντα, διαλαβόντα δὲ τὴν χεῖρα, ὑποθεῖναι τὸν ὦμον τὸν ἐσωτέρου ὑπὸ τὴν μασχάλην ὀξύν· κᾶπειτα ὑποστρέψαι, ὥς ἂν ἐνίζηται ἔδρη, οὕτω στοχασάμενον ὅπως ἀμφὶ τὸν ὦμον τὸν ἐσωτέρου κρεμάσαι τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν μασχάλην· αὐτὸς δὲ ἐσωτέρον ὑψηλότερον ἐπὶ τοῦτον τὸν ὦμον ποιεέτω, ἢ ἐπὶ τὸν ἕτερον· τοῦ δὲ κρεμαμένου τὸν βραχίονα πρὸς τὸ ἐσωτέρου στήθος προσαναγκαζέτω ὥς τάχιστα· ἐν τούτῳ δὲ τῷ σχήματι προσανασειέτω, ὁκότεν μετεωρίσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὥς ἀντιρρέποι τὸ ἄλλο σῶμα αὐτῷ, ἀντίον τοῦ βραχίονος τοῦ κατεχομένου· ἦν δὲ ἄγαν κοῦφος ἔη ὁ ἄνθρωπος, προσεπικρεμασθήτω τούτου ὀπισθεν τις κοῦφος παῖς. ^[10]

⁴ Αὗται δὲ αἱ ἐμβολαὶ πᾶσαι κατὰ παλαιστρὴν εὐχρηστοὶ εἰσιν, ὅτι οὐδὲν ἄλλοίων ἀρμένων δέονται ἐπεισενεχθῆναι· χρήσαιτο δ' ἂν τις καὶ ἄλλοιθι. Ἀτὰρ καὶ οἱ περὶ τὸ ὕπερον ἀναγκάζοντες, ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἐμβάλλουσιν· χρή δὲ τὸ μὲν ὕπερον κατελίσχθαι ταινίῃ τινὶ μαλθακῇ (ἥσσον γὰρ ἂν ὑπολισθάνοι), ὑπηναγκάσθαι δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος· καὶ ἦν μὲν βραχὺ ἔη τὸ ὕπερον, καθῆσθαι χρή τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τινος, ὥς μόλις τὸν βραχίονα περιβάλλειν δύνηται περὶ τὸ ὕπερον· μάλιστα δὲ ἔστω μακρότερον τὸ ὕπερον, ὥς ἂν ἐστεῶς ὁ ἄνθρωπος κρέμασθαι μικροῦ δέῃ ἀμφὶ τῷ ξύλῳ. ^[5]

⁵ Κᾶπειτα ὁ μὲν βραχίων καὶ ὁ πῆχυσ παρατεταμένος παρὰ τὸ ὕπερον ἔστω, τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος καταταγκαζέτω τις, περιβάλλων κατὰ τὸν αὐχένα παρὰ τὴν κληῖδα τὰς χεῖρας. Αὕτη ἡ ἐμβολή κατὰ φύσιν ἐπιεικέως ἐστὶ, καὶ ἐμβάλλειν δύναται, ἦν χρηστῶς σκευάσωνται αὐτήν. Ἀτὰρ καὶ ἡ διὰ τοῦ κλιμακίου ἐτέρη τις τοιαύτη, καὶ ἔτι βελτίων, ὅτι ἀσφαλεστέως ἂν τὸ σῶμα, τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ, ἀντισηκωθεῖ μετεωρισθέν· περὶ γὰρ τὸ ὑπεροειδὲς ὁ ὦμος ἦν καὶ καταπεπήγη, περισφάλλεσθαι τὸ σῶμα κίνδυνος ἢ τῇ, ἢ τῇ· χρή μέντοι, καὶ ἐπὶ τῷ κλιμακτῆρι ἐπιδεδέσθαι τι ἄνωθεν στρογγύλον ἐναρμόσσον ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης, ὃ προσδιαναγκάσει τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐς τὴν φύσιν ἀπιέναι. ^[5]

⁷ Κρατίστη μέντοι πασέων τῶν ἐμβολέων ἢ τοιήδε· ξύλον χρή εἶναι, πλάτος μὲν ὡς πενταδάκτυλον, ἢ τετραδάκτυλον τὸ ἐπίπαν, πάχος δὲ ὡς διδάκτυλον, ἢ καὶ λεπτότερον, μήκος δὲ δίπηχυ, ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον· ἔστω δὲ ἐπὶ θάτερα τὸ ἄκρον περιφερὲς καὶ στενότατον ταύτη καὶ λεπτότατον· ἄμβην δὲ ἐχέτω, σμικρὸν ὑπερέχουσαν, ἐπὶ τῷ ὑστάτῳ τοῦ περιφερέος, ἐν τῷ μέρεϊ, μὴ τῷ πρὸς τὰς πλευρὰς, ἀλλὰ τῷ πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἔχοντι, ὡς ὑφαρμόσειε τῇ μασχάλῃ παρὰ τὰς πλευρὰς ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ὑποτιθέμενον· ὁθονίῳ δὲ ἢ ταινίῃ μαλθακῇ κατακεκολλήσθω ἄκρον τὸ ξύλον, ὅπως προσηνέστερον ἔῃ. Ἐπειτα χρή ὑπόσαντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ξύλου ὑπὸ τὴν μασχάλην ὡς ἐσωτάτω μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, τὴν δὲ ὅλην χεῖρα πρὸς τὸ ξύλον κατατείναντα, προσκαταδῆσαι κατὰ τε τὸν βραχίονα, κατὰ τε τὸν πῆχυν, κατὰ τε τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς, ὡς ἂν ἀτρεμέῃ ὅτι μάλιστα· περὶ παντὸς δὲ χρή ποιέεσθαι, ὅπως τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου ὡς ἐσωτάτω τῆς μασχάλῃς ἔσται, ὑπερβεβηκὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. Ἐπειτα χρή μεσηγὺ δύο στύλων στρωτῆρα πλάγιον εὖ προσδῆσαι, ἔπειτα ὑπερενεγκεῖν τὴν χεῖρα ζὺν τῷ ξύλῳ ὑπὲρ τοῦ στρωτήρος, ὅπως ἢ μὲν χεῖρ ἐπὶ θάτερα ἔῃ, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ σῶμα, κατὰ δὲ τὴν μασχάλην ὁ στρωτήρ· κᾶπειτα ἐπὶ μὲν θάτερα τὴν χεῖρα καταναγκάζειν ζὺν τῷ ξύλῳ περὶ τὸν στρωτήρα, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ ἄλλο σῶμα. Ὑψος δὲ ἔχων ὁ στρωτήρ προσδεδέσθω, ὥστε μετέωρον τὸ ἄλλο σῶμα εἶναι ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν. Οὗτος ὁ τρόπος παραπολὺ κράτιστος ἐμβολῆς ὤμου· δικαιοτάτα μὲν γὰρ μοχλεύει, ἣν μοῦνον ἐσωτέρῳ ἔῃ τὸ ξύλον τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος· δικαιοτάτα δὲ αἱ ἀντιρόπαϊ, ἀσφαλέες δὲ τῷ ὁστέῳ τοῦ βραχίονος. Τὰ μὲν οὖν νεαρὰ ἐμπίπτει θᾶσσον, ἢ ὡς ἂν τις οἴοιτο, πρὶν ἢ καὶ κατατετάσθαι δοκέειν· ἀτὰρ καὶ τὰ παλαιὰ μούνη αὕτη τῶν ἐμβολέων οἷα τε ἐμβιβάσαι, ἣν μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου σὰρξ μὲν ἐπεληλύθη ἐπὶ τὴν κοτύλην, ἢ δὲ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἤδη τρίβον ἐωυτῇ πεποιημένη ἔῃ ἐν τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐξεκλίθῃ· οὐ μὴν ἀλλ' ἐμβάλλειν γάρ μοι δοκέει καὶ οὕτω πεπαλαιωμένον ἔκπτωμα τοῦ βραχίονος (τί γὰρ ἂν δικαίη μόχλευσις οὐχὶ κινήσειε;), μένειν μέντοι οὐκ ἂν μοι δοκέοι κατὰ χώρην, ἀλλ' ὀλισθάνοι ἂν ὡς τὸ ἔθος. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιέει καὶ περὶ κλιμακτῆρα καταναγκάζειν, τοῦτον τὸν τρόπον σκευάσαντα. Πάνυ μὴν ἱκανῶς ἔχει, καὶ περὶ μέγα ἔδος θεσσαλικὸν ἀναγκάζειν, ἣν νεαρὸν ἔῃ τὸ ὀλίσθημα· ἐσκευάσθαι μέντοι χρή τὸ ξύλον οὕτως, ὥσπερ εἴρηται· ἀτὰρ τὸν ἄνθρωπον καθίσει πλάγιον ἐπὶ τῷ δίφρῳ· κᾶπειτα τὸν βραχίονα ζὺν τῷ ξύλῳ ὑπερβάλλειν ὑπὲρ τοῦ ἀνακλισμοῦ, καὶ ἐπὶ μὲν θάτερα τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ἐπὶ δὲ θάτερα τὸν βραχίονα σὺν τῷ ξύλῳ. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιέει καὶ ὑπὲρ δίκλειδος θύρης ἀναγκάζειν. Χρέεσθαι δὲ χρή αἰεὶ τούτοις, ἃ ἂν τύχη παρόντα. Εἰδέναι μὲν οὖν χρή, ὅτι φύσιες φύσιων μέγα διαφέρουσιν ἐς τὸ ῥηϊδίως ἐμπίπτειν τὰ ἐκπίπτοντα· διενέγκοι μὲν γὰρ ἂν τι καὶ κοτύλη κοτύλης, ἢ μὲν εὐνυπερβάτος ἐοῦσα, ἢ δὲ ἥσσον· πλεῖστον δὲ διαφέρει καὶ τῶν νεύρων ὁ σύνδεσμος, τοῖσι μὲν ἐπιδόσις ἔχων, τοῖσι δὲ ζυντεταμένος ἐών. ^[5]

⁸ Καὶ γὰρ ἡ ὑγρότης τοῖσιν ἀνθρώποισι γίνεται ἢ ἐκ τῶν ἄρθρων, διὰ τῶν νεύρων τὴν ἀπάρτισιν, ἣν χαλαρά τε ἔῃ φύσει, καὶ τὰς ἐπιτάσις εὐφόρως φέρῃ· συχνοὺς γὰρ ἂν τις ἴδοι, οἳ οὕτως ὑγροὶ εἰσιν, ὥστε, ὁπότεν ἐθέλωσι, τότε αὐτοῖσι τὰ ἄρθρα ἐξίσταται ἀνωδύνως, καὶ καθίσταται ἀνωδύνως. Διαφέρει μέντοι τι καὶ σχέσις τοῦ σώματος· τοῖσι μὲν γὰρ εὖ ἔχουσι τὸ γυῖον καὶ σεσαρκωμένοις ἐκπίπτει τε ἥσσον, ἐμπίπτει τε χαλεπώτερον· ὅταν δὲ αὐτοὶ σφέων αὐτῶν λεπτότεροι καὶ ἀσαρκότεροι ἔωσι, τότε ἐκπίπτει τε μᾶλλον, ἐμπίπτει τε ῥᾶον. Σημήϊον δὲ, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ τόδε· τοῖσι γὰρ βουσί τότε ἐκπίπτουσι μᾶλλον οἱ μηροὶ ἐκ τῆς κοτύλης, ἢνίκα ἂν αὐτοὶ σφέων αὐτῶν λεπτότατοι ἔωσιν· γίνονται δὲ βόες λεπτότατοι, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος· τότε οὖν καὶ ἐξαρθρέουσι μάλιστα, εἰ δὴ τι καὶ τοιοῦτο δεῖ ἐν ἱητρικῇ γράψαι· δεῖ δὲ καλῶς γὰρ Ὅμηρος καταμεμαθήκει, ὅτι πάντων τῶν προβάτων βόες μάλιστα πονέουσι ταύτην τὴν ὥρην, καὶ βοῶν οἱ ἀρόται, ὅτι κατὰ τὸν χειμῶνα ἐργάζονται. Τούτοις τοίνυν

ἐκπίπτει μάλιστα· οὗτοι γὰρ μάλιστα λεπτύνονται. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα βοσκήματα δύναται βραχεῖν τὴν ποίην βόσκεισθαι· βοῦς δὲ οὐ μάλα, πρὶν βαθεῖα γένηται· τοῖσι μὲν γὰρ ἄλλοισιν ἐστὶ λεπτή ἢ προβολή τοῦ χεῖλεος, λεπτή δὲ ἢ ἄνω γνάθος· βοῦς δὲ παχεῖν μὲν ἢ προβολή τοῦ χεῖλεος, παχεῖν δὲ καὶ ἀμβλεῖα ἢ ἄνω γνάθος· διὰ ταῦτα ὑποβάλλειν ὑπὸ τὰς βραχείας ποίας οὐ δύναται. Τὰ τε αὖ μώνυχα τῶν ζώων, ἅτε ἀμφοδόντα ἔοντα, δύναται μὲν σαρκάζειν, δύναται δὲ ὑπὸ τὴν βραχεῖν ποίην ὑποβάλλειν τοὺς ὀδόντας, καὶ ἥδεται τῇ οὕτως ἐχούσῃ ποίῃ μᾶλλον, ἢ τῇ βαθείῃ· καὶ γὰρ τὸ ἐπίπαν ἀμείνων καὶ στερεωτέρη ἢ βραχεῖν ποίη τῆς βαθείης, ποτὶ καὶ πρὶν ἐκκαρπεῖν τὴν βαθεῖν. Διὰ τοῦτο οὖν ἐποίησεν ὧδε τὰδε τὰ ἔπη [Ὡς δ' ὁπότ' ἀσπᾶσιον ἔαρ ἦλυθε βουσὶν ἔλιξιν], ὅτι ἀσμενωτάτῃ αὐτοῖσιν ἢ βαθείῃ ποίῃ φαίνεται. Ἀτὰρ καὶ ἄλλως ὁ βοὺς χαλαρὸν φύσει τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων· διὰ τοῦτο καὶ εἰλίπουν ἐστὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων, καὶ μάλιστα ὅταν λεπτὸν καὶ γηραλέον ἔῃ. Διὰ ταῦτα πάντα καὶ ἐκπίπτει βοῦς μάλιστα· πλείω δὲ γέγραπται περὶ αὐτέου, ὅτι πάντων τῶν προειρημένων ταῦτα μαρτύρια ἐστίν. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, τοῖσιν ἀσάρκοις μᾶλλον ἐκπίπτει, καὶ θᾶσσον ἐμπίπτει, ἢ τοῖσι σεσαρκωμένοις· καὶ ἥσσον ἐπιφλεγμαίνει τοῖσιν ὕγροισιν καὶ τοῖσιν ἀσάρκοις, ἢ τοῖσι σκελιφροῖσι καὶ σεσαρκωμένοις, καὶ ἥσσον γε δέδεται ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον· ἀτὰρ καὶ ἡ μύξα πλείων ὑπεῖν τοῦ μετρίου μὴ ζῆν φλεγμονῇ, καὶ οὕτως ἂν ὀλισθηρὸν εἴη· μυζωδέστερα γὰρ τοῦπίπαν τὰ ἄρθρα τοῖσιν ἀσάρκοις, ἢ τοῖσι σεσαρκωμένοις ἐστίν· καὶ γὰρ αὗται αἱ σάρκες τῶν μὴ ἀπὸ τέχνης ὀρθῶς λελιμαγχημένων, αἱ τῶν λεπτῶν, μυζωδέστεραί εἰσιν, ἢ αἱ τῶν παχέων. Ὅσοις μὲντοι ζῆν φλεγμονῇ μύξα ὑπογίνεται, ἢ φλεγμονὴ δῆσασα ἔχει τὸ ἄρθρον· διὰ τοῦτο οὐ μάλα ἐκπίπτει τὰ ὑπόμυξα, ἐκπίπτοντα ἂν, εἰ μὴ τι ἢ πλεον, ἢ ἔλασσον φλεγμονῆς ὑπεγένετο. ^[45]

- ⁹ Οἷσι μὲν οὖν, ὅταν ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, μὴ ἐπιφλεγμαίνει τὰ περιέχοντα, χρῆσθαι τε ἀνωδύνως αὐτίκα τῷ ὥμῳ δύναται, οὗτοι μὲν οὐδὲν νομίζουσι δεῖν ἐωυτῶν ἐπιμελέεσθαι· ἰητροῦ μὲν ἐστὶ καταμαντεύσασθαι τῶν τοιούτων· τοῖσι τοιούτοις γὰρ ἐκπίπτει καὶ αὐθις μᾶλλον, ἢ οἷσιν ἂν ἐπιφλεγμῆναι τὰ νεῦρα. Τοῦτο κατὰ πάντα τὰ ἄρθρα οὕτως ἔχει, καὶ μάλιστα κατ' ὥμον καὶ κατὰ γόνυ· μάλιστα γὰρ οὖν ὀλισθάνει ταῦτα. Οἷσι δ' ἂν ἐπιφλεγμῆναι τὰ νεῦρα, οὐ δύναται χρέεσθαι τῷ ὥμῳ· κωλύει γὰρ ἡ ὀδύνη καὶ ἡ ζύντασις τῆς φλεγμονῆς. Τοὺς οὖν τοιούτους ἰῆσθαι χρή κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοις πολλοῖς ἐπιδέοντα· ὑποτιθέναι δὲ ἐς τὴν μασχάλην εἴριον μαλθακόν, καθαρὸν ξυνειλίσσοντα, ἐκπλήρωμα τοῦ κοίλου ποιέοντα, ἵνα ἀντιστήριγμα μὲν τῇ ἐπιδέσει ἔῃ, ἀνακωχὴ δὲ τὸ ἄρθρον· τὸν δὲ βραχίονα ἐς τὸ ἄνω ῥέποντα ἴσχειν χρή τὰ πλεῖστα· οὕτω γὰρ ἂν ἐκαστάτω εἴη τοῦ χωρίου, ἐς ὃ ὥλισθεν ἢ κεφαλὴ τοῦ ὥμου. Χρὴ δὲ, ὅταν ἐπιδῆσῃ τὸν ὥμον, ἔπειτα προσκαταδεῖν τὸν βραχίονα πρὸς τὰς πλευράς ταινίῃ τινὶ, κύκλῳ περὶ τὸ σῶμα περιβάλλοντα. Χρὴ δὲ καὶ ἀνατρίβειν τὸν ὥμον ἡσυχαίως καὶ λιπαρῶς. Πολλῶν δὲ ἔμπειρον δεῖ εἶναι τὸν ἰητρὸν, ἀτὰρ δὴ καὶ ἀνατρίψιος· ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτέου ὀνόματος οὐ τωὐτὸ ἀποβαίνει· καὶ γὰρ ἂν δῆσειεν ἄρθρον ἀνατρίψις, χαλαρώτερον τοῦ καιροῦ ἔδον, καὶ λύσειεν ἄρθρον, σκληρότερον τοῦ καιροῦ ἔδον· ἀλλὰ διοριεῖται ἡμῖν περὶ ἀνατρίψιος ἐν ἄλλῳ λόγῳ. Τὸν γοῦν τοιοῦτον ὥμον μαλθακῇσι ξυμφέρει τῇσι χερσὶν ἀνατρίβειν, καὶ ἄλλως πρηέως· τὸ δὲ ἄρθρον διακινεῖν μὴ βίῃ, ἀλλὰ τοσοῦτον, ὅσον ἀνωδύνως κινῆσαι. Καθίσταται δὲ πάντα, τὰ μὲν ἐν πλείονι χρόνῳ, τὰ δ' ἐν ἐλάσσονι. Γινώσκειν δὲ, εἰ ἐκπέπτωκεν ὁ βραχίον, τοισίδε χρή τοῖσι σημείοις· τοῦτο μὲν, ἐπειδὴ δίκαιον ἔχουσι τὸ σῶμα οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὰ σκέλεα, παραδείγματι χρέεσθαι δεῖ τῷ ὑγιεῖ πρὸς τὸ μὴ ὑγιές, καὶ τῷ μὴ ὑγιεῖ πρὸς τὸ ὑγιές, μὴ τὰ ἀλλότρια ἄρθρα καθορῶντα (ἄλλοι γὰρ ἄλλων μᾶλλον ἔξαρθοι πεφύκασιν), ἀλλὰ τὰ αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος, ἢ ἀνόμοιον ἔῃ τὸ ὑγιές τῷ κάμνοντι. ^[5]

Καὶ τοῦτο εἴρηται μὲν ὀρθῶς, παραξύνεσιν δὲ ἔχει πάνυ πολλήν· διὰ τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἀρκέει μῦθον λόγῳ εἰδέναι τὴν τέχνην ταύτην, ἀλλὰ καὶ ὁμιλίῃ ὁμιλέειν· πολλοὶ γὰρ ὑπὸ ὀδύνης, ἢ καὶ ὑπ' ἀλλοίης προφάσιος, οὐκ ἐξεστέωτων αὐτέοισι τῶν ἄρθρων, ὅμως οὐ δύνανται ἐς τὰ ὅμοια σχήματα καθίστασθαι ἐς οἷά περ τὸ ὑγιαῖνον σῶμα σχηματίζεται· προσξυνιέναι μὲν οὖν, καὶ ἐννοεῖν καὶ τὸ τοιόνδε σχῆμα χρή. Ἀτὰρ καὶ ἐν τῇ μασχάλῃ ἢ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος φαίνεται ἐγκειμένη πολλῶ μᾶλλον τοῦ ἐκπεπτωκότος ἢ τοῦ ὑγιέος· τοῦτο δὲ, ἄνωθεν κατὰ τὴν ἐπωμίδα κοῖλον φαίνεται τὸ χωρίον, καὶ τὸ τοῦ ἀκρωμίου ὀστέον ἐξέχον φαίνεται, ἅτε ὑποδεδυκότος τοῦ ἄρθρου ἐς τὸ κάτω χωρίον· παραξύνεσιν μὴν καὶ ἐν τούτῳ ἔχει τινα, ἀλλ' ὕστερον περὶ αὐτοῦ γεγράφεται, ἄξιον γὰρ γραφῆς ἐστίν· τοῦτο δὲ, τοῦ ἐκπεπτωκότος ὁ ἀγκῶν φαίνεται ἀφεστέως μᾶλλον ἀπὸ τῶν πλευρέων, ἢ τοῦ ἐτέρου· εἰ μέντοι τις προσαναγκάζοι, προσάγεται μὲν, ἐπιπόνως δέ· τοῦτο δὲ, ἄνω τὴν χεῖρα ἄραι εὐθεῖαν παρὰ τὸ οὖς, ἐκτεταμένου τοῦ ἀγκῶνος, οὐ μάλα δύνανται, ὥσπερ τὴν ὑγιέα, οὐδὲ παράγειν ἔνθα καὶ ἔνθα ὁμοίως. Τὰ τε οὖν σημήϊα ταῦτά ἐστιν ὥμου ἐκπεπτωκότος· αἱ τε ἐμβολαὶ αἱ γεγραμμέναι, αἱ τε ἰητρεῖαι αὗται. Ἐπάξιον δὲ τὸ μάθημα, ὡς χρή ἰητρεύειν τοὺς πυκνὰ ἐκπίπτοντας ὥμους· πολλοὶ μὲν γὰρ ἤδη ἀγωνίης ἐκωλύθησαν διὰ ταύτην τὴν ξυμφορὴν, τᾶλλα πάντα ἀξιόχρεοι ἐόντες· πολλοὶ δὲ ἐν πολεμικοῖσιν ἀχρήϊοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν διὰ ταύτην τὴν ξυμφορὴν· ἅμα δὲ ἐπάξιον καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι οὐδένα οἶδα ὀρθῶς ἰητρεύοντα, ἀλλὰ τοὺς μὲν μηδὲ ἐγχειρόντας, τοὺς δὲ τάναντία τοῦ ξυμφέροντος φρονέοντάς τε καὶ ποιέοντας. ^[5]

¹¹ Συχνοὶ γὰρ ἤδη ἰητροὶ ἔκαυσαν ὥμους ἐκπίπτοντας, κατὰ τε τὴν ἐπωμίδα, κατὰ τε τὸ ἔμπροσθεν, ἢ ἢ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος ἐξογκέει, κατὰ τε τοῦπισθεν ὀλίγον τῆς ἐπωμίδος αὗται οὖν αἱ καύσεις, εἰ μὲν ἐς τὸ ἄνω ἐξέπιπτεν ὁ βραχίον, ἢ ἐς τοῦμπροσθεν, ἢ ἐς τοῦπισθεν, ὀρθῶς ἂν ἔκαιον· νῦν δὲ δὴ, ὅτε ἐς τὸ κάτω ἐκπίπτει, ἐκβάλλουσιν αὗται αἱ καύσεις μᾶλλον, ἢ κωλύουσιν· ἀποκλείουσι γὰρ τῆς ἄνω εὐρυχωρίας τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. Χρὴ δὲ ὥδε καίειν ταῦτα· ἀπολαβόντα τοῖσι δακτύλοις κατὰ τὴν μασχάλην τὸ δέρμα ἀφελκύσαι κατ' αὐτὴν τὴν ἴξιν μάλιστα, καθ' ἣν ἢ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος ἐκπίπτει· ἔπειτα οὕτως ἀφελκυσάμενον τὸ δέρμα διακαῦσαι ἐς τὸ πέρην. Σιδηρίοις δὲ χρὴ ταῦτα καίειν, μὴ παχέσι, μηδὲ λίγην φαλακροῖσιν, ἀλλὰ προμήκεσι (ταχυπορώτερα γὰρ), καὶ τῇ χειρὶ ἐπερείδειν· χρὴ δὲ καὶ διαφανέσι καίειν, ὡς ὅτι τάχιστα περαιωθῇ κατὰ δύναμιν· τὰ γὰρ παχέα, βραδέως περαιούμενα, πλατυτέρας τὰς ἐκπτώσις τῶν ἐσχαρῶν ποιεῖται, καὶ κίνδυνος ἂν εἴη ξυρράγηται τὰς ὠτειλάς· καὶ κάκιον μὲν οὐδὲν ἂν εἴη, αἴσχιον δὲ καὶ ἀτεχνότερον. Ὅταν δὲ διακαύσης ἐς τὸ πέρην, τῶν μὲν πλείστων ἱκανῶς ἂν ἔχῃ ἐν τῷ κάτω μέρει τὰς ἐσχάρας ταύτας μόνας θεῖναι· ἣν δὲ μὴ κίνδυνος φαίνεται εἶναι ξυρράγηται τὰς ὠτειλάς, ἀλλὰ πολὺ τὸ διὰ μέσου ἔη, ὑπάλειπτρον χρὴ λεπτὸν διέρσαι διὰ τῶν καυμάτων, ἔτι ἀναελαμμένου τοῦ δέρματος, οὐ γὰρ ἂν ἄλλως δύναιο διέρσαι· ἐπὶ δὲ διέρσης, ἀφεῖναι τὸ δέρμα, ἔπειτα μεσηγὺ τῶν ἐσχαρῶν ἄλλην ἐσχάρην ἐμβάλλειν λεπτῷ σιδηρίῳ, καὶ διακαῦσαι, ἄχρις ἂν τῷ ὑπαλείπτρῳ ἐγκύρῃ. Ὅκόσον δὲ τι χρὴ τὸ δέρμα τὸ ἀπὸ τῆς μασχάλης ἀπολαμβάνειν, τοισίδε χρὴ τεκμαίρεσθαι· ἀδένες ὕπεισιν ἢ ἐλάσσους ἢ μείζους πᾶσιν ὑπὸ τῇ μασχάλῃ, πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τοῦ σώματος. Ἀλλὰ ἐν ἄλλῳ λόγῳ περὶ ἀδένων οὐλομελίας γεγράφεται, ὅ τι τέ εἰσι, καὶ οἷα ἐν οἷοις σημαίνουσιν τε καὶ δύνανται. Τοὺς μὲν οὖν ἀδένας οὐ χρὴ προσαπολαμβάνειν, οὐδ' ὅσα ἐσωτέρω τῶν ἀδένων· μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος τοῖσι γὰρ ἐπικαιροτάτοις τόνοις γειτονεύονται· ὅσον δὲ ἐξωτέρω τῶν ἀδένων, ἐπιπλεῖστον ἀπολαμβάνειν· ἀσινέα γάρ. Γινώσκειν δὲ χρὴ καὶ τάδε, ὅτι, ἣν μὲν ἰσχυρῶς τὸν βραχίονα ἀνατείνης, οὐ δυνήσῃ τοῦ δέρματος ἀπολαβεῖν οὐδὲν τοῦ ὑπὸ τῇ μασχάλῃ, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου· καταναισιμούται γὰρ ἐν τῇ ἀνατάσει οἱ δ' αὖ τόνοι, οὓς οὐδεμιῇ μηχανῇ δεῖ τιτρώσκειν, οὗτοι πρόχειροι γίνονται καὶ κατατεταμένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι· ἣν δὲ μικρὸν ἐπάρῃς τὸν βραχίονα, πολὺ μὲν τοῦ

δέρματος ἀπολήψη, οἱ δὲ τόνοι, ὧν δεῖ προμηθέεσθαι, εἴσω καὶ πρόσω τοῦ χειρίσματος γίνονται. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ περὶ παντὸς χρή ποιέεσθαι, τὰ δίκαια σχήματα ἐξευρίσκειν ἐφ' ἐκάστοισιν; ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν μασχάλην, καὶ ἱκαναὶ αὐταὶ αἱ καταλήψεις, ἣν ὀρθῶς τεθῶσιν αἱ ἐσχάραι. Ἐκτοσθεν δὲ τῆς μασχάλης, δις μόνον ἐστὶ χωρία, ἵνα ἂν τις ἐσχάρας θεῖν, τιμωρεύσας τῷ παθήματι· μίαν μὲν ἐν τῷ ἔμπροσθεν μεσηγὺ τῆς τε κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ τένοντος τοῦ κατὰ τὴν μασχάλην· καὶ ταύτῃ τὸ μὲν δέρμα τελέως διακαίειν χρή, βαθυτέρον δὲ οὐ χρή· φλέψ τε γὰρ παχείη πλησίη, καὶ νεῦρα, ὧν οὐδέτερα θερμαντέα. ^[55]

11 (50) Ἐξωθεν δ' αὖ ἄλλην ἐσχάρην ἐνδέχεται ἐνθεῖναι ἀνωτέρω μὲν συχνῶ τοῦ τένοντος τοῦ κατὰ τὴν μασχάλην, κατωτέρω δὲ ὀλίγῃ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος· καὶ τὸ μὲν δέρμα τελέως χρή διακαίειν, βαθεῖν δὲ μηδὲ κάρτα ταύτην ποιέειν· πολέμιον γὰρ τὸ πῦρ νεύροισιν. Ἰητρεὺς μὲν οὖν χρή διὰ πάσης τῆς ἰητρείας τὰ ἔλκεα, μηδέποτε ἰσχυρῶς ἀνατείνοντα τὸν βραχίονα, ἀλλὰ μετρίως, ὅσον τῶν ἐλκῶν ἐπιμελείης εἵνεκα· ἥσσον μὲν γὰρ ἂν διαψύχοιτο (ζυμφέρει γὰρ πάντα τὰ καύματα σκέπειν, ὡς ἐπιεικέως ἰητρεύεσθαι)· ἥσσον δ' ἂν ἐκπλίσσοιτο· ἥσσον δ' ἂν αἰμορράγοι· ἥσσον δ' ἂν σπασμὸς ἐπιγένοιτο. Ὅταν δὲ δὴ καθαρὰ γένηται τὰ ἔλκεα, ἐς ὥτειλάς τε ἦν, τότε δὴ καὶ παντάπασιν χρή αἰεῖ τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι πλευρῇσι προσδεδέσθαι, καὶ νύκτα καὶ ἡμέρην· ἀτὰρ καὶ ὅταν ὑγία γένηται τὰ ἔλκεα, ὁμοίως ἐπὶ πολὺν χρόνον χρή προσδεῖν τὸν βραχίονα πρὸς τὰς πλευράς· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ἐπουλωθεῖν, καὶ ἀποληφθεῖν ἢ εὐρυχωρή, καθ' ἣν μάλιστα ὀλισθάνει ὁ βραχίων. Ὅσοι δ' ἂν ὤμος καταπορηθῇ ἐμβληθῆναι, ἦν μὲν ἔτι ἐν αὐξήσει ἔωσιν, οὐκ ἐθέλει συναυξεσθαι τὸ ὀστέον τοῦ βραχίονος ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ, ἀλλὰ αὖξεται μὲν ἐπὶ τι, βραχύτερον δὲ τοῦ ἐτέρου γίνεται καὶ οἱ καλεόμενοι δὲ ἐκ γενεῆς γαλιάγκωνες διὰ δις ἄς ζυμφοράς ταύτας γίνονται, ἦν τέ τι τοιοῦτον αὐτοὺς ἐξάρθημα καταλάβῃ ἐν τῇ γαστρὶ ἐόντας, διὰ τε ἄλλην ζυμφορὴν, περὶ ἧς ὕστερόν ποτε γεγράφεται· ἀτὰρ καὶ οἷσιν ἔτι νηπίοισιν ἐοῦσι κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος βαθεῖται καὶ ὑποβρύχιοι ἐκφυήσεις γίνονται, καὶ οὗτοι πάντες γαλιάγκωνες γίνονται· καὶ ἦν τε τμηθῶσιν, ἦν τε καυθῶσιν, ἦν τε αὐτόματόν σφιν ἐκραγῇ, εὖ εἰδέναι χρή, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει. ^[10]

12 Χρέεσθαι μέντοι τῇ χειρὶ δυνατώτατοί εἰσιν οἱ ἐκ γενεῆς γαλιάγκωνες, οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνοί γε ἀνατεῖναι παρὰ τὸ οὕς τὸν βραχίονα, ἐκτανύσαντες τὸν ἀγκῶνα, δύνανται, ἀλλὰ πολὺ ἐνδεεστέρας, ἢ τὴν ὑγία χεῖρα. Οἷσι δ' ἂν ἤδη ἀνδράσιν ἐοῦσιν ἐκπέσῃ ὁ ὤμος, καὶ μὴ ἐμβληθῇ, ἢ ἐπωμὶς ἀσαρκότερῃ γίνεται, καὶ ἢ ἕξις λεπτή ἢ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος· ὅταν μέντοι ὀδυνώμενοι παύσωνται, ὁκόσα μὲν δεῖ ἐργάζεσθαι ἐπάραντας τὸν ἀγκῶνα ἀπὸ τῶν πλευρέων ἐς τὸ πλάγιον, ταῦτα μὲν οὐ δύνανται ἅπαντα ὁμοίως ἐργάζεσθαι· ὁκόσα δὲ δεῖ ἐργάζεσθαι, παραφέροντας τὸν βραχίονα παρὰ τὰς πλευράς, ἢ ἐς τοῦπίσω, ἢ ἐς τοῦμπροσθεν, ταῦτα δὲ δύνανται ἐργάζεσθαι· καὶ γὰρ ἂν ἀρίδα ἐλκύσαιεν, καὶ πρίονα, καὶ πελεκήσαιεν ἂν, καὶ σκάψαιεν ἂν, μὴ κάρτα ἄνω αἶροντες τὸν ἀγκῶνα, καὶ ἄλλα ὅσα ἐκ τῶν τοιούτων σχημάτων ἐργάζονται. Ὅσοι δ' ἂν τὸ ἀκρώμιον ἀποσπασθῇ, τουτέοισι φαίνεται ἐξέχον τὸ ὀστέον τὸ ἀπεσπασμένον· ἔστι δὲ τοῦτο ὁ ζύνδεσμος τῆς κληῖδος καὶ τῆς ὠμοπλάτης· ἑτεροίη γὰρ ἢ φύσις ἀνθρώπου ταύτη, ἢ τῶν ἄλλων ζώων. ^[20]

13 Οἱ οὖν ἰητροὶ μάλιστα ἐξαπατέονται ἐν τούτῳ τῷ τρώματι (ἅτε γὰρ ἀνασχόντος τοῦ ὀστέου τοῦ ἀποσπασθέντος, ἢ ἐπωμὶς φαίνεται χαμαιζήλη καὶ κοίλη), ὥστε καὶ προμηθέεσθαι τῶν ὤμων τῶν ἐκπεπτωκότων· πολλοὺς οὖν οἶδα ἰητροὺς, ἄλλα οὐ φλαύρους ἐόντας, οἱ πολλὰ ἤδη ἐλυμήναντο, ἐμβάλλειν πειρώμενοι τοὺς τοιούτους ὤμους, οὕτως οἰόμενοι ἐκπεπτωκέναι, καὶ οὐ πρόσθεν παύονται, πρὶν ἢ ἀπογνῶναι, ἢ ἀπορῆσαι, δοκέοντες αὐτοὶ σφέας αὐτοὺς ἐμβάλλειν τὸν ὤμον. Τούτοις ἰητρεῖ μὲν, ἢ περ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις, κηρωτὴ καὶ σπλῆνες καὶ ὀθόνια, καὶ ἐπίδεσις τοιαύτη. Καταναγκάζειν μέντοι τὸ ὑπερέχον χρή, καὶ τοὺς σπλῆνας κατὰ τοῦτο τιθέναι πλείστους, καὶ πιέζειν ταύτη μάλιστα, καὶ τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι

πλευρῆσι προσηρτημένον ἐς τὸ ἄνω μέρος ἔχειν· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα πλησιάζοι τὸ ἀπεσπασμένον. Τάδε μὴν εὖ εἰδέναι χρή, καὶ προλέγειν ὡς ἀσφαλέα, εἰ ἄλλως ἐθέλοις, ὅτι βλάβη μὲν οὐδεμίη, οὔτε σμικρὴ, οὔτε μεγάλη, τῷ ὥμῳ γίνεται ἀπὸ τούτου τοῦ τρώματος, αἴσχιον δὲ τὸ χωρίον· οὐδὲ γὰρ τοῦτο τὸ ὅστέον ἐς τὴν ἀρχαίην ἔδρην ὁμοίως ἂν ἰδρυνθείη, ὥσπερ ἐπεφύκεεν, ἀλλ' ἀνάγκη πλεον ἢ ἔλασσον ὀγκηρότερον εἶναι ἐς τὸ ἄνω. Οὐδὲ γὰρ ἄλλο ὅστέον οὐδὲν ἐς τωὺτὸ καθίσταται, ὃ τι ἂν κοινωνέον ἦ ἐτέρῳ ὁστέῳ, καὶ προσεφυκὸς ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς ἀρχαίης φύσιος. Ἀνώδυνον δὲ τὸ ἀκρώμιον ἐν ὀλίγησιν ἡμέρησι γίνεται, ἣν χρηστῶς ἐπιδέχεται. Κληῖς δὲ κατεαγεῖσα, ἣν μὲν ἀτρεκέως ἀποκαυλισθῇ, εὐιητοτέρη ἐστίν· ἣν δὲ παραμηκέως, δυσιητοτέρη. ^[25]

14 Τάναντία δὲ τούτοισιν ἐστίν, ἣ ὡς ἂν τις οἴοιτο· τὴν μὲν γὰρ ἀτρεκέως ἀποκαυλισθεῖσαν προσαναγκάσειεν ἂν τις μᾶλλον ἐς τὴν φύσιν ἐλθεῖν· καὶ γὰρ εἰ πάνυ προμηθηθείη, τὸ ἀνωτέρω κατωτέρω ἂν ποιήσῃ, σχήμασί τε ἐπιτηδείοις καὶ ἐπιδέσει ἀρμοζούσῃ· εἰ δὲ μὴ τελέως ἰδρυνθείη, ἀλλ' οὖν τὸ ὑπερέχον γε τοῦ ὁστέου οὐ κάρτα ὀξὺ γίνεται. Ὡν δὲ ἂν παράμηκες τὸ ὅστέον κατεαγῇ, ἱκέλη ἢ ξυμφορὴ γίνεται τοῖσιν ὁστέοις τοῖσιν ἀπεσπασμένοις, περὶ ὧν πρόσθεν γέγραπται· οὔτε γὰρ ἰδρυνθῆναι αὐτὸ πρὸς ἑωυτὸ κάρτα ἐθέλει, ἢ τε ὑπερέχουσα ὄκρις τοῦ ὁστέου ὀξείη γίνεται κάρτα. Τὸ μὲν οὖν ζύμπαν, εἰδέναι χρή, ὅτι βλάβη οὐδεμίη τῷ ὥμῳ, οὐδὲ τῷ ἄλλῳ σώματι γίνεται διὰ τὴν κάτηξιν τῆς κληῖδος, ἣν μὴ ἐπισφακελίση· ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται. Αἴσχος γε μὴν προσγίνεται περὶ τὴν κάτηξιν τῆς κληῖδος, καὶ τούτοις τὸ πρῶτον αἴσχιον, ἔπειτα μὴν ἐπὶ ἥσσαν γίνεται. Ξυμφύεται δὲ ταχέως κληῖς, καὶ τᾶλλα πάντα ὅσα χαῦνα ὁστέα· ταχείην γὰρ τὴν ἐπιπώρωσιν ποιέεται τὰ τοιαῦτα. Ὅταν μὲν οὖν νεωστὶ κατεαγῇ, οἱ τετρωμένοι σπουδάζουσιν, οἴοντες μὲν τὸ κακὸν εἶναι, ἢ ὅσον ἐστίν· οἱ τε ἱητροὶ προθυμούνται δῆθεν ὀρθῶς ἰῆσθαι· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, οἱ τετρωμένοι, ἅτε οὐκ ὀδυνώμενοι, οὐδὲ κωλυόμενοι οὔτε ὁδοιπορίας, οὔτε ἐδωδῆς, καταμελεύουσιν· οἱ τε αὖ ἱητροὶ, ἅτε οὐ δυνάμενοι καλὰ τὰ χωρία ἀποδεικνύναι, ἀποδιδράσκουσι, καὶ οὐκ ἄχθονται τῇ ἀμελείῃ τῶν τετρωμένων· ἐν τούτῳ δὲ ἡ ἐπιπώρωσις ξυνταχύνεται. Ἐπιδέσιος μὲν οὖν τρόπος καθέστηκε παραπλήσιος τοῖσι πλείστοις, κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοις μαλθακοῖσιν ἱητρεῦειν· καὶ τάδε δεῖ προσξυνιέναι καὶ μάλιστα ἐν τούτῳ τῷ χειρίσματι, ὅτι τοὺς τε σπλήνας πλείστους κατὰ τὸ ἐξέχον χρή τιθέναι, καὶ τοῖσιν ἐπιδέσιμοις πλείστοις καὶ μάλιστα κατὰ τοῦτο πιέζειν. Εἰσὶ δὲ δὴ τινες, οἱ ἐπεσοφίσαντο ἤδη μολύβδιον βαρὺ προσεπικαταδεῖν, ὡς καταναγκάζειν τὸ ὑπερέχον· ξυνῆσι μὲν οὖν ἴσως οὐδὲ οἱ ἀπλῶς ἐπιδέοντες· ἀτὰρ δὴ οὐδ' οὗτος ὁ τρόπος κληῖδος κατήξιός ἐστιν· οὐ γὰρ δυνατόν τὸ ὑπερέχον καταναγκάζεσθαι οὐδὲν, ὃ τι καὶ ἄξιον λόγου. Ἄλλοι δ' αὖ τινές εἰσιν, οἵτινες, καταμαθόντες τοῦτο, ὅτι αὐταὶ αἱ ἐπιδέσιες παράφοροί εἰσι καὶ οὐ κατὰ φύσιν καταναγκάζουσι τὰ ὑπερέχοντα, ἐπιδέουσι μὲν αὐτοὺς, σπλήνεσι καὶ ὀθονίοις χρώμενοι, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι· ζώσαντες δὲ τὸν ἄνθρωπον ταινίῃ τινί, ἣ εὐζωστότατος αὐτὸς ἑωυτοῦ ἐστίν, ὅταν ἐπιθῶσι τοὺς σπλήνας ἐπὶ τὰ ὑπερέχοντα τοῦ κατήγματος, ἐξογκώσαντες ἐπὶ τὰ ἐξέχοντα, τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀθονίου προσέδῃσαν πρὸς τὸ ζῶμα ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καὶ οὕτως ἐπιδέουσιν, ἐπὶ τὴν ἵξιν τῆς κληῖδος ἐπιτανύοντες, ἐς τοῦπισθεν ἄγοντες· κάπειτα περιβάλλοντες περὶ τὸ ζῶμα, ἐς τοῦμπροσθεν ἄγουσι, καὶ αὖθις ἐς τοῦπισθεν. Οἱ δὲ τινες οὐχὶ περὶ τὸ ζῶμα περιβάλλουσι τὸ ὀθόνιον, ἀλλὰ περὶ τὸ περίνεόν τε καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἔδρην, καὶ παρὰ τὴν ἄκανθαν κυκλεύοντες τὸ ὀθόνιον, οὕτω πιέζουσι τὸ κάτηγμα. Ταῦτα γοῦν ἀπείρῳ μὲν ἀκοῦσαι φαίνεται ἐγγὺς τοῦ κατὰ φύσιν εἶναι, χρεομένῳ δὲ ἄχρηστα· οὔτε γὰρ μόνιμα οὐδένα χρόνον, οὐδ' εἰ κατακέοιτό τις, καίτοι ἐγγυτάτῳ ἂν οὕτως· ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ κατακείμενος ἢ τὸ σκέλος συγκάμψειεν, ἢ αὐτὸς καμφθείη, πάντα ἂν τὰ ἐπιδέσματα κινέοιτο· ἄλλως τε ἀσηρὴ ἢ ἐπίδεσις· ἢ τε γὰρ ἔδρη ἀπολαμβάνεται, ἀθρόα τε τὰ ὀθόνια ἐν ταύτῃ τῇ στενοχωρίῃ γίνεται· τὰ τε αὖ

περὶ τὴν ζώνην περιβαλλόμενα, οὐχ οὕτως ἰσχυρῶς ἔζωσται, ὥς οὐκ ἀναγκάσαι ἐς τὸ ἄνω τὴν ζώνην ἐπανιέναι, καὶ οὕτως ἀνάγκη ἂν εἴη πάντα χαλᾶν τὰ ἐπιδέσματα. ^[55]

14 (50) Ἄγχιστα δ' ἂν τις δοκέοι ποιέειν, καίπερ οὐ μεγάλα ποιέων, εἰ τοῖσι μὲν τισι τῶν ὀθονίων περὶ τὴν ζώνην περιβάλλοι, τοῖσι δὲ πλείστοις τῶν ὀθονίων τὴν ἀρχαίην ἐπίδεσιν ἐπιδέοι· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὰ ἐπιδέσματα μόνιμά τε εἴη, καὶ ἀλλήλοισι τιμωρέοι. Τὰ μὲν οὖν πλεῖστα εἴρηται, ἅσσα καταλαμβάνει τοὺς τὴν κληῖδα καταγνυμένους. Προσξυνιέναι δὲ καὶ τόδε χρή, ὅτι κληῖς ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ κατάγνυται, ὥστε τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στήθεος πεφυκὸς ὁστέον ἐς τὸ ἄνω μέρος ὑπερέχειν, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρωμίας πεφυκὸς ὁστέον ἐν τῷ κάτω μέρει εἶναι. Αἷτια δὲ τούτων τάδε, ὅτι τὸ μὲν στήθος οὔτε κατωτέρω ἂν πολὺ, οὔτε ἀνωτέρω χωρήσειεν· σμικρὸς γὰρ ὁ κιγκλισμὸς τοῦ ἄρθρου τοῦ ἐν τῷ στήθει· αὐτὸ τε γὰρ ἐωυτῷ ξυνεχές ἐστι τὸ στήθος, καὶ τῇ ῥάχει· ἄγχιστα μὴν ἢ κληῖς πρὸς τὸ τοῦ ὤμου ἄρθρον πλοώδης ἐστίν· ἡνάγκασται γὰρ πυκινोकίνητος εἶναι διὰ τὴν τῆς ἀκρωμίας σύζευξιν. Ἄλλως τε, ὅταν τρωθῇ, φεύγει ἐς τὸ ἄνω μέρος τὸ πρὸς τῷ στήθει προσεχόμενον, καὶ οὐ μάλα ἐς τὸ κάτω μέρος ἀναγκάζεσθαι ἐθέλει· καὶ γὰρ πέφυκε κοῦφον, καὶ ἡ εὐρυχωρία αὐτῷ ἄνω πλείων ἢ κάτω. Ὁ δὲ ὤμος, καὶ ὁ βραχίων, καὶ τὰ προσηρημένα τούτοις εὐαπόλυτά ἐστιν ἀπὸ τῶν πλευρέων καὶ τοῦ στήθεος, καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ ἀνωτέρω πολὺ ἀνάγεσθαι καὶ κατωτέρω· ὅταν οὖν καταγῇ ἢ κληῖς, τὸ πρὸς τῷ ὤμῳ ὁστέον ἐς τὸ κατωτέρω ἐπιβρέπει· ἐς τοῦτο γὰρ ἐπιφορώτερον αὐτὸ ἅμα τῷ ὤμῳ καὶ τῷ βραχίονι κάτω ῥέψαι μᾶλλον, ἢ ἐς τὸ ἄνω. Ὅποτε οὖν ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν, ἀξυνετέουσιν ὅσοι τὸ ὑπερέχον τοῦ ὁστέου ἐς τὸ κάτω καταναγκάσαι οἴονται. Ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τὸ κάτω πρὸς τὸ ἄνω προσακτέον ἐστίν· τοῦτο γὰρ ἔχει κίνησιν, τοῦτο γάρ ἐστι καὶ τὸ ἀποστὰν ἀπὸ τῆς φύσιος. Δῆλον οὖν, ὅτι ἄλλως μὲν οὐδαμῶς ἐστὶν ἀναγκάσαι τοῦτο (αἱ γὰρ ἐπιδέσεις οὐδέν τι μᾶλλον προσαναγκάζουσιν ἢ ἀπαναγκάζουσιν)· εἰ δὲ τις τὸν βραχίονα πρὸς τῇσι πλευρῇσιν ἐόντα ἀναγκάζει ὥς μάλιστα ἄνω, ὥς ὅτι ὀξύτατος ὁ ὤμος φαίνεται εἶναι, δῆλον ὅτι οὕτως ἂν ἀρμοσθεῖν πρὸς τὸ ὁστέον τὸ ἀπὸ τοῦ στήθεος πεφυκὸς, ὅθεν ἀπεσπάσθη. Εἰ οὖν τις τῇ μὲν ἐπιδέσει χρῶτο τῇ νομίμῃ τοῦ ταχέως ξυναλθεσθῆναι εἵνεκα, ἡγήσαιτο δὲ τᾶλλα πάντα μάτην εἶναι παρὰ τὸ σχῆμα τὸ εἰρημένον, ὀρθῶς τε ἂν ξυνίοι, ἰητρεύοι τε ἂν τάχιστα καὶ κάλλιστα. Κατακέεσθαι μέντοι τὸν ἄνθρωπον μέγα τὸ διάφορόν ἐστιν· καὶ ἡμέραι ἱκαναὶ τεσσαρεσκαίδεκα, εἰ ἀτρεμέοι, εἴκοσι δὲ ἀμπολλαι. Εἰ μέντοι τινὲς ἐπὶ τὰναντία ἢ κληῖς κατεαγείη, ὃ οὐ μάλα γίνεται, ὥστε τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στήθεος ὁστέον ὑποδεδυκέναι, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρωμίας ὁστέον ὑπερέχειν καὶ ἐποχέεσθαι ἐπὶ τοῦ ἐτέρου, οὐδεμιᾶς μεγάλης ἰητρείας ταῦτά γ' ἂν δέοιτο· αὐτὸς γὰρ ὁ ὤμος ἀφιέμενος καὶ ὁ βραχίων ἰδρύοι ἂν τὰ ὁστέα πρὸς ἀλληλα, καὶ φαύλη ἂν τις ἐπίδεσις ἀρκέοι, καὶ ὀλίγαι ἡμέραι τῆς παρωσίος γένοιεντ' ἄν. ^[5]

16 Εἰ δὲ μὴ κατεαγείη μὲν οὕτως, παρολισθάνοι δὲ ἐς τὸ πλάγιον ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐς τὴν φύσιν μὲν ἀπαγαγεῖν ἂν δέοι, ἀναγαγόντα τὸν ὤμον σὺν τῷ βραχίονι, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται· ὅταν δὲ ἴζηται ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν, ταχείη ἂν ἢ ἄλλη ἰητρείη εἴη. Τὰ μὲν οὖν πλεῖστα τῶν παραλλαγμάτων κατορθοῖ αὐτὸς ὁ βραχίων ἀναγκαζόμενος πρὸς τὰ ἄνω. Ὅσα δὲ τῶν ἄνωθεν παρολισθάνοντα ἐς τὸ πλάγιον ἦλθεν, ἢ ἐς τὸ κατωτέρω, συμπορσύνει ἂν τὴν κατόρθωσιν, εἰ ὁ μὲν ἄνθρωπος ὑπτίος κέοιτο, κατὰ δὲ τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων ὑψηλότερόν τι ὀλίγῳ ὑποκείτο, ὥς περιρῥηδὲς ἔη τὸ στήθος ὥς μάλιστα· καὶ τὸν βραχίονα εἰ ἀνάγοι τις παρὰ τὰς πλευρὰς παρατεταμένον, ὁ δὲ ἰητρὸς τῇ μὲν ἐτέρῃ χειρὶ ἐς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐμβαλὼν τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ἀπωθέοι, τῇ δὲ ἐτέρῃ τὰ ὁστέα τὰ κατεηγότα εὐτεθίζοι, οὕτως ἂν μάλιστα ἐς τὴν φύσιν ἄγοι· ἀτὰρ, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, οὐ μάλα τὸ ἄνωθεν ὁστέον ἐς τὸ κάτω φιλέει ὑποδύνειν. Τοῖσι μὲν οὖν πλείστοις, ὅταν ἐπιδεθῶσι, τὸ σχῆμα ἀρήγει, παρ' αὐτὰς τὰς πλευρὰς τὸν ἀγκῶνα ἔχοντα, οὕτως ἐς τὸ ἄνω τὸν ὤμον ἀναγκάζεσθαι· ἔστι δ' οἷσι μὲν τὸν ὤμον ἀναγκάζειν δεῖ ἐς τὸ ἄνω, ὥς εἴρηται, τὸν δὲ ἀγκῶνα πρὸς τὸ στήθος παράγειν, ἄκρην δὲ

τὴν χεῖρα παρὰ τὸ ἀκρώμιον τοῦ ὑγιέος ὤμου ἴσχειν. Ἦν μὲν οὖν κατακέεσθαι τολμᾷ, ἀντιστήριγμά τι προστιθέναι χρή, ὥς ἂν ὁ ὤμος ἀνωτάτω ἔῃ· ἦν δὲ περιίη, σφενδόνην χρή, ἐκ ταινίης περὶ τὸ ὄξυ τοῦ ἀγκῶνος ποιήσαντα, ἀναλαμβάνειν περὶ τὸν αὐχένα. Ἀγκῶνος δὲ ἄρθρον παραλλάξαν μὲν ἢ παραρθρῆσαν πρὸς πλευρὴν ἢ ἔξω, μένοντος τοῦ ὀξέος τοῦ ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ βραχίονος, ἐς εὐθὺ κατατείναντα, τὸ ἐξέχον ἀπωθεῖν ὀπίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. ^[20]

18 Τὰ δὲ τελείως ἐκβάντα ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα, κατὰ τας μὲν, ἐν ἧ ὁ βραχίων κατεαγείς ἐπιδέεται· οὕτω γὰρ ἂν τὸ καμπύλον τοῦ ἀγκῶνος οὐ κωλύσει. Ἐκκίπτει δὲ μάλιστα ἐς τὸ πρὸς πλευρὰς μέρος. Τὰς δὲ κατορθώσας, ἀπάγοντα ὅτι πλεῖστον, ὥς μὴ ψαύῃ τῆς κορώνης ἢ κεφαλῇ, μετέωρον περιάγειν, καὶ περικάμπειν, καὶ μὴ ἐς εὐθὺ βιάζεσθαι, ἅμα δὲ ὠθέειν τάναντία ἐφ' ἐκάτερα, καὶ παρωθέειν ἐς χώρην· ζυνωφελοῖη δ' ἂν καὶ ἐπίστρεψις ἀγκῶνος ἐν τουτέοισιν, ἐν τῷ μὲν ἐς τὸ ὑπτίον, ἐν τῷ δὲ ἐς τὸ πρηνές. Ἰησις δὲ, σχήματος μὲν, ὀλίγῳ ἀνωτέρω ἄκρην τὴν χεῖρα τοῦ ἀγκῶνος ἔχειν, βραχίονα δὲ κατὰ πλευράς· οὕτω δὲ καὶ ἀνάληψις, καὶ θέσις, καὶ εὐφορον· καὶ φύσις, καὶ χρῆσις ἐν κοινῷ, ἦν ἄρα μὴ κακῶς παρωθῇ· παρωῦται δὲ ταχέως. Ἰησις δὲ, ὀθονίοισι κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀρθριτικόν, καὶ τὸ ὄξυ προσεπιδέειν. Παλιγκοτώτατον δὲ ὁ ἀγκῶν πυρετοῖσιν, ὀδύνη ἀσώδεϊ, ἀκρητοχόλῳ, ἀγκῶνος δὲ μάλιστα τοῦπίσω διὰ τὸ ναρκῶδες, δεύτερον δὲ τοῦμπροσθεν· Ἰησις δὲ ἡ αὐτὴ· ἐμβολαὶ δὲ, τοῦ μὲν ὀπίσω, ἐκτείναντα κατατεῖναι· σημεῖον δὲ οὐ γὰρ δύνανται ἐκτείνειν· τοῦ δὲ ἔμπροσθεν, οὐ δύνανται ζυγκάμπειν· τουτέῳ δὲ ἐνθέντα τι ζυνειλιγμένον σκληρόν, περὶ τοῦτο ζυγκάμψαι ἐξ ἐκτάσιος ἐξαίφνης. ^[5]

20 Διαστάσιος δὲ ὀστέων σημήϊον, κατὰ τὴν φλέβα τὴν κατὰ τὸν βραχίονα σχιζομένην διαψαύοντι. Ταῦτα δὲ ταχέως διαπαροῦται· ἐκ γενεῆς δὲ, βραχύτερα τὰ κάτω τοῦ σίνεος ὀστέα, πλεῖστον τὰ ἐγγύτατα τοῦ πήχεος, δεύτερον, χεῖρὸς, τρίτον, δακτύλων· βραχίων δὲ καὶ ὤμος, ἐγκρατέστερα διὰ τὴν τροφήν· ἡ δὲ ἐτέρη χεὶρ διὰ τὰ ἔργα ἔτι πλείω ἐγκρατεστέρα. ^[5]

21 Μινύθησις δὲ σαρκῶν, εἰ μὲν ἔξω ἐξέπεσεν, ἔσωθεν· εἰ δὲ μὴ, ἐς τούναντίον, ἢ ἐξέπεσεν. Ἀγκῶν δὲ ἦν ἔσω ἢ ἔξω ἐκβῆ, κατὰ τας μὲν ἐν σχήματι ἐγγωνίῳ τῷ πήχεϊ πρὸς βραχίονα· τὴν μὲν μασχάλην ἀναλαμβάνοντα ταινίῃ ἀνακρεμάσαι, ἀγκῶνι δὲ ἄκρῳ ὑποτιθέντα τι παρὰ τὸ ἄρθρον βάρος, ἐκκρεμάσαι, ἢ χερσὶ καταναγκάζειν· ὑπεραιωρηθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου, αἱ παραγωγαὶ τοῖσι θέναρσιν, ὥς τὰ ἐν χερσὶν· ἐπίδεσις ἐν τουτέῳ τῷ σχήματι, καὶ ἀνάληψις, καὶ θέσις. ^[5]

23 Τὰ δὲ ὀπισθεν, ἐξαίφνης ἐκτείνοντα, διορθοῦν τοῖσι θέναρσιν· ἅμα δὲ δεῖ ἐν τῇ διορθώσει καὶ ἐν τοῖσιν ἐτέροισιν. Ἦν δὲ ἔμπροσθεν, ἀμφὶ ὀθόνιον ζυνειλιγμένον, εὐογκον, ζυγκάμπτοντα ἅμα διορθοῦν. Ἦν δὲ ἐτεροκλινές ἔῃ, ἐν τῇ διορθώσει ἀμφοτέρα ἅμα χρή ποιεῖν.

24 Τῆς δὲ μελέτης τῆς θεραπείης, κοινὸν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐπίδεσις. Δύνανται δὲ καὶ ἐκ τῆς διατάσιος κοινῇ ζυμπίπτειν ἅπαντα. Τῶν δὲ ἐμβολέων, αἱ μὲν ἐξ ὑπεραιωρήσιος ἐμβάλλονται, αἱ δὲ ἐκ κατατάσιος, αἱ δὲ ἐκ περισφάλσιος· αὗται δὲ ἐκ τῶν ὑπερβολέων τῶν σχημάτων, ἢ τῇ, ἢ τῇ, ζὺν τῷ τάχει.

26 Χεῖρὸς δὲ ἄρθρον ὀλισθάνει ἢ ἔσω, ἢ ἔξω, ἔσω δὲ τὰ πλεῖστα. Σημήϊα δὲ εὐσημα· ἦν μὲν εἴσω, ζυγκάμπτειν τοὺς δακτύλους οὐ δύνανται· ἦν δὲ ἔξω, ἐκτείνειν. Ἐμβολὴ δὲ, ὑπὲρ τραπέζης τοὺς δακτύλους ἔχων, τοὺς μὲν τείνειν, τοὺς δὲ ἀντιτείνειν, τὸ δὲ ἐξέχον ἢ θένари, ἢ πτέρνη ἅμα ἀπωθέειν, πρόσω καὶ κάτωθεν κατὰ τὸ ἕτερον ὀστέον, ὄγκον μαλθακὸν ὑποθεῖς, ἦν μὲν ἄνω, καταστρέψας τὴν χεῖρα, ἦν δὲ κάτω, ὑπτίην. Ἰησις δὲ, ὀθονίοισιν. Ὅλη δὲ ἡ χεὶρ ὀλισθάνει, ἢ ἔσω, ἢ ἔξω, ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα, μάλιστα δὲ εἴσω· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἡ ἐπίφυσις ἐκινήθη· ἔστι δ' ὅτε τὸ ἕτερον τῶν ὀστέων διέσθη. ^[5]

27 Τουτέοισι κατὰ τας ἰσχυρὰ ποιητέ· καὶ τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν, τὸ δὲ ἕτερον ἀντωθέειν, δύο εἶδεα ἅμα, ἐς τοῦπίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον, ἢ χερσὶν ἐπὶ τραπέζης, ἢ πτέρνῃ. Παλίγκοτα δὲ καὶ ἀσχήμονα· τῷ δὲ χρόνῳ κρατύνεται ἐς χρῆσιν. Ἰησις, ὀθονίοισι ζὺν τῇ χεὶρὶ καὶ τῷ πήχεϊ· καὶ

νάρθηκας μέχρι δακτύλων τιθέναι· ἐν νάρθηξί δὲ τεθέντα ταῦτα πυκνότερον λύειν, ἢ τὰ κατήγματα, καὶ καταχύσει πλείονι χρέεσθαι. Ἐκ γενεῆς δὲ, βραχυτέρῃ ἢ χεῖρ γίνεται, καὶ μινύθησις σαρκῶν μάλιστα τάναντία, ἢ ἢ τὸ ἔκπτωμα· ἠϋξημένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει. ^[10]

29 Δακτύλου δὲ ἄρθρον, ὀλισθὸν μὲν, εὖσημον. Ἐμβολὴ δὲ, κατατείναντα ἐς ἰθὺ, τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν, τὸ δὲ ἐναντίον ἀντωθέειν· ἡσὶς δὲ, ὀθονίοισιν. Μὴ ἐμπεσὸν δὲ, ἐπιπωροῦται ἔξωθεν. Ἐκ γενεῆς δὲ ἢ ἐν αὐξήσει ἐξαρθρήσαντα, τὰ ὀστέα βραχύνεται τὰ κάτω τοῦ ὀλισθήματος, καὶ σάρκες μινύθουσι τάναντία μάλιστα, ἢ ὡς τὸ ἔκπτωμα· ἠϋξημένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει. Γνάθος δὲ ὀλίγοις τελέως ἐξήρθησεν· ὁστέον τε γὰρ τὸ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου πεφυκὸς ὑπεζύγεται πρὸς τῷ ὑπὸ τὸ οὖς ὁστέῳ προσπεφυκότε, ὅπερ ἀποκλείει τὰς κεφαλὰς τῆς κάτω γνάθου, τῆς μὲν ἄνωτέρῳ ἔδον, τῆς δὲ κατωτέρῳ τῶν κεφαλῶν. ^[5]

30 Τὰ δὲ ἄκρεα τῆς κάτω γνάθου, τὸ μὲν διὰ τὸ μῆκος οὐκ εὐπαρεῖσδυτον, τὸ δ' αὖ κορωνόν τε καὶ ὑπερέχον ὑπὲρ τοῦ ζυγώματος· ἅμα τε ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκρέων τούτων νευρώδεις τένοντες πεφύκασιν, ἐξ ὧν ἐξήρτηνται οἱ μύες οἱ κροταφίται καὶ μασσητήρες καλεόμενοι· διὰ τοῦτο δὲ καλέονται, καὶ διὰ τοῦτο κινέονται, ὅτι ἐντεῦθεν ἐξήρτηνται· ἐν γὰρ τῇ ἐδωδῇ, καὶ ἐν τῇ διαλέκτῳ, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ χρήσει τοῦ στόματος, ἡ μὲν ἄνω γνάθος ἀτρεμεῖ· ζυνήρτηται γὰρ τῇ κεφαλῇ, καὶ οὐ διήρθρωται· ἡ δὲ κάτω γνάθος κινέεται· ἀπήρθρωται γὰρ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Διότι μὲν οὖν ἐν σπασμοῖσι καὶ τετάνοισι πρῶτον τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐπισημαίνει συντεταμένον, καὶ διότι πληγαὶ καίριοι καὶ καροῦσαι αἱ κροταφίτιδες γίνονται, ἐν ἄλλῳ λόγῳ εἰρήσεται. Περὶ δὲ τοῦ μὴ κάρτα ἐξαρθρεῖν τάδε τὰ αἷτια· αἴτιον δὲ καὶ τόδε, ὅτι οὐ μάλα καταλαμβάνουσι τοιαῦται ἀνάγκαι βρωμάτων, ὥστε τὸν ἄνθρωπον χανέειν μέζον ἢ ὅσον δύναται· ἐκπέσοι δ' ἂν ἀπ' οὐδενὸς ἄλλου σχήματος, ἢ ἀπὸ τοῦ μέγα χανόντα παραγαγεῖν τὴν γένυν ἐπὶ θάτερα. Προσζυμβάλλεται μέντοι καὶ τόδε πρὸς τὸ ἐκπίπτειν· ὁκόσα γὰρ νεῦρα καὶ ὁκόσοι μύες παρὰ τὰ ἄρθρα εἰσὶν, ἢ ἀπὸ ἄρθρων ἀφ' ὧν ζυνδέδενται, τούτων ὅσα ἐν τῇ χρήσει πλειστάκις διακινέεται, ταῦτα καὶ ἐς τὰς κατατάσεις δυνατώτατα ἐπιδιδόναι, ὥσπερ καὶ τὰ δέρματα τὰ εὐδευητότατα πλείστην ἐπίδοσιν ἔχει. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, ἐκπίπτει μὲν γνάθος ὀλιγάκις· σχᾶται μέντοι πολλάκις ἐν χάσμησιν, ὥσπερ καὶ ἄλλαι πολλαὶ μυῶν παραλλαγαὶ καὶ νεύρων τοῦτο ποιέουσιν. Δῆλον μὲν οὖν ἐκ τῶνδε μάλιστα ἐστίν, ὅταν ἐκπεπτῶκῃ· προΐσχει γὰρ ἡ κάτω γνάθος ἐς τοῦμπροσθεν, καὶ παρῆκται τάναντία τοῦ ὀλισθήματος, καὶ τοῦ ὁστέου τὸ κορωνὸν ὀγκηρότερον φαίνεται παρὰ τὴν ἄνω γνάθον, καὶ χαλεπῶς ζυμβάλλουσι τὰς κάτω γνάθους. Τούτοις δὲ ἐμβολὴ πρόδηλος, ἥτις γίνοιτ' ἂν ἀρμόζουσα· χρή γὰρ τὸν μὲν τινα κατέχειν τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου, τὸν δὲ περιλαβόντα τὴν κάτω γνάθον καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῖσι δακτύλοις κατὰ τὸ γένειον, χάσκοντος τοῦ ἀνθρώπου ὅσον μετρίως δύναται, πρῶτον μὲν διακινέειν τὴν κάτω γνάθον χρόνον τινὰ, τῇ καὶ τῇ παράγοντα τῇ χειρὶ, καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον κελεύειν χαλαρὴν τὴν γνάθον ἔχειν, καὶ ζυμπαράγειν, καὶ ζυνδιδόναι ὡς μάλιστα· ἔπειτα ἐξαπίνης σχάσαι, τρισὶ σχήμασιν ὁμοῦ προσέχοντα τὸν νόον· δεῖ μὲν γὰρ παράγεσθαι ἐκ τῆς διαστροφῆς ἐς τὴν φύσιν, δεῖ δὲ ἐς τοῦπίσω ἀπωσθῆναι τὴν γνάθον τὴν κάτω, δεῖ δὲ ἐπόμενον τούτοις ζυμβάλλειν τὰς γνάθους, καὶ μὴ χάσκειν. Ἐμβολὴ μὲν οὖν αὕτη, καὶ οὐκ ἂν γένοιτο ἀπ' ἄλλων σχημάτων. Ἱητρεῖα δὲ βραχεῖα ἀρκέει· σπλῆνα προστιθέντα κεκρωμένον χαλαρῶ ἐπιδέσμῳ ἐπιδεῖν. Ἀσφαλέστερον δὲ χειρίζειν ἐστὶν ὑπτιον κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον, ἐρείσαντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ σκυτίνου ὑποκεφαλαίου ὡς πληρεστάτου, ἵνα ὡς ἥκιστα ὑπέικῃ· προσκατέχειν δὲ τινα χρὴ τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου. Ἦν δ' ἀμφοτέραι αἱ γνάθοι ἐξαρθρήσωσιν, ἡ μὲν ἡσὶς ἢ αὕτη. ^[45]

31 Ζυμβάλλειν δὲ τι ἥσσον οὗτοι τὸ στόμα δύνανται· καὶ γὰρ προπετέστεραι αἱ γένυες τούτοις, ἀστραβέες δὲ· τὸ δὲ ἀστραβὲς μάλιστ' ἂν γνοίης τοῖσιν ὀρίοις τῶν ὀδόντων, τῶν τε ἄνω καὶ τῶν κάτω κατ' ἴξιν. Τούτοις ζυμφέρει ἐμβάλλειν ὡς τάχιστα· ἐμβολῆς δὲ τρόπος πρόσθεν

εἴρηται. Ἦν δὲ μὴ ἐμπέση, κίνδυνος περὶ τῆς ψυχῆς ὑπὸ πυρετῶν ζυνεχέων καὶ νωθρῆς καρώσιος (καρῳδες γὰρ οἱ μύες οὗτοι, καὶ ἀλλοιούμενοι, καὶ ἐντεινόμενοι παρὰ φύσιν· φιλέει δὲ καὶ ἡ γαστήρ ὑποχωρεῖν τούτοις χολώδεα, ἄκρητα, ὀλίγα· καὶ ἦν ἐμέωσιν, ἄκρητα ἐμέουσιν· οὗτοι οὖν καὶ θνήσκουσι δεκατάτοι μάλιστα. Ἦν δὲ κατεαγῇ ἡ κάτω γνάθος, ἦν μὲν μὴ ἀποκαυλισθῇ παντάπασιν, ἀλλὰ ξυνέχηται τὸ ὀστέον, ἐκκεκλιμένον δὲ ἔη, κατορθῶσαι μὲν χρή τὸ ὀστέον, παρὰ γε τὴν γλῶσσαν πλαγίην ὑπείραντα τοὺς δακτύλους, τὸ δὲ ἔξωθεν ἀντερείδοντα, ὡς ἂν ζυμφέρῃ· καὶ ἦν διεστραμμένοι ἔωσιν οἱ ὀδόντες οἱ κατὰ τὸ τρῶμα καὶ κεκινημένοι, ὁκόταν τὸ ὀστέον κατορθωθῇ, ζευξαι τοὺς ὀδόντας χρή πρὸς ἀλλήλους, μὴ μόνον τοὺς δύο, ἀλλὰ καὶ πλέονας, μάλιστα μὲν χρυσίῳ, ἔστ' ἂν κρατυνηθῇ τὸ ὀστέον, εἰ δὲ μὴ, λίνῳ· ἔπειτα ἐπιδεῖν κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοις καὶ ὀθονίοις ὀλίγοις, μὴ ἄγαν ἐρείδοντα, ἀλλὰ χαλαροῖσιν. ^[10]

32 Εὖ γὰρ εἰδέναι χρή, ὅτι ἐπίδεσις ὀθονίων, γνάθου καταγείσης, μικρὰ μὲν ἂν ὠφέλει, εἰ χρηστῶς ἐπιδέοιτο, μέγала δ' ἂν βλάβοι, εἰ κακῶς ἐπιδέοιτο. Πυκνὰ δὲ παρὰ τὴν γλῶσσαν ἐσματέεσθαι χρή, καὶ πουλὺν χρόνον ἀντέχειν τοῖσι δακτύλοις κατορθοῦντα τοῦ ὀστέου τὸ ἐκκλιθέν· ἄριστον δὲ, εἰ αἰεὶ δύναιτο, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε. Ἦν δὲ ἀποκαυλισθῇ παντάπασιν τὸ ὀστέον (ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται), κατορθοῦν μὲν χρή τὸ ὀστέον οὕτω, καθάπερ εἴρηται. ^[15]

33 Ὅταν δὲ κατορθώσης, τοὺς ὀδόντας χρή ζευγνῦναι, ὡς πρόσθεν εἴρηται· μέγα γὰρ ἂν ξυλλαμβάνοι ἐς τὴν ἀτρεμίνην, προσέτι καὶ ἦν τις ὀρθῶς ζεύξη, ὥσπερ χρή, τὰς ἀρχὰς ῥάψας. Ἀλλὰ γὰρ οὐ ῥηῖδιον ἐν γραφῇ χειρουργίῃν πᾶσαν ἀτρεκέως διηγέεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ὑποτοπέεσθαι χρή ἐκ τῶν γεγραμμένων. Ἐπειτα χρή δέρματος καρχηδονίου, ἦν μὲν νηπιώτερος ἔη ὁ τρωθεὶς, ἀρκέει τῷ λοιπῷ χρέεσθαι, ἦν δὲ τελειώτερος ἔη, αὐτῷ τῷ δέρματι· ταμόντα δὲ χρή εὖρος ὡς τριδάκτυλον, ἢ ὅπως ἂν ἀρμόζῃ, ὑπαλείψαντα κόμμι τὴν γνάθον (εὐμενέστερον γὰρ), κόλλη προσκολλῆσαι τὸ δέρμα ἄκρον πρὸς τὸ ἀποκεκαυλισμένον τῆς γνάθου, ἀπολείποντα ὡς δάκτυλον ἀπὸ τοῦ τρώματος ἢ ὀλίγῳ πλέον· τοῦτο μὲν ἐς τὸ κάτω μέρος· ἐχέτω δὲ ἐντομήν κατὰ τὴν ἴξιν τοῦ γενείου ὁ ἱμάς, ὡς ἀμφιβεβήκη ἀμφὶ τὸ ὅξυ τοῦ γενείου. Ἐτερον δὲ ἱμάντα τοιοῦτον, ἢ ὀλίγῳ πλατύτερον προσκολλῆσαι χρή πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῆς γνάθου, ἀπολείποντα καὶ τοῦτον ἀπὸ τοῦ τρώματος, ὅσον περ ὁ ἕτερος ἀπέλιπεν· ἐσχίσθω δὲ καὶ οὗτος ὁ ἱμάς τὴν ἀμφὶ τὸ οὖς περίβασιν. Ἀποξέες δὲ ἔστωσαν οἱ ἱμάντες ἀμφὶ τὴν ξυναφήν· ἐν δὲ τῇ κολλήσῃ ἡ σὰρξ τοῦ σκύτεος πρὸς τοῦ χρωτὸς ἔστω, ἐχεκολλότερον γὰρ οὕτως. Ἐπειτα κακατείναντα χρή καὶ τοῦτον τὸν ἱμάντα μᾶλλον δὲ τι τὸν περὶ τὸ γένειον, ὡς ὅτι μάλιστα μὴ ἀπομυλλήνῃ ἡ γνάθος, ξυνάψαι τοὺς ἱμάντας κατὰ τὴν κορυφήν, κάπειτα περὶ τὸ μέτωπον ὀθονίῳ καταδῆσαι, καὶ κατάβλημα χρή εἶναι, ὥσπερ νομίζεται, ὡς ἀτρεμέη τὰ δεσμά. Τὴν δὲ κατάκλινιν ποιέεσθω ἐπὶ τὴν ὑγίεια γνάθον, μὴ τῇ γνάθῳ ἐρηρυσμένον, ἀλλὰ τῇ κεφαλῇ. Ἰσχυαίνειν δὲ χρή τὸ σῶμα ἄχρι ἡμερέων δέκα, ἔπειτα ἀνατρέφειν μὴ βραδέως· ἦν γὰρ ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι μὴ φλεγμῇν, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσιν ἡ γνάθος κρατύνεται· ταχέως γὰρ ἐπιπωροῦται, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀραιὰ ὀστέα, ἦν μὴ ἐπισφακελίσῃ. Ἀλλὰ γὰρ περὶ σφακελισμῶν τῶν ζυμπάντων ὀστέων ἄλλος μακρὸς λόγος λείπεται. Αὕτη ἡ διάτασις ἡ ἀπὸ τῶν κολλημάτων εὐμενῆς, καὶ εὐταμίευτος, καὶ ἐς πολλὰ καὶ πολλαχοῦ διορθώματα εὐχρηστος. Τῶν δὲ ἱητρῶν οἱ μὴ ζὺν νόῳ εὐχαιρες, καὶ ἐν ἄλλοις τρώμασι τοιοῦτοί εἰσι καὶ ἐν γνάθων κατήξεσιν· ἐπιδέουσι γὰρ γνάθον κατεαγεῖσαν ποικίλως καὶ καλῶς καὶ κακῶς. Πᾶσα γὰρ ἐπίδεσις γνάθου οὕτω καταγείσης ἐκκλίνει τὰ ὀστέα τὰ ἐς τὸ κάτηγμα ῥέποντα μᾶλλον, ἢ ἐς τὴν φύσιν ἄγει. Ἦν δὲ ἡ κάτω γνάθος κατὰ τὴν ζύμφυσιν τὴν κατὰ τὸ γένειον διασπασθῇ (μούνῃ δὲ αὕτη ζύμφυσις ἐν τῇ κάτω γνάθῳ ἐστίν, ἐν δὲ τῇ ἄνω πολλαί· ἀλλ' οὐ βούλομαι ἀποπλανᾶν τὸν λόγον, ἐν ἄλλοις γὰρ εἶδεσι νοσημάτων περὶ τούτων λεκτέον), ἦν οὖν διαστῇ ἡ κατὰ τὸ γένειον ζύμφυσις, κατορθῶσαι μὲν παντὸς ἀνδρός ἐστίν· τὸ μὲν γὰρ ἐξεστεὸς

ἔσωθέειν χρή ἐς τὸ ἔσω μέρος, προσβάλλοντα τοὺς δακτύλους· τὸ δὲ εἶσω ῥέπον ἀνάγειν ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐνερεΐσαντα τοὺς δακτύλους. ^[5]

- 34 Ἐς διάστασιν μέντοι διατεινόμενον, ταῦτα χρή ποιέειν· ῥᾶον γὰρ οὕτως ἐς τὴν φύσιν ἤξει, ἢ εἰ ἐγχριπτῶν τις ἐς ἄλληλα τὰ ὀστέα, καταναγκάζειν πειρᾶται· τοῦτο παρὰ πάντα τὰ τοιαῦτα ὑπομνήματα χάριεν εἰδέναι. Ὅκοταν δὲ κατορθώσης, ζεῦξαι μὲν χρή τοὺς ὀδόντας τοὺς ἔνθεν καὶ ἔνθεν πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. Ἰῆσθαι δὲ χρή κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοις καὶ ὀθονίοις. Ἐπίδουσιν δὲ βραχείην ποικίλην μάλιστα τοῦτο τὸ χωρίον ἐπιδέχεται, ἐγγὺς γάρ τι τοῦ ἰσορρόπου ἐστίν, ὡς δὴ μὴ ἰσορρόπον ἐόν· τοῦ δὲ ὀθονίου τὴν περιβολὴν ποιέεσθαι χρή, ἣν μὲν ἡ δεξιὴ γνάθος ἐξεστήκη, ἐπὶ δεξιᾷ (ἐπὶ δεξιᾷ γὰρ νομίζεται εἶναι, ἣν ἡ δεξιὴ χεὶρ προηγῆται τῆς ἐπιδέσιος)· ἣν δὲ ἡ ἐτέρη γνάθος ἐξεστήκη, ὡς ἐτέρως χρή τὴν ἐπίδουσι ἄγειν. Κῆν μὲν ὀρθῶς τις κατορθώσεται καὶ ἐπατρεμῆσθαι ὡς χρή, ταχείῃ μὲν ἡ ἄλθεξις, οἱ δὲ ὀδόντες ἀσινέες γίνονται· ἣν δὲ μὴ, χρονιωτέρῃ μὲν ἡ ἄλθεξις, διαστροφὴν δὲ ἴσχουσιν οἱ ὀδόντες, καὶ σинаροι καὶ ἀχρήιοι γίνονται. Ἦν δὲ ἡ ῥίς καταγῇ, τρόπος μὲν οὐχ εἷς ἐστὶ κατῆξις· ἀτὰρ πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα λωβέονται οἱ χαίροντες τῇσι καλῇσιν ἐπιδέσεσιν ἄνευ νόου, ἐν δὲ τοῖσι περὶ τὴν ῥῖνα μάλιστα· ἐπιδεσίων γάρ ἐστὶν αὕτη ποικιλωτάτη, καὶ πλείστους μὲν σκεπάρνους ἔχουσα, διαῤῥωγὰς δὲ καὶ διαλείψιας ποικιλωτάτας τοῦ χρωτὸς ῥομβοειδέας.

[5]

- 35 Ὡς οὖν εἴρηται, οἱ τὴν ἀνόητον εὐχειρίην ἐπιτηδεύοντες ἄσμενοι ῥίνος κατεαγυῖς ἐπιτυχάνουσιν, ὡς ἐπιδήσωσιν. Μίαν μὲν οὖν ἡμέρην, ἢ δύο, ἀγάλλεται μὲν ὁ ἱητρός, χαίρει δὲ ὁ ἐπιδεδεμένος· ἔπειτα ταχέως μὲν ὁ ἐπιδεδεμένος κορίσκειται, ἀσπρὸν γὰρ τὸ φόρημα· ἀρκέει δὲ τῷ ἱητρῷ, ἐπειδὴ ἐπέδειξεν, ὅτι ἐπίσταται ποικίλως ῥῖνα ἐπιδέειν. Ποιέει δὲ ἡ ἐπίδουσις ἢ τοιαύτη πάντα τὰναντία τοῦ δέοντος· τοῦτο μὲν γὰρ, ὅκοσοι σιμοῦνται διὰ τὴν κάτηξιν, δηλονότι, εἰ ἄνωθ' ἐν τις μᾶλλον πιέζοι, σιμώτεροι ἂν ἔτι εἶεν· τοῦτο δὲ, ὅσοις παραστρέφεται ἡ ἔνθα ἢ ἔνθα ἡ ῥίς, ἢ κατὰ τὸν χόνδρον, ἢ ἄνωτέρω, δηλονότι οὐδὲν αὐτοὺς ἡ ἄνωθεν ἐπίδουσις ὠφελήσει, ἀλλὰ καὶ βλάβει μᾶλλον· οὐχ οὕτω γὰρ εὖ ξυναρμόσει σπλήνεσι τὸ ἐπὶ θάτερον τῆς ῥίνος, καίτοι οὐδὲ τοῦτο ποιέουσιν οἱ ἐπιδέοντες. Ἄγχιςτα δὲ ἡ ἐπίδουσις μοι δοκῇ ἂν τι ποιέειν, εἰ κατὰ μέσσην τὴν ῥῖνα, κατὰ τὸ ὀξὺ, ἀμφιφλασθείη ἢ σὰρξ κατὰ τὸ ὀστέον, ἢ εἰ κατὰ τὸ ὀστέον μικρόν τι σίνος εἴη, καὶ μὴ μέγα· τοῖσι γὰρ τοιοῦτοισιν ἐπιπώρωμα ἴσχει ἡ ῥίς, καὶ ὀκριοειδестέρῃ τινὶ γίνεται· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τούτοις δὴ που πολλοῦ ὄχλου δέεται ἡ ἐπίδουσις, εἰ δὴ τι καὶ δεῖ ἐπιδέειν· ἀρκέει δὲ ἐπὶ μὲν τὸ φλάσμα σπληνίον ἐπιτείναντα κεκηρωμένον, ἔπειτα ὡς ἀπὸ δύο ἀρχῶν ἐπιδέεται, οὕτως ὀθονίῳ ἐς ἅπαξ περιβάλλειν. ^[5]

- 36 Ἀρίστη μέντοι ἱητρείη, τῷ ἀλήτῳ, τῷ σιτανίῳ, τῷ πλυτῷ, γλίσχρῳ, πεφυρημένῳ, ὀλίγῳ, καταπλάσσειν τὰ τοιαῦτα· χρή δὲ, ἣν μὲν ἐξ ἀγαθῶν ἔη τῶν πυρῶν τὸ ἄλητον καὶ εὐόλκιμον, τούτῳ χρέεσθαι ἐς πάντα τὰ τοιαῦτα· ἣν δὲ μὴ πάνυ ὀλκιμον ἔη, ὀλίγην μάννην ὕδατι ὡς λειοτάτην διέντα, τούτῳ φυρᾶν τὸ ἄλητον, ἢ κόμμι πάνυ ὀλίγον ὡσαύτως μίσειν. Ὅκοσοις μὲν οὖν ῥίς ἐς τὸ κάτω καὶ ἐς τὸ σιμὸν ῥέπουσα κατεαγῇ, ἣν μὲν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους κατὰ τὸν χόνδρον ἴζεται, οἷόν τέ ἐστι καὶ ἐντιθέναι τι διόρθωμα ἐς τοὺς μυκτῆρας· ἣν δὲ μὴ, ἀνορθοῦν μὲν χρή πάντα τὰ τοιαῦτα, τοὺς δακτύλους ἐς τοὺς μυκτῆρας ἐντιθέντα, ἣν ἐνδέχεται· ἣν δὲ μὴ, παχὺ ὑπάλειπτρον μὴ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ῥίνος ἀνάγοντα τοῖσι δακτύλοις, ἀλλ' ἢ ἴδρυται· ἔξωθεν δὲ τῆς ῥίνος ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμφιλαμβάνοντα τοῖσι δακτύλοις, ξυαναγκάζειν τε ἅμα καὶ ἀναφέρειν ἐς τὸ ἄνω. ^[5]

- 37 Καὶ ἣν μὲν πάνυ ἐν τῷ ἔμπροσθεν τὸ κάτηγμα ἔη, οἷόν τέ τι καὶ ἔσω τῶν μυκτῆρων ἐντιθέναι, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, ἢ ἄχνην τὴν ἀφ' ἡμιτυβίου, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐν ὀθονίῳ εἰλίσσοντα, μᾶλλον δὲ ἐν καρχηδονίῳ δέρματι ἐρράψαντα, σχηματίζαντα τὸ ἀρμόσσον σχῆμα τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐγκείσεται. Ἦν μὲντοι πρωσώτέρῳ ἔη τὸ κάτηγμα, οὐδὲν οἷόν τε ἔσω ἐντιθέναι· καὶ γὰρ εἰ

ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἀσηρὸν τὸ φόρημα, πῶς γε δὴ οὐκ ἐν τῷ ἐσωτέρῳ; Τὸ μὲν οὖν πρῶτον, καὶ ἔσωθεν ἀναπλάσσεσθαι καὶ ἔξωθεν ἀφειδήσαντα, χρή ἀναγαγεῖν ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν, καὶ διορθώσασθαι. Κάρτα γὰρ οἷη τε ῥίς καταγεῖσα ἀναπλάσσεσθαι, μάλιστα μὲν αὐθήμερος, ἦν δὲ μὴ, ὀλίγῳ ὕστερον· ἀλλὰ καταβλακεύουσιν οἱ ἱητροὶ, καὶ ἀπαλωτέως τὸ πρῶτον ἄπτονται, ἢ ὡς χρή παραβάλλοντα γὰρ τοὺς δακτύλους χρή ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν φύσιν τῆς ῥινὸς ὡς κατωτάτω, κάτωθεν ξυναναγκάζειν, καὶ οὕτω μάλιστα ἀνορθοῦται σὺν τῇ ἔσωθεν διορθώσει. Ἐπειτα δὲ ἐς ταῦτα ἱητρὸς οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶ τοιοῦτος, εἰ ἐθέλοι καὶ μελετᾶν καὶ τολμᾶν, ὡς οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ οἱ λιχανοί· οὗτοι γὰρ κατὰ φύσιν μάλιστα εἰσιν. Παραβάλλοντα γὰρ χρή τῶν δακτύλων ἐκάτερον, παρὰ πᾶσαν τὴν ῥίνα ἐρείδοντα, ἡσυχῶς οὕτως ἔχειν, μάλιστα μὲν, εἰ οἷόν τε εἶη, αἰεὶ, ἔστ' ἂν κρατυνθῇ, εἰ δὲ μὴ, ὡς πλείστον χρόνον, αὐτὸν, ὡς εἴρηται· εἰ δὲ μὴ, ἢ παῖδα ἢ γυναικὰ τίνα· μαλθακὰς γὰρ τὰς χεῖρας δεῖ εἶναι. Οὕτω γὰρ ἂν κάλλιστα ἱητρευθεῖη, ὅτε ἢ ῥίς μὴ ἐς τὸ σκολιὸν, ἀλλ' ἐς τὸ κάτω ἰδρυμένη, ἰσόρροπος εἶη. Ἐγὼ μὲν οὖν οὐδεμίην που ῥίνα εἶδον, ἣτις οὕτω κατεαγεῖσα οὐχ οἷη τε διορθωθῆναι, αὐτίκα πρὶν πωρωθῆναι ξυναναγκαζομένη, ἐγένετο, εἴ τις ὀρθῶς ἐθέλοι ἱητρεύειν. Ἀλλὰ γὰρ οἱ ἄνθρωποι αἰσχροὶ μὲν εἶναι πολλοῦ ἀποτιμῶνται, μελετᾶν δὲ ἅμα μὲν οὐκ ἐπίστανται, ἅμα δὲ οὐ τολμέουσιν, ἦν μὴ ὁδυνέωνται, ἢ θάνατον δεδοίκωσιν· καίτοι ὀλιγοχρόνιος ἡ πώρωσις τῆς ῥινός· ἐν γὰρ δέκα ἡμέρῃσι κρατύνεται, ἦν μὴ ἐπισφακελίσῃ. Ὁκόσοις δὲ τὸ ὁστέον ἐς τὸ πλάγιον κατάγνυται, ἢ μὲν ἥσις ἢ αὐτὴ· τὴν δὲ διόρθωσιν δηλονότι χρή ποιέεσθαι, οὐκ ἰσόρροπον ἀμφοτέρωθεν, ἀλλὰ τό τε ἐκκεκλιμένον ὠθέειν ἐς τὴν φύσιν, ἔκτοσθεν ἀναγκάζοντα, καὶ ἐσματτεύμενον ἐς τοὺς μυκτῆρας, καὶ τὰ εἶσω ῥέψαντα διορθοῦν ἀόκνως, ἔστ' ἂν κατορθώσῃς, εὖ εἰδότα, ὅτι, ἦν μὴ αὐτίκα κατορθώσῃς, οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ διεστράφθαι τὴν ῥίνα. ^[5]

- 38 Ὅταν δὲ ἀγάγῃς ἐς τὴν φύσιν, προσβάλλοντα χρή ἐς τὸ χωρίον, ἢ τοὺς δακτύλους, ἢ τὸν ἕνα δάκτυλον, ἢ ἑξέσχεν, ἀνακωχέειν, ἢ αὐτὸν, ἢ ἄλλον τινά, ἔστ' ἂν κρατυνθῇ τὸ τρῶμα· ἀτὰρ καὶ ἐς τὸν μυκτῆρα τὸν σμικρὸν δάκτυλον ἀπωθέοντα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διορθοῦν χρή τὰ ἐγκλιθέντα. Ὅ τι δ' ἂν φλεγμονῆς ὑπογίνηται τοιτέοις, χρή τῷ σταιτὶ χρέεσθαι· τοῖσι μέντοι δακτύλοις προσέχειν χρή ὁμοίως, καὶ τοῦ σταιτὸς ἐπικειμένου. Ἦν δὲ που κατὰ τὸν χόνδρον ἐς τὰ πλάγια καταγῇ, ἀνάγκη τὴν ῥίνα ἄκρην παρεστράφθαι. Χρή οὖν τοῖσι τοιούτοις ἐς τὸν μυκτῆρα ἄκρον διόρθωμά τι τῶν εἰρημένων, ἢ ὅ τι τούτοις εἴκειν, ἐντιθένα· πολλὰ δ' ἂν τις εὔροι τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα μήτε ὁδμὴν ἴσχει, ἄλλως τε καὶ προσηνέα ἐστίν· ἐγὼ δὲ ποτε πλεύμονος προβάτου ἀπότμημα ἐνέθηκα, τοῦτο γὰρ πῶς παρέτυχεν· οἱ γὰρ σπόγγοι ἐντιθεμένοι ὑγράσματα δέχονται. Ἐπειτα χρή καρχηδονίου δέρματος λοπὸν, πλάτος ὡς τοῦ μεγάλου δακτύλου τετμημένον, ἢ ὅπως ἂν ξυμφέρῃ, προσκολλησάμενος ἐς τὸ ἔκτοσθεν πρὸς τὸν μυκτῆρα τὸν ἐκκεκλιμένον· κάπειτα κατατεῖναι τὸν ἱμάντα, ὅπως ἂν ξυμφέρῃ· μᾶλλον δὲ ὀλίγῳ τείνειν χρή, [ἢ] ὥστε ὀρθὴν καὶ ἀπαρτῇ τὴν ῥίνα εἶναι. Ἐπειτα (μακρὸς γὰρ ἔστω ὁ ἱμᾶς), κάτωθεν τοῦ ὠτὸς ἀγαγόντα αὐτὸν, ἀναγαγεῖν περὶ τὴν κεφαλὴν· καὶ ἔξεστι μὲν κατὰ τὸ μέτωπον προσκολλησάμενος τὴν τελευτὴν τοῦ ἱμάντος, ἔξεστι δὲ καὶ μακρότερον ἐπιπεριελίσσοντα περὶ τὴν κεφαλὴν καταδέειν. Τοῦτο ἅμα μὲν δικαίην τὴν διόρθωσιν ἔχει, ἅμα δὲ εὐταμίευτον, καὶ μᾶλλον, ἦν ἐθέλῃ, καὶ ἥσσον τὴν ἀντιρρόπιήν ποιῆσαι τῆς ῥινός. Ἀτὰρ καὶ ὁκόσοις ἐς τὸ πλάγιον ἢ ῥίς κατάγνυται, τὰ μὲν ἄλλα ἱητρεύειν χρή, ὡς προεῖρηται· προσδέεται δὲ τοῖσι πλείστοις καὶ τοῦ ἱμάντος πρὸς ἄκρην τὴν ῥίνα προσκολληθῆναι τῆς ἀντιρρόπιος εἵνεκα. Ὅσοις δὲ σὺν τῇ κατῆξει καὶ ἔλκεα προσγίνεται, οὐδὲν δεῖ ταρασσεσθαι διὰ τοῦτο· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὰ ἔλκεα ἐπιτιθέμενος ἢ πισσηρὴν, ἢ τῶν ἐναίμων τι· εὐαλθέα γὰρ τῶν τοιούτων τὰ πλείστα ἐστὶν ὁμοίως, κῆν ὅστέα μέλλῃ ἀπιέναι. ^[30]

- 39 Τὴν δὲ διόρθωσιν τὴν πρώτην ἀόκνως χρή ποιέεσθαι, μηδὲν ἐπιλείποντα, καὶ τὰς διορθώσας τοῖσι δακτύλοις ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ, χαλαρωτέροις μὲν χρεόμενον, χρεόμενον δὲ

εὐπλαστότατον γάρ τι παντὸς τοῦ σώματος ἡ ρίς ἐστίν. Τῶν δὲ ἰμάντων τῇ κολλήσει καὶ τῇ ἀντιρρόπῃ παντάπασιν οὐδὲν κωλύει χρέεσθαι, οὐτ' ἦν ἔλκος ἦ, οὐτ' ἦν ἐπιφλεγμὴν· ἀλυπόταται γάρ εἰσιν. Ἦν δὲ οὖς κατεαγῇ, ἐπιδέσεις μὲν πᾶσαι πολέμια· οὐ γὰρ οὕτω τις χαλαρὸν περιβάλλοι· ἦν δὲ μᾶλλον πιέζει, πλεον κακὸν ἐργάζεται· ἐπεὶ καὶ ὑγιὲς οὖς, ἐπιδέσει πιεχθὲν, ὀδυνηρὸν καὶ σφυγματῶδες καὶ πυρετῶδες γίνεται. ^[10]

40 Ἄτὰρ καὶ τὰ ἐπιπλάσματα, κάκιστα μὲν τὰ βαρύτατα τὸ ἐπίπαν· ἀτὰρ καὶ τὰ πλεῖστα φλαῦρα καὶ ἀποστατικά, καὶ μύξαν τε ὑποποιεῖ πλείω, κᾶπειτα ἐκπυήσας ἀσηράς· τούτων δὲ ἥκιστα οὖς κατεαγὲν προσδέεται· ἄγχιστα μὲν, εἴπερ χρή, τὸ γλίσχρον ἄλητον· χρή δὲ μηδὲ τοῦτο βάρος ἔχειν. Ψάυειν δὲ ὡς ἥκιστα ξυμφέρει· ἀγαθὸν γὰρ φάρμακόν ἐστιν ἐνίοτε καὶ τὸ μηδὲν προσφέρειν καὶ πρὸς οὖς καὶ πρὸς ἄλλα πολλά. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ἐπικοίμησιν φυλάσσεσθαι· τὸ δὲ σῶμα ἰσχυαίνειν, καὶ μᾶλλον, ὃ ἂν κίνδυνος ἔῃ ἔμπυον τὸ οὖς γενέσθαι· ἄμεινον δὲ καὶ μαλθάσαι τὴν κοιλήν· ἦν δὲ καὶ εὐήμετος ἔῃ, ἐμέειν ἀπὸ συρμαΐσμοῦ. Ἦν δὲ ἐς ἐμπύησιν ἔλθῃ, ταχέως μὲν οὐ χρή στομοῦν· πολλὰ γὰρ καὶ τῶν δοκεόντων ἐκπυέεσθαι ἀναπίνεται ποτε, κἢν μηδὲν τις καταπλάσῃ. Ἦν δὲ ἀναγκασθῇ στομῶσαι, τάχιστα μὲν ὑγιὲς γίνεται, ἦν τις πέρην διακαύσῃ· εἰδέναι μέντοι χρή σαφῶς, ὅτι κυλλὸν ἔσται τὸ οὖς καὶ μείον τοῦ ἐτέρου, ἦν πέρην διακαυθῇ. Ἦν δὲ μὴ πέρην καίηται, τάμνειν χρή τὸ μετέωρον, μὴ πάνυ σμικρὴν τομήν· διὰ παχυτέρου μὲν καὶ τὸ πῦον εὐρίσκεται, ἦ ὡς ἂν τις δοκέοι· ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἶπεῖν, καὶ πάντα τᾶλλα τὰ μυζώδεα καὶ μυξοποιᾶ, ἅτε γλίσχρα ἑόντα, ὑποθιγγανόμενα διολισθάνει ταχέως ὑπὸ τοὺς δακτύλους καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα· διὰ τοῦτο διὰ παχυτέρου εὐρίσκουσι τὰ τοιαῦτα οἱ ἰητροὶ, ἦ ὡς οἴονται· ἐπεὶ καὶ τῶν γαγγλιωδέων ἔνια, ὅσα ἂν πλαδαρὰ ἔῃ, καὶ μυζώδεα σάρκα ἔχῃ, πολλοὶ στομοῦσιν, οἰόμενοι ῥεῦμα ἀνευρήσειν ἐς τὰ τοιαῦτα· ἡ μὲν οὖν γνώμη τοῦ ἰητροῦ ἐξαπατᾶται· τῷ δὲ πρήγματι τῷ τοιοῦτῳ οὐδεμία βλάβη στομωθέντι. Ὅσα δὲ ὑδατώδεα χωρία ἐστὶν, ἢ μύξης πεπληρωμένα, καὶ ἐν οἷοις χωρίοις ἕκαστα θάνατον φέρει στομούμενα, ἢ καὶ ἀλλοίας βλάβας, περὶ τούτων ἐν ἄλλῳ λόγῳ γεγράψεται. Ὅταν οὖν τάμη τις τὸ οὖς, πάντων μὲν καταπλασμάτων, πάσης τε μοτώσιος ἀπέχεσθαι χρή· ἰητρεύειν δὲ ἢ ἐνάιμῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ, ὃ τι μήτε βάρος, μήτε πόνον παρασχέσει· ἦν γὰρ ὁ χόνδρος ἄρξηται ψιλοῦσθαι, καὶ ὑποστάσις ἴσχη, ὀχλῶδες· γίγνεται δὲ τοῦτο δι' ἐκείνας τὰς ἰήσιας. Πάντων δὲ τῶν παλιγοκτησάντων ἢ πέρην διάκαυσις αὐταρκέστατον. Σπόνδυλοι δὲ οἱ κατὰ ράχιν, ὅσοις μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἔλκονται ἐς τὸ κυφὸν, τὰ μὲν πλεῖστα ἀδύνατα λύεσθαι, ποτὶ καὶ ὅσα ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τῆς προσφύσιος κυφοῦται. ^[35]

41 Τῶν δὲ κατωτέρω μετεξέτερα λύουσι κίρσοι· γενόμενοι ἐν τοῖσι σκέλεσι, μᾶλλον δὲ τι ἐγγινόμενοι κίρσοι ἐν τῇ κατ' ἰγνύην φλεβί· οἷσι δ' ἂν τὰ κυφώματα λύηται, ἐγγίνονται δὲ καὶ ἐν τῇ κατὰ βουβῶνα· ἥδη δὲ τισιν ἔλυσε καὶ δυσεντερίη πολυχρόνιος γενομένη. Καὶ οἷσι μὲν κυφοῦται ράχιν παισὶν ἐοῦσι, πρὶν ἢ τὸ σῶμα τελειωθῆναι ἐς αὔξησιν, τουτέοις μὲν οὐδὲ ξυναύξεσθαι ἐθέλει κατὰ τὴν ράχιν τὸ σῶμα, ἀλλὰ σκέλεα μὲν καὶ χεῖρες τελειοῦνται· ταῦτα δὲ ἐνδεέστερα γίνεται. Καὶ ὅσοις ἂν ἢ ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τὸ κῦφος, τουτοῖσι μὲν αἶ τε πλευραὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἐς τὸ εὐρὺ αὔξεσθαι, ἀλλ' ἐς τοῦμπροσθεν, τό τε στηθος ὁξὺ γίνεται, ἀλλ' οὐ πλατὺ, αὐτοὶ τε δύσπνοοι γίνονται, καὶ κερχώδεις· ἥσσον γὰρ εὐρυχωρίην ἔχουσιν αἱ κοιλίαι αἱ τὸ πνεῦμα δεχόμεναι καὶ προπέμπουσαι. Καὶ μέντοι καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν μέγαν σπόνδυλον λορδὸν τὸν ἀνχένα ἔχειν, ὡς μὴ προπετὴς ἔῃ αὐτέοις ἢ κεφαλῇ· στενοχωρίην μὲν οὖν πολλὴν τῇ φάρυγγι παρέχει καὶ τοῦτο, ἐς τὸ ἔσω ῥέπον· καὶ γὰρ τοῖσιν ὀρθοῖσι φύσει δύσπνοιαν παρέχει τοῦτο τὸ ὁστέον, ἦν ἔσω ῥέψῃ, ἔστ' ἂν ἀναπιεχθῇ. Δι' οὖν τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐξεχέβρογχοι οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον φαίνονται, ἢ οἱ ὑγιεῖς· φυματίαι τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸν πλεύμονά εἰσιν οἱ τοιοῦτοι σκληρῶν φυμάτων καὶ ἀπέπτων· καὶ γὰρ ἡ πρόφασις τοῦ κυφώματος καὶ ἡ ζύντασις τοῖσι πλείστοις διὰ τοιαύτας

ξυστροφὰς γίνεται, ἥσιν ἂν κοινωνήσωσιν οἱ τόνοι οἱ ξύνεγγυς. Ὅσοισι δὲ κατωτέρω τῶν φρενῶν τὸ κύφωμά ἐστι, τούτοις νοσήματα μὲν ἐνίοισι προσγίνεται νεφριτικά, καὶ κατὰ κύστιν· ἀτὰρ καὶ ἀποστάσις ἐμπυήματι καὶ κατὰ κενεῶνας, καὶ κατὰ βουβῶνας, χρόνιαι καὶ δυσαλθέες, καὶ τούτων οὐδετέρη λύει τὰ κυφώματα· ἰσχία δὲ τοῖσι τοιούτοις ἐτι ἄσαρκότερα γίνεται, ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσιν· ἢ μέντοι ξύμπασα ῥάχιδες μακροτέρη τουτέοισιν, ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσιν· ἢ βὴ δὲ καὶ γένειον βραδύτερα καὶ ἀτελέστερα, καὶ ἀγωνώτεροι οὗτοι τῶν ἄνωθεν κυφῶν. Οἷσι δ' ἂν ἠϋξημένοις ἤδη τὸ σῶμα ἢ κύφωσις γένηται, τούτοις ἀπαντικρὺ μὲν τῆς νούσου τῆς τότε παρεούσης κρίσιν ποιεῖ ἢ κύφωσις· ἂν χρόνον μέντοι ἐπισημαίνει τι τῶν αὐτέων, ὥσπερ καὶ τοῖσι νεωτέροις, ἢ πλεον, ἢ ἔλασσον· ἥσων δὲ κακοήθως ὥς τὸ ἐπίπαν μὴν τοιαῦτα πάντα ἐστίν. Πολλοὶ μέντοι ἤδη καὶ εὐφύως ἤνεγκαν καὶ ὑγιεινῶς τὴν κύφωσιν ἄχρι γήρως, μάλιστα δὲ οὗτοι, οἷσιν ἂν ἐς τὸ εὖσαρκον καὶ πιμελῶδες προτράπηται τὸ σῶμα· ὀλίγοι μὴν ἤδη καὶ τῶν τοιούτων ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη ἐβίωσαν· οἱ δὲ πλεῖστοι βραχυβιώτεροί εἰσιν. Ἔστι δ' οἷσι καὶ ἐς τὸ πλάγιον σκολιοῦνται σπόνδυλοι ἢ τῇ, ἢ τῇ· πάντα μὴν ἢ τὰ πλεῖστα τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ ξυστροφὰς τὰς ἔσωθεν τῆς ῥάχιδος προσξυμβάλλεται δὲ ἐνίοισι ξὺν τῇ νούσῳ καὶ τὰ σχήματα, ἐφ' ὅκοια ἂν ἐθισθῆωσι κεκλίσθαι. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖσι χρόνοις κατὰ πλεύμονα νοσήμασιν εἰρήσεται· ἐκεῖ γάρ εἰσιν αὐτῶν χαριέσταται προγνώσεις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ὅσοισι δὲ ἐκ καταπτώσιος ῥάχιδος κυφοῦται, ὀλίγα δὲ τούτων ἐκρατήθη, ὥστε ἐξιθνηθῆναι. ^[45]

42 Τοῦτο μὲν γάρ, αἰ ἐν τῇ κλίμακι κατασεῖσις οὐδένα πω ἐξίθυναν, ὧν γε ἐγὼ οἶδα· χρέονται δὲ οἱ ἰητροὶ μάλιστα αὐτῇ οὗτοι οἱ ἐπιθυμέοντες ἐκχαυνοῦν τὸν πολὺν ὄχλον· τοῖσι γὰρ τοιούτοις ταῦτα θαυμάσια ἐστίν, ἢν ἢ κρεμάμενον ἴδωσιν, ἢ ῥιπτεόμενον, ἢ ὅσα τοῖσι τοιούτοις εἴκοι, καὶ ταῦτα κληῖζουσιν αἰεὶ, καὶ οὐκέτι αὐτοῖσι μέλει, ὅκοιόν τι ἀπέβη ἀπὸ τοῦ χειρίσματος, εἴτε κακὸν, εἴτε ἀγαθόν. Οἱ μέντοι ἰητροὶ οἱ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντες, σκαιοὶ εἰσιν, οὓς ἔγωγε ἔγνω· τὸ μὲν γὰρ ἐπινόημα ἀρχαῖον, καὶ ἐπαινέω ἔγωγε σφόδρα τὸν πρῶτον ἐπινοήσαντα καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο πᾶν, ὃ τι μηχανήμα κατὰ φύσιν ἐπενοήθη· οὐδὲν γάρ μοι ἄελπτον, εἴ τις καλῶς σκευάσας καλῶς κατασεῖσειε, κἂν ἐξιθνηθῆναι ἔνια. Αὐτὸς μέντοι κατησχύνθην πάντα τὰ τοιουτότροπα ἰητρεύειν οὕτω, διὰ τοῦτο ὅτι πρὸς ἀπατεῶνων μᾶλλον οἱ τοιοῦτοι τρόποι. Ὅσοισι μὲν οὖν ἐγγὺς τοῦ αὐχένος ἢ κύφωσις γίνεται, ἥσων εἰκὸς ὠφελῆειν τὰς κατασεῖσις ταύτας τὰς ἐπὶ κεφαλῇ· σμικρὸν γὰρ τὸ βάρος ἢ κεφαλῇ καὶ τὰ ἀκρώμια καταρρέποντα· ἀλλὰ τοὺς γε τοιούτους εἰκὸς ἐπὶ τοὺς πόδας κατασεισθέντας μᾶλλον ἐξιθνηθῆναι· μέζων γὰρ οὕτως ἢ καταρρόπιή ἢ ἐπὶ ταῦτα. ^[5]

43 Ὅσοισι δὲ κατωτέρω τὸ ὕβωμα, τουτέοισιν εἰκὸς μᾶλλον ἐπὶ κεφαλῇ κατασεῖσθαι. Εἰ οὖν τις ἐθέλοι κατασεῖειν, ὀρθῶς ἂν ᾧδε σκευάζοι· τὴν μὲν κλίμακα χρή σκυτίνοισιν ὑποκεφαλαίοισι πλαγίοισιν, ἢ ἐρινέοισι, καταστρώσαι εὖ προσδεδεμένοις, ὀλίγῳ πλεον καὶ ἐπὶ μῆκος καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἢ ὅσον ἂν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατάσχοι· ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον κατακλίνειν ἐπὶ τὴν κλίμακα χρή· ἄπειτα προσδεῖν μὲν τοὺς πόδας παρὰ τὰ σφυρὰ πρὸς τὴν κλίμακα μὴ διαβεβῶτας, δεσμῶ εὐόχῳ μὲν, μαλθακῶ δὲ προσδεῖν καὶ κατωτέρω ἐκάτερον τῶν γουνάτων, καὶ ἄνωτέρω προσδεῖν καὶ κατὰ τὰ ἰσχία· κατὰ δὲ τοὺς κενεῶνας καὶ κατὰ τὸ στηθος χαλαρήσιν ταινίῃσι περιβαλέειν οὕτως, ὅπως μὴ κωλύωσι τὴν κατάσεισιν· τὰς δὲ χεῖρας παρὰ τὰς πλευρὰς παρατείναντα προσκαταλαβεῖν πρὸς αὐτὸ τὸ σῶμα, καὶ μὴ πρὸς τὴν κλίμακα. Ὅταν δὲ ταῦτα κατασκευάσῃς οὕτως, ἀνέλκειν τὴν κλίμακα ἢ πρὸς τύρσιν τινὰ ὑψηλὴν, ἢ πρὸς ἀέτωμα οἴκου· τὸ δὲ χωρίον, ἵνα κατασεῖς, ἀντίτυπον ἔστω· τοὺς δὲ ἀνατείνοντας εὐπαιδεύτους χρή εἶναι, ὅπως ὁμαλῶς καὶ ἰσορρόπως καὶ ἐξαπινάϊως ἀφήσουσι, καὶ μήτε ἢ κλίμαξ ἐτερόρροπος ἐπὶ τὴν γῆν ἀφίξεται, μήτε αὐτοὶ προπετεές ἔσονται. Ἀπὸ μέντοι τύρσιος ἀφιεῖς ἢ ἀπὸ ἰστοῦ καταπεπηγὸς καρχήσιον ἔχοντος, ἔτι κάλλιον ἂν τις σκευάσαιτο, ὥστε

ἀπὸ τροχιλῆς τὰ χαλῶμενα εἶναι ὅπλα, ἢ ἀπὸ ὄνου. Ἀηδὲς μὴν καὶ μακρολογεῖν περὶ τούτων· ὅμως δὲ ἐκ τούτων ἂν τῶν κατασκευῶν κάλλιστ' ἂν τις κατασεισθεῖ. Εἰ μέντοι κάρτα ἄνω εἴη τὸ ὕβωμα, δέοι δὲ κατασεῖν πάντως, ἐπὶ πόδας κατασεῖν λυσιτελέει, ὥσπερ ἤδη εἴρηται· πλείων γὰρ οὕτω γίνεται ἢ καταρρόπι ἐπὶ ταῦτα. ^[25]

44 Ἑρμάσαι δὲ χρή, κατὰ μὲν τὸ στήθος πρὸς τὴν κλίμακα προσδήσαντα ἰσχυρῶς, κατὰ δὲ τὸν αὐχένα ὡς χαλαρωτάτῃ ταινίῃ, ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ μέτωπον προσῆσαι πρὸς τὴν κλίμακα· τὰς δὲ χεῖρας παρατανύσαντα πρὸς τὸ σῶμα προσῆσαι, καὶ μὴ πρὸς τὴν κλίμακα· τὸ μέντοι ἄλλο σῶμα ἄδετον εἶναι χρή, πλὴν, ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα, ἄλλη καὶ ἄλλη ταινίῃ χαλαρῇ περιβεβληθῆαι· ὅπως δὲ μὴ κωλύωσιν οὗτοι οἱ δεσμοὶ τὴν κατάσεισιν, σκοπέειν· τὰ δὲ σκέλεα πρὸς μὲν τὴν κλίμακα μὴ προσδεδέσθω, πρὸς ἄλληλα δὲ, ὡς κατὰ τὴν ῥάχιν ἰθύρροπα ἔη. Ταῦτα μέντοι τοιουτοτρόπως ποιητέα, εἰ πάντως δέοι ἐν κλίμακι κατασεισθῆναι· αἰσχρὸν μέντοι καὶ ἐν πάσῃ τέχνῃ καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν ἱητρικῇ πουλὺν ὄχλον, καὶ πολλὴν ὄψιν, καὶ πουλὺν λόγον παρασχόντα, ἔπειτα μηδὲν ὠφελεῖν. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν γινώσκειν τὴν φύσιν τῆς ῥάχιος, οἷα τίς ἐστίν· ἐς πολλὰ γὰρ νουσήματα προσδέοι ἂν αὐτῆς. ^[15]

45 Τοῦτο μὲν γὰρ, τὸ πρὸς τὴν κοιλίην ῥέπον, οἱ σπόνδυλοι ἐντὸς ἄρτιοί εἰσιν ἀλλήλοισι, καὶ δέδενται πρὸς ἀλλήλους δεσμῷ μυζώδεϊ καὶ νευρώδεϊ, ἀπὸ χόνδρων ἀποπεφυκότες ἄχρι πρὸς τὸν νωτιαῖον. Ἄλλοι δὲ τινες τόνοι νευρώδεις διανταῖοι, πρόσφυτοι, παρατέτανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν. Αἱ δὲ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν κοινωνίαι ἐν ἐτέρῳ λόγῳ δεδηλώσονται, ὅσαι τε καὶ οἶαι, καὶ ὅθεν ὠρμημέναι, καὶ ἐν οἷοισιν οἶα δύνανται, αὐτὸς δὲ ὁ νωτιαῖος οἷσιν ἐλύτρωται ἐλύτροισι, καὶ ὅθεν ὠρμημένοι, καὶ ὅπη κραίνουσιν, καὶ οἷσι κοινωνέουσι, καὶ οἶα δυναμένοι. Ἐν δὲ τῷ ἐπέκεινα, ἐν ἄρθροισι γεγιγγλύμονται πρὸς ἀλλήλους οἱ σπόνδυλοι. Τόνοι δὲ κοινοὶ παρὰ πάντας, καὶ ἐν τοῖσιν ἔξω μέρεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ἔσω παρατέτανται. Ἀπόφυσις δὲ ἐστίν ὁστέου ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀπὸ πάντων τῶν σπονδύλων, μία ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου, ἀπὸ τε τῶν μειζόνων, ἀπὸ τε τῶν ἐλασσόνων· ἐπὶ δὲ τῆσιν ἀποφύσει ταύτῃσι χονδρίων ἐπιφύσεις, καὶ ἀπ' ἐκείνων νεύρων ἀποβλάστησις ἡδελφισμένη τοῖσιν ἐξωτάτω τόνοισιν. Πλευραὶ δὲ προσπεφύκασιν, ἐς τὸ εἶσω μέρος τὰς κεφαλὰς ῥέπουσαι μᾶλλον, ἢ ἐς τὸ ἔξω· καθ' ἓνα δὲ ἕκαστον τῶν σπονδύλων προσήρθρονται· καμπυλώταται δὲ πλευραὶ ἀνθρώπου εἰσὶ ῥαιβοειδέα τρόπον. Τὸ δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν ὁστέων τῶν ἀποπεφυκόντων ἀπὸ τῶν σπονδύλων, ἀποπληρέουσιν ἐκατέρωθεν οἱ μύες ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἀρξάμενοι, ἄχρι τῆς προσφύσιος. Αὕτη δὲ ἡ ῥάχιν κατὰ μῆκος ἰθυσκόλιός ἐστιν· ἀπὸ μὲν τοῦ ἱεροῦ ὁστέου ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου, παρ' ὃν προσήρτηται τῶν σκελέων ἢ πρόσφυσις, ἄχρι μὲν τούτου κυφὴ· κύστις τε γὰρ, καὶ γοναὶ, καὶ ἄρχοι τὸ χαλαρὸν ἐν τούτῳ ἔκτισται. Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν προσαρτήσις, ἰθυλόρδῃ καὶ παραφύσις ἔχει μυῶν τοῦτο μόνον τὸ χωρίον ἐκ τῶν εἰσῶθεν μερῶν, ἃς δὴ καλέουσι ψόας. Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου τοῦ ὑπὲρ τῶν ἐπωμίδων, ἰθυκύφῃ· ἔτι δὲ μᾶλλον δοκεῖ ἢ ἐστίν· ἢ γὰρ ἄκανθα κατὰ μέσον ὑψηλοτάτας τὰς ἐκφύσεις τῶν ὁστέων ἔχει, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἐλάσσους. Αὐτὸ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐχένος λорδόν ἐστιν. Ὅκόσοι μὲν οὖν κυφώματα γίνεται κατὰ τοὺς σπονδύλους, ἔξωσις μὲν μεγάλη ἀπορράγεισα ἀπὸ τῆς ξυμφύσιος ἢ ἐνὸς σπονδύλου, ἢ καὶ πλειόνων, οὐ μάλα πολλοῖσι γίνεται, ἀλλ' ὀλίγοισιν. ^[30]

46 Οὐδὲ γὰρ τὰ τρώματα τὰ τοιαῦτα ῥηΐδιον γίνεσθαι· οὔτε γὰρ ἐς τὸ ἔξω ἐξωσθῆναι ῥηΐδιόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἰσχυρῶ τινι τρωθείῃ διὰ τῆς κοιλίης (οὕτω δ' ἂν ἀπόλοιτο), ἢ εἴ τις ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ χωρίου πεσὼν ἐρείσειε τοῖσιν ἰσχύοισιν ἢ τοῖσιν ὤμοισιν (ἀλλὰ καὶ οὕτως ἂν ἀποθάνοι, παραχρήμα δὲ οὐκ ἂν ἀποθάνοι)· ἐκ δὲ τοῦ ὀπισθεν οὐ ῥηΐδιον τοιαύτην ἔξαλσιν γενέσθαι ἐς τὸ ἔσω, εἰ μὴ ὑπέρβαρύ τι ἄχθος ἐμπέσοι· τῶν τε γὰρ ὁστέων τῶν ἐκπεφυκόντων ἔξω ἐν ἕκαστον τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστε πρόσθεν ἂν αὐτὸ καταγῆναι, πρὶν ἢ μεγάλην ῥοπὴν εἶσω

ποιῆσαι, τοὺς τε ξυνδέσμους βηισάμενον, καὶ τὰ ἄρθρα τὰ ἐνηλλαγμένα. Ὅ τε αὖ νωτιαῖος πονοίῃ ἄν, εἰ ἐξ ὀλίγου χωρίου τὴν περικαμπὴν ἔχοι, τοιαύτην ἔξαλσιν ἐξαλλομένου σπονδύλου· ὃ τ' ἐκπηδήσας σπόνδυλος πιέζει ἄν τὸν νωτιαῖον, εἰ μὴ καὶ ἀπορρήξειεν· πιεχθεὶς δ' ἄν καὶ ἀπολεαμμένος, πολλῶν ἄν καὶ μεγάλων καὶ ἐπικαίρων ἀπονάρκωσιν ποιήσειεν· ὥστε οὐκ ἄν μέλοι τῷ ἱητρῷ, ὅπως χρή τὸν σπόνδυλον κατορθῶσαι, πολλῶν καὶ βιαίων ἄλλων κακῶν παρεόντων. Ὡστε δὴ οὐδ' ἐμβαλεῖν οἷόν τε πρόδηλον τὸν τοιοῦτον οὔτε κατασεΐσει, οὔτε ἄλλω τρόπῳ οὐδενὶ, εἰ μὴ τις διαταμὼν τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα ἐσμασάμενος ἐς τὴν κοιλίην, ἐκ τοῦ εἴσωθεν τῇ χειρὶ ἐς τὸ ἔξω ἀντωθέοι καὶ ταῦτα νεκρῷ μὲν οἷόν τε ποιέειν, ζῶντι δὲ οὐ πάνυ. Διὰ τί οὖν ταῦτα γράφω; Ὅτι οἶονταί τινες ἱητρευκέναι ἀνθρώπους, οἷσιν ἔσωθεν ἔπεσον σπόνδυλοι, τελέως ὑπερβάντες τὰ ἄρθρα· καίτοι γε ῥῆϊστην ἐς τὸ περιγενέσθαι τῶν διαστροφῶν ταύτην ἔνιοι νομίζουσι, καὶ οὐδὲν δέεσθαι ἐμβολῆς, ἀλλ' αὐτόματα ὑγιέα γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα. Ἀγνοέουσι δὲ πολλοὶ, καὶ κερδαίνουσιν, ὅτι ἀγνοέουσιν· πείθουσι γὰρ τοὺς πέλας. Ἐξαπατῶνται δὲ διὰ τόδε· οἶονται γὰρ τὴν ἄκανθαν τὴν ἐξέχουσαν κατὰ τὴν ράχιν ταύτην τοὺς σπονδύλους αὐτοὺς εἶναι, ὅτι στρογγύλον αὐτῶν ἕκαστον φαίνεται ψαυόμενον, ἀγνοεῦντες ὅτι τὰ ὀστέα ταῦτά ἐστι τὰ ἀπὸ τῶν σπονδύλων πεφυκότες, περὶ ὧν ὁ λόγος ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται· οἱ δὲ σπόνδυλοι πολὺ προσωτέρω ἄπεισιν· στενοτάτην γὰρ πάντων τῶν ζῶων ὠνθρωπος κοιλίην ἔχει, ὥς ἐπὶ τῷ μεγέθει, ἀπὸ τοῦ ὀπισθεν ἐς τὸ ἔμπροσθεν, ποτὶ καὶ κατὰ τὸ στήθος. Ὅταν οὖν τι τούτων τῶν ὀστέων τῶν ὑπερεχόντων ἰσχυρῶς καταγῇ, ἦν τε ἔν, ἦν τε πλείω, ταύτῃ ταπεινότερον τὸ χωρίον γίνεται, ἢ τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπατῶνται, οἰόμενοι τοὺς σπονδύλους ἔσω οἴχεσθαι. Προσεξαπατᾷ δὲ ἔτι αὐτοὺς καὶ τὰ σχήματα τῶν τετρωμένων· ἦν μὲν γὰρ πειρῶνται καμπύλλεσθαι, ὀδυνῶνται, περιτενέος γινομένου ταύτῃ τοῦ δέρματος, ἢ τέτρωνται· καὶ ἅμα τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα ἐνθράσσει οὕτω μᾶλλον τὸν χρῶτα· ἦν δὲ λорδαίνωσι, ῥάους εἰσὶν· χαλαρώτερον γὰρ τὸ δέρμα κατὰ τὸ τρῶμα ταύτῃ γίνεται, καὶ τὰ ὀστέα ἥσσον ἐνθράσσει· ἀτὰρ καὶ ἦν τις ψαυὴ αὐτῶν, κατὰ τοῦτο ὑπέικουσι λорδοῦντες, καὶ τὸ χωρίον κενεὸν καὶ μαλθακὸν ψαυόμενον ταύτῃ φαίνεται. Ταῦτα πάντα τὰ εἰρημένα προσεξαπατᾷ τοὺς ἱητρούς· Ὑγιέες δὲ ταχέως καὶ ἀσινέες αὐτόματοι οἱ τοιοῦτοι γίνονται· ταχέως γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ὀστέα ἐπιπωροῦται, ὅσα χαῦνά ἐστιν. ^[45]

⁴⁷ Σκολιαίνεται μὲν οὖν ράχισ, καὶ ὑγιαίνουσι, κατὰ πολλοὺς τρόπους καὶ γὰρ ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ χρήσει οὕτως ἔχει· ἀτὰρ καὶ ὑπὸ γήραος καὶ ὑπὸ ὀδυνημάτων ξυνδοτική ἐστίν. Αἱ δὲ δὴ κυφώσεις, αἱ ἐν τοῖσι πτώμασιν, ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται, ἦν ἢ τοῖσιν ἰσχύοισιν ἐρείσῃ, ἢ ἐπὶ τοὺς ὤμους πέσῃ. Ἀνάγκη γὰρ ἔξω φαίνεσθαι ἐν τῷ κυφώματι ἓνα μὲν τινα ὑψηλότερον τῶν σπονδύλων, τοὺς δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐπὶ ἥσσον· οὐκ οὐκ εἰς ἐπὶ πούλῳ ἀποπεπηδηκῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐστίν, ἀλλὰ μικρὸν ἕκαστος ξυνδιδοῖ, ἀθρόον δὲ πολὺ γίνεται. Διὰ οὖν τοῦτο καὶ ὁ νωτιαῖος μυελὸς εὐφρόρως φέρει τὰς τοιαύτας διαστροφάς, ὅτι κυκλώδης αὐτῷ ἡ διαστροφή γίνεται, ἀλλ' οὐ γωνιώδης. Χρὴ δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ διαναγκασμοῦ τοιήνδε κατασκευάσαι· ἔξεστι μὲν ξύλον ἰσχυρὸν καὶ πλατὺ, ἐντομὴν παραμήκεα ἔχον, κατορύξαι· ἔξεστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ξύλου ἐν τοίχῳ ἐντομὴν παραμήκεα ἐνταμεῖν, ἢ πῆχεϊ ἀνωτέρω τοῦ ἐδάφους, ἢ ὅπως ἂν μετρίως ἔχη· ἔπειτα οἷον στύλον δρυῖνον, τετράγωνον, πλάγιον παραβάλλειν, ἀπολείποντα ἀπὸ τοῦ τοίχου, ὅσον παρελθεῖν τινα, ἦν δέῃ καὶ ἐπὶ μὲν τὸν στύλον ἐπιστορέσαι ἢ χλαίνας, ἢ ἄλλο τι, ὃ μαλθακὸν μὲν ἔσται, ὑπέξει δὲ μὴ μέγα· τὸν δὲ ἄνθρωπον πυριῆσαι, ἦν ἐνδέχεται, ἢ πολλῷ θερμῷ λοῦσαι· ἔπειτα πρηνέα κατακλῖναι κατατεταμένον, καὶ τὰς μὲν χεῖρας αὐτοῦ παρατείναντα κατὰ φύσιν προσδεῖν πρὸς τὸ σῶμα· ἱμάντι δὲ μαλθακῷ, ἱκανῶς πλατέϊ τε καὶ μακρῷ, ἐκ δύο διανταίων ζυμβεβλημένων, μέσῳ, κατὰ μέσον τὸ στήθος δις περιβεβλησθαι χρὴ ὥς ἐγγυτάτω τῶν μασχαλέων· ἔπειτα τὸ περισσεῦον τῶν ἱμάντων κατὰ τὴν μασχάλην, ἐκάτερον περὶ τοὺς ὤμους περιβεβλήσθω· ἔπειτα αἱ ἀρχαὶ πρὸς ξύλον ὑπεροειδές τι

προσδεδέσθωσαν, ἀρμόζουσαι τὸ μῆκος τῷ ξύλῳ τῷ ὑποτεταμένῳ, πρὸς ὃ τι προσβάλλον τὸ ὑπεροειδὲς ἀντιστηρίζοντα κατατείνειν. Τοιούτῳ δέ τινι ἐτέρῳ δεσμῷ χρή ἄνωθεν τῶν γουνάτων δῆσαντα καὶ ἄνωθεν τῶν πτερνέων, τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων πρὸς τοιοῦτό τι ξύλον προσδεῖν· ἄλλω δὲ ἱμάντι πλατέϊ, καὶ μαλθακῷ, καὶ δυνατῷ, ταινιοειδέϊ, πλάτος ἔχοντι καὶ μῆκος ἱκανὸν, ἰσχυρῶς περὶ τὰς ἰζύας κύκλῳ περιδεδέσθωσι ὡς ἐγγύτατα τῶν ἰσχύων· ἔπειτα τὸ περισσεῦον τοῦ ταινιοειδέος, ἅμα ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων, πρὸς τὸ ξύλον προσδεῖν· τὸ πρὸς τῶν ποδῶν· κᾷπειτα κατατείνειν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἔνθα καὶ ἔνθα, ἅμα μὲν ἰσορρόπως, ἅμα δὲ ἐς ἰθὺ. Οὐδὲν γὰρ ἂν μέγα κακὸν ἢ τοιαύτη κατάτασις ποιήσῃεν, εἰ χρηστῶς σκευασθείη, εἰ μὴ ἄρα ἐξεπίτηδές τις βούλοιο σίνεσθαι. Τὸν δὲ ἱητρὸν χρή ἢ ἄλλον, ὅστις ἰσχυρὸς καὶ μὴ ἀμαθής, ἐπιθέντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ἐπὶ τὸ ὕβωμα, καὶ τὴν ἐτέρην χεῖρα προσεπιθέντα ἐπὶ τὴν ἐτέρην, καταναγκάζειν, προσξυνιέντα, ἥν τε ἐς ἰθὺ ἐς τὸ κάτω πεφύκη καταναγκάζεσθαι, ἥν τε πρὸς τῆς κεφαλῆς, ἥν τε πρὸς τῶν ἰσχύων. Καὶ ἀσινεστάτη μὲν αὕτη ἢ ἀνάγκη· ἀσινὲς δὲ καὶ ἐπικαθίζεσθαι τινα ἐπὶ τὸ κύφωμα, αὐτοῦ ἅμα κατατεινομένου, καὶ ἐνσεῖσαι μετεωρισθέντα. Ἀτὰρ καὶ ἐπιβῆναι τῷ ποδὶ, καὶ ὀχηθῆναι ἐπὶ τὸ κύφωμα, ἡσυχῶς τε ἐπενσεῖσαι οὐδὲν κωλύει· τὸ τοιοῦτο δὲ ποιῆσαι μετρίως ἐπιτήδειος ἂν τις εἴη τῶν ἀμφὶ παλαίστρῃ εἰθισμένων. Δυνατωτάτη μέντοι τῶν ἀναγκέων ἐστίν, εἰ ὁ μὲν τοῖχος, ἧ ἐντέτμηται, ἢ τὸ ξύλον τὸ κατορωρυγμένον, ἧ ἐντέτμηται, κατωτέρω εἴη τῆς ράχιος τοῦ ἀνθρώπου, ὁκόσῳ ἂν δοκῇ μετρίως ἔχειν, σανὶς δὲ φιλυρίνη, μὴ λεπτή, ἐνείη, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς ξύλου· ἔπειτα ἐπὶ τὸ ὕβωμα ἐπιτεθείη ἢ τρύχιόν τι πολύπτυχον, ἢ σμικρὸν τι σκύτινον ὑποκεφάλαιον· ὡς ἐλάχιστα μὴν ἐπικεῖσθαι ξυμφέρει, μόνον προμηθεόμενον, ὡς μὴ ἡ σανὶς ὑπὸ σκληρότητος ὁδύνην παρὰ καιρὸν προσπαρέχῃ· κατ' ἴξιν δὲ ἔστω ὡς μάλιστα τῇ ἐντομῇ τῇ ἐς τὸν τοῖχον, τὸ ὕβωμα, ὡς ἂν ἡ σανὶς, ἧ μάλιστα ἐξέστηκε, ταύτη μάλιστα πιέζῃ ἐπιτεθείσα. ^[55]

47 (50)

Ὅταν δὲ ἐπιτεθῇ, τὸν μὲν τινα καταναγκάζειν χρή τὸ ἄκρον τῆς σανίδος, ἥν τε ἓνα δέη, ἥν τε δύο, τοὺς δὲ κατατείνειν τὸ σῶμα κατὰ μῆκος, ὡς πρόσθεν εἴρηται, τοὺς μὲν τῇ, τοὺς δὲ τῇ. Ἐξεστὶ δὲ καὶ ὀνίσκοισι τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι, ἢ παρακατορύξαντα παρὰ τὸ ξύλον, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ξύλῳ τὰς φλιάς τῶν ὀνίσκων ἐντεκτηνάμενον, ἥν τε ὀρθὰς ἐθέλης ἐκατέρωθεν σμικρὸν ὑπερεχούσας, ἥν τε κατὰ κορυφὴν τοῦ ξύλου ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Αὗται αἱ ἀνάγκαι εὐταμίευτοί εἰσι καὶ ἐς τὸ ἰσχυρότερον καὶ ἐς τὸ ἥσσον, καὶ ἰσχὺν ἔχουσι τοιαύτην, ὥστε, καὶ εἴ τις ἐπὶ λύμῃ βούλοιο, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ ἱητρείῃ, ἐς τοιαύτας ἀνάγκας ἀγαγεῖν, κἂν τούτῳ ἰσχυρῶς δύνασθαι· καὶ γὰρ ἂν κατατείνων κατὰ μῆκος μοῦνον ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὕτω, καὶ ἄλλην ἀνάγκην οὐδεμίην προστιθεὶς, ὅμως κατατείνειεν ἂν τις ἱκανῶς καὶ εἰ μὴ κατατείνων, αὐτῇ δὲ μοῦνον τῇ σανίδι οὕτως ἰποιή τις, καὶ οὕτως ἂν ἱκανῶς καταναγκάσειεν. Καλαὶ οὖν αἱ τοιαῦται ἰσχύες εἰσὶν, ἧσιν ἔξεστι καὶ ἀσθενεστέρησι καὶ ἰσχυροτέρησι χρέεσθαι αὐτὸν ταμιεύοντα. Καὶ μὲν δὴ καὶ κατὰ φύσιν γε ἀναγκάζουσιν· τὰ μὲν γὰρ ἐξεστεῶτα ἐς τὴν χώραν ἀναγκάζει ἢ ἴπῳσις ἰέναι, τὰ δὲ ξυνεληλυθότα κατὰ φύσιν κατατείνουσιν αἱ κατὰ φύσιν κατατάσεις. Οὐκ οὖν ἐγὼ ἔχω τουτέων ἀνάγκας καλλίους, οὐδὲ δικαιότερας· ἢ γὰρ κατ' αὐτὴν τὴν ἄκανθαν ἰθυωρίῃ τῆς κατατάσεως κάτωθέν τε καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὁστέον καλεόμενον οὐκ ἔχει ἐπιλαβὴν οὐδεμίην· ἄνωθεν δὲ κατὰ τὸν αὐχένα καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἐπιλαβὴν μὲν ἔχει, ἀλλ' ἐσιδέειν γε ἀπρεπὴς ταύτη τοι γινομένη ἢ κατάτασις, καὶ ἄλλας βλάβας ἂν προσπαρέχοι πλεονασθεῖσα. Ἐπειρήθη δὲ δὴ ποτε, ὑπτίον τὸν ἄνθρωπον κατατείνας, ἀσκὸν ἀφύσητον ὑποθεῖναι ὑπὸ τὸ ὕβωμα, κᾷπειτα αὐτῷ ἐκ χαλκείου ἐς τὸν ἀσκὸν τὸν ὑποκείμενον ἐνιέναι φῦσαν. Ἀλλὰ μοι οὐκ εὐπορεῖτο· ὅτε μὲν γὰρ εὖ κατατείνοιμι τὸν ἄνθρωπον, ἡσσᾶτο ὁ ἀσκός, καὶ οὐκ ἡδύνατο ἢ φῦσα ἐσαναγκάζεσθαι· καὶ ἄλλως ἔτοιμον περιολισθάνειν ἥν, ἅτε ἐς τὸ αὐτὸ ἀναγκαζόμενον, τό τε τοῦ ἀνθρώπου ὕβωμα, καὶ τὸ τοῦ ἀσκοῦ πληρουμένου κύρτωμα. Ὅτε δ' αὖ μὴ κάρτα κατατείνοιμι τὸν ἄνθρωπον, ὁ μὲν ἀσκός ὑπὸ τῆς φύσεως ἐκυρτοῦτο, ὁ δὲ

ἄνθρωπος πάντη μᾶλλον ἐλорδαίνεται ἢ ἢ ξυνέφερεν. Ἐγραψα δὲ ἐπίτηδες τοῦτο· καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα τὰ μαθήματά ἐστιν, ἃ, πειρηθέντα, ἀπορηθέντα ἐφάνη, καὶ δι' ἅσσα ἡπορήθη. Ὅσοισι δὲ ἐς τὸ εἶσω σκολιαίνονται οἱ σπόνδυλοι ὑπὸ πτώματος, ἢ καὶ ἐμπεσόντος τινὸς βαρέος, εἷς μὲν οὐδεὶς τῶν σπονδύλων μέγα ἐξίσταται κάρτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῶν ἄλλων, ἢν δὲ ἐκστῇ μέγα ἢ εἷς, ἢ πλείονες, θάνατον φέρουσιν· ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν εἴρηται, κυκλώδης καὶ αὕτη, καὶ οὐ γωνιώδης γίνεται ἢ παραλλαγή. ^[5]

48 Οὐρα μὲν οὖν τούτοις καὶ ἀπόπατος μᾶλλον ἴσχεται, ἢ τοῖσιν ἔξω κυφοῖσι, καὶ πόδες καὶ ὅλα τὰ σκέλεα ψύχεται μᾶλλον, καὶ θανατηφόρα ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων· καὶ ἢν περιγέγωνται δὲ, ῥυώδεις τὰ οὐρα μᾶλλον οὗτοι, καὶ τῶν σκελέων ἀκρατέστεροι καὶ ναρκωδέστεροι· ἢν δὲ καὶ ἐν τῷ ἄνω μέρει μᾶλλον τὸ λόρδωμα γένηται, παντὸς τοῦ σώματος ἀκρατέες καὶ καταναρκακωμένοι γίνονται. Μηχανὴν δὲ οὐκ ἔχω οὐδεμίαν ἔγωγε, ὅπως χρή τὸν τοιοῦτον ἐς τὸ αὐτὸ καταστήσαι, εἰ μὴ τινα ἢ κατὰ τῆς κλίμακος κατάσεις ὠφελείην οἷα τε εἶη, ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη ἴησις, ἢ κατάτασις, οἷα περ ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. Κατανάγκασιν δὲ σὺν τῇ κατατάσει οὐδεμίαν ἔχω, ἥτις ἂν γίνοιτο, ὥσπερ τῷ κυφώματι τὴν κατανάγκασιν ἢ σανὶς ἐποιέετο. Πῶς γὰρ ἂν τις ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν διὰ τῆς κοιλίης ἀναγκάσαι δύναιτο; οὐ γὰρ οἶόν τε. Ἀλλὰ μὴν οὔτε βῆχες, οὔτε πταρμοὶ οὐδεμίαν δύναμιν ἔχουσιν, ὥστε τῇ κατατάσει ξυντιμωρέειν· οὐ μὴν οὐδ' ἔνεσις φύσης ἐνιεμένη ἐς τὴν κοιλίην οὐδὲν ἂν δυνασθεῖη. Καὶ μὴν αἱ μεγάλαι σικύαι προσβαλλόμεναι ἀνασπασίος εἵνεκα δῆθεν τῶν ἔσω ῥεπόντων, σπονδύλων, μεγάλη ἀμαρτὰς γνώμης ἐστίν· ἀπωθέουσι γὰρ μᾶλλον, ἢ ἀνασπῶσιν· καὶ οὐδ' αὐτὸ τοῦτο γινώσκουσιν οἱ προσβάλλοντες· ὅσω γὰρ ἂν τις μέζῳ προσβάλλῃ, τοσούτῳ μᾶλλον λорδοῦνται οἱ προσβληθέντες, ξυναναγκαζομένου ἄνω τοῦ δέρματος. Τρόπους δὲ ἄλλους κατασεισίων, ἢ οἷοι πρόσθεν εἴρηται, ἔχοιμι ἂν εἰπεῖν, ἀρμόσαι οὐς ἂν τις δοκέοι τῷ παθήματι μᾶλλον· ἀλλ' οὐ κάρτα πιστεύω αὐτοῖσιν· διὰ τοῦτο οὐ γράφω. Ἀθρόον δὲ ξυνιέναι χρή περὶ τούτων, ὧν ἐν κεφαλαίῳ εἴρηται, ὅτι τὰ μὲν ἐς τὸ λорδὸν ῥέψαντα ὀλέθριά ἐστι καὶ σινάμωρα, τὰ δὲ ἐς τὸ κυφὸν ἀσινέα θανάτου, καὶ οὖρων σχεσίων, καὶ ἀποναρκασιῶν τὸ ἐπίπαν· οὐ γὰρ ἐντείνει τοὺς ὀχετοὺς τοὺς κατὰ τὴν κοιλίην, οὐδὲ κωλύει εὐρόους εἶναι ἢ ἐς τὸ ἔξω κύφωσις· ἢ δὲ λόρδωσις ταῦτά τε ἀμφοτέρω ποιέει, καὶ ἐς τὰ ἄλλα πολλὰ προσγίνεται. Ἐπεῖτοι πολὺ πλείονες σκελέων τε καὶ χειρῶν ἀκρατέες γίνονται, καὶ καταναρκοῦνται τὸ σῶμα, καὶ οὐρα ἴσχεται αὐτέοισιν, οἷσιν ἂν μὴ ἐκστῇ μὲν τὸ ὕβωμα μῆτε ἔξω, μῆτε ἔσω, σεισθέωσι δὲ ἰσχυρῶς ἐς τὴν ἰθυωρίην τῆς ῥάχιος· οἷσι δὲ ἂν ἐκστῇ τὸ ὕβωμα, ἥσσαν τοιαῦτα πάσχουσιν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱητρικῇ ἂν τις θεάσοιτο, ὧν τὰ μὲν ἰσχυρὰ ἀσινέα ἐστὶ, καὶ καθ' ἐωυτὰ τὴν κρίσιν ὅλην λαμβάνοντα τοῦ νοσήματος, τὰ δὲ ἀσθενέστερα σινάμωρα, καὶ ἀποτόκους νοσημάτων χρονίους ποιέοντα, καὶ κοινωνέοντα τῷ ἄλλῳ σώματι ἐπὶ πλέον. ^[5]

49 Ἐπεὶ καὶ πλευρέων κάτηξις τοιοῦτόν τι πέπονθεν· οἷσι μὲν γὰρ ἂν καταγῇ πλευρὴ, μία ἢ πλείονες, ὡς τοῖσι πλείστοις κατάγνυται, μὴ διασχόντα τὰ ὀστέα ἐς τὸ ἔσω μέρος, μηδὲ ψιλωθέντα, ὀλίγοι μὲν ἤδη ἐπυρέτηναν· ἀτὰρ οὐδὲ αἷμα πολλοὶ ἤδη ἔπτυσαν, οὐδὲ ἔμπυοι πολλοὶ γίνονται, οὐδὲ ἔμμοτοι, οὐδὲ ἐπισφακελίσεις τῶν ὀστέων· δίαίτᾳ τε φαύλῃ ἀρκέει· ἢν γὰρ μὴ πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιλαμβάνῃ αὐτοὺς, κενεαγγέειν κάκιον τοῖσι τοιούτοις, ἢ μὴ κενεαγγέειν, καὶ ἐπωδυνέστερον, καὶ πυρετωδέστερον, καὶ βηχωδέστερον· τὸ γὰρ πλήρωμα τὸ μέτριον τῆς κοιλίης, διόρθωμα τῶν πλευρέων γίνεται· ἢ δὲ κένωσις κρεμασμὸν τῆσι πλευρῇσι ποιέει· ὁ δὲ κρεμασμὸς, ὀδύνην. Ἐξωθέν τε αὖ φαύλη ἐπίδεσις τοῖσι τοιούτοις ἀρκέει· κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισιν ἡσυχῶς ἐρείδοντα, ὁμαλὴν τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι, ἢ καὶ ἐριώδεις τι προσεπιθέντα. Κρατύνεται δὲ πλευρὴ ἐν εἴκοσιν ἡμέρησιν· ταχεῖαι γὰρ αἱ ἐπιπυρώσεις τῶν τοιουτέων ὀστέων. Ἀμφιφλασθείσης μέντοι τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν, ἢ ὑπὸ πληγῆς, ἢ ὑπὸ πτώματος, ἢ ὑπὸ ἀντερείσιος, ἢ ἄλλου τινὸς τοιουτοτρόπου,

πολλοὶ ἤδη πούλιν αἷμα ἔπτυσαν· οἱ γὰρ ὀχετοὶ οἱ κατὰ τὸ λαπαρὸν τῆς πλευρῆς ἐκάστης παρατεταμένοι, καὶ οἱ τόνοι ἀπὸ τῶν ἐπικαιροτάτων τῶν ἐν τῷ σώματι τὰς ἀφορμὰς ἔχουσιν· πολλοὶ οὖν ἤδη βηχῶδες, καὶ φυματίαι, καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο, καὶ ἔμμοτοι, καὶ ἡ πλευρὴ ἐπεσφάκελιν αὐτοῖσιν. ^[5]

50 Ἀτὰρ καὶ οἷσι μὴδὲν τοιοῦτον προσεγένετο, ἀμφιφλασθείσης τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν, ὅμως δὲ βραδύτερον ὀδυνώμενοι παύονται οὗτοι, ἢ οἷσιν ἂν πλευρὴ καταγῇ, καὶ ὑποστροφὰς μᾶλλον ἴσχει ὀδυνημάτων τὸ χωρίον ἐν τοῖσι τοιούτοις τρώμασιν, ἢ τοῖσιν ἐτέροις. Μάλα μὲν οὖν μετεξέτεροι καταμελέουσι τῶν τοιούτων σινέων, μᾶλλον ἢ ἦν πλευρὴ κατεαγῇ αὐτέοις· ἀτὰρ καὶ ἰήσιος σκεθροτέρης οἱ τοιοῦτοι δέονται, εἰ σωφρονοῖεν· τῇ τε γὰρ διαίτῃ ζυμφέρει ζυνεστάλθαι, ἀτρεμέειν τε τῷ σώματι ὡς μάλιστα, ἀφροδισίων τε ἀπέχεσθαι, βρωμάτων τε λιπαρῶν, καὶ κερχνωδέων, καὶ ἰσχυρῶν πάντων, φλέβα τε κατ' ἀγκῶνα τέμνεσθαι, σιγᾶν τε ὡς μάλιστα, ἐπιδέεσθαι τε τὸ χωρίον τὸ φλασθὲν σπλήνεσι μὴ πολυπτύχοις, συχνόισι δὲ καὶ πολὺ πλατυτέροις πάντῃ τοῦ φλάσματος, κηρωτῇ τε ὑποχρίειν, ὀθονοῖσι τε πλατέσι σὺν ταινίῃσι πλατεῖσι καὶ μαλθακῇσιν ἐπιδέειν, ἐρείδειν τε μετρίως, ὥστε μὴ κάρτα πεπιέχθαι φάναι τὸν ἐπιδεδεμένον, μὴδ' αὖ χαλαρόν· ἄρχεσθαι δὲ τὸν ἐπιδέοντα κατὰ τὸ φλάσμα, καὶ ἐρηρεῖσθαι ταύτῃ μάλιστα, τὴν δὲ ἐπίδεσιν ποιέεσθαι, ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων ἐπιδέεται, ἵνα μὴ περιρρέπες τὸ δέρμα τὸ περὶ τὰς πλευρὰς ἔη, ἀλλ' ἰσόρροπον, ἐπιδέειν δὲ ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέρην, ἢ παρ' ἐτέρην. Ἀμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην μαλθάξαι κούφῳ τινὶ, ὅσον κενώσιος εἵνεκεν τοῦ σίτου, καὶ ἐπὶ μὲν δέκα ἡμέρας ἰσχυαίνειν, ἔπειτα ἀναθρέψαι τὸ σῶμα, καὶ ἀπαλῦναι· τῇ δὲ ἐπιδέσει, ἔστ' ἂν μὲν ἰσχυαίνης, ἐρηρεισμένη μᾶλλον χρέεσθαι, ὁκόταν δὲ ἐς τὸν ἀπαλυσμὸν ἄγῃς, ἐπιχαλαρωτέρῃ· καὶ ἦν μὲν αἷμα ἀποπτύσει καταρχὰς, τεσσαρακονθήμερον τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι χρή· ἦν δὲ μὴ πτύσει τὸ αἷμα, ἀρκέει ἐν εἴκοσιν ἡμέρησιν ἢ μελέτῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· τῇ ἰσχύϊ δὲ τοῦ τρώματος τοὺς χρόνους προτεκμαίρεσθαι χρή. Ὅσοι δ' ἂν ἀμελήσωσι τῶν τοιούτων ἀμφιφλασμάτων, ἦν καὶ ἄλλο μὴδὲν αὐτοῖσι φλαῦρον μέζον γένηται, ὅμως τό γε χωρίον ἀμφιφλασθὲν μυζωδεστέραν τὴν σάρκα ἴσχει, ἢ πρόσθεν εἶχεν. Ὅκου δὲ τι τοιοῦτον ἐγκαταλείπεται, καὶ μὴ εὖ ἐξίπουται τῇ γε ἀλθέξει, φαυλότερον μὲν, ἢν παρ' αὐτὸ τὸ ὀστέον ἐγκαταλειφθῇ τὸ μυζῶδες· οὔτε γὰρ ἔτι ἡ σὰρξ ὁμοίως ἄπτεται τοῦ ὀστέου, τό τε ὀστέον νοσηρότερον γίνεται, σφακελισμοὶ τε χρόνιοι ὀστέου πολλοῖσιν ἤδη ἀπὸ τοιούτων προφασίων ἐγένοντο. Ἀτὰρ καὶ ἦν μὴ παρὰ τὸ ὀστέον, ἀλλ' αὐτὴ ἡ σὰρξ μυζώδης ἔη, ὅμως ὑποστροφαὶ γίνονται καὶ ὀδύναι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἦν τι τῷ σώματι τύχη πονήσας καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἐπιδέσει χρέεσθαι χρή, ἅμα μὲν ἀγαθῇ, ἅμα δὲ ἐπὶ πούλῳ προηκούσῃ, ἕως ἂν ξηρανθῇ μὲν καὶ ἀναποθῇ τὸ ἐκχύμωμα τὸ ἐν τῇ φλάσει γενόμενον, αὐξηθῇ δὲ σαρκὶ ὑγιεῖ τὸ χωρίον, ἄψεται δὲ τοῦ ὀστέου ἡ σὰρξ. Οἷσι δ' ἂν ἀμεληθεῖσι χρονιωθῇ, καὶ ὀδυνῶδες τὸ χωρίον γένηται, καὶ ἡ σὰρξ ὑπόμυξος ἔη, τούτοις καὶ οἷσις ἴησις ἀρίστη. ^[45]

50 (50) Καὶ ἦν μὲν αὐτὴ ἡ σὰρξ μυζώδης ἔη, ἄχρι τοῦ ὀστέου καίειν χρή, μὴ μὴν διαθερμανθῆναι τὸ ὀστέον· ἦν δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ἔη, ἐπιπολῆς μὲν οὐδ' οὕτω χρή καίειν, φυλάσσεσθαι μέντοι, μὴ διακαύσης πέρην. Ἦν δὲ πρὸς τῷ ὀστέῳ δοκέει εἶναι τὸ φλάσμα, καὶ ἔτι νεαρὸν ἔη, καὶ μήπω σφακελίση τὸ ὀστέον, ἦν μὲν κάρτα ὀλίγον ἔη, οὕτω καίειν χρή ὥσπερ εἴρηται· ἦν μὲντοι παραμήκης ἔη ὁ μετεωρισμὸς ὁ κατὰ τὸ ὀστέον, πλείονας ἐσχάρας ἐμβάλλειν χρή· περὶ δὲ σφακελισμοῦ πλευρῆς ἅμα τῇ τῶν ἐμμότων ἰητρείῃ εἰρήσεται. Ἦν δὲ μηροῦ ἄρθρον ἐξ ἰσχίου ἐκπέση, ἐκπίπτει δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους, ἐς μὲν τὸ ἔσω πλειστάκις, ἐς δὲ τὸ ἔξω τῶν ἄλλων πλειστάκις· ἐς δὲ τὸ ὀπισθεν καὶ τὸ ἔμπροσθεν ἐκπίπτει μὲν, ὀλιγάκις δὲ οἷσι μὲν οὖν ἂν ἐκβῇ ἐς τὸ ἔσω, μακρότερον τὸ σκέλος φαίνεται, παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἔτερον, διὰ δισσὰς προφάσις εἰκότως· ἐπὶ τε γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσχίου πεφυκὸς ὀστέον, τὸ ἄνω φερόμενον πρὸς τὸν

κτένα, ἐπὶ τοῦτο ἡ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ γίνεται, καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τῆς κοτύλης ὀχέεται. ^[5]

51 Ἐξωθέν τε αὖ ὁ γλουτὸς κοῖλος φαίνεται, ἅτε ἔσω ρεψάσης τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ, τό τε αὖ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον ἀναγκάζεται ἔξω ῥέπειν, καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ πούς ὡσαύτως. Ἄτε οὖν ἔξω ῥέποντος τοῦ ποδὸς, οἱ ἰητροὶ δι' ἀπειρίην τὸν ὑγιέα πόδα πρὸς τοῦτον προσίσχουσιν, ἀλλ' οὐ τοῦτον πρὸς τὸν ὑγιέα διὰ τοῦτο πολὺ μακρότερον φαίνεται τὸ σιναρὸν τοῦ ὑγιέος· πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τὰ τοιαῦτα παραξύνεσιν ἔχει. Οὐ μὴν οὐδὲ ξυγκάμπειν δύνανται κατὰ τὸν βουβῶνα ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ· ἀτὰρ καὶ ψαυομένη ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ κατὰ τὸν περῖνεον ὑπερογκέουσα εὐδηλὸς ἐστίν. Τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτά ἐστιν, οἷσιν ἂν ἔσω ἐκπεπτῶκη ὁ μηρὸς. Οἷσι μὲν ἂν οὖν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ἀλλὰ καταπορηθῇ καὶ ἀμεληθῇ, ἢ τε ὁδοιπορίῃ περιφοράδην τοῦ σκέλεος ὥσπερ τοῖσι βουσί γίνεται, καὶ ἡ ὄχῃσις πλείστη αὐτέοισιν ἐπὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεός ἐστιν. ^[15]

52 Καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν κενεῶνα καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεπτῶκός κοῖλοι καὶ σκολιοὶ εἶναι· κατὰ δὲ τὸ ὑγιὲς ἐς τὸ ἔξω ὁ γλουτὸς ἀναγκάζεται περιφερὴς εἶναι· εἰ γὰρ τις ἔξω τῷ ποδὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεος βαῖνοι, ἀπωθοίῃ ἂν τὸ σῶμα τὸ ἄλλο ἐς τὸ σιναρὸν σκέλος τὴν ὄχῃσιν ποιέεσθαι· τὸ δὲ σιναρὸν οὐκ ἂν δύναίτο ὀχέειν· πῶς γάρ; ἀναγκάζεται οὖν οὕτω κατὰ τοῦ ὑγιέος σκέλεος τῷ ποδὶ ἔσω βαίνειν, ἀλλὰ μὴ ἔξω· οὕτω γὰρ ὀχέει μάλιστα τὸ σκέλος τὸ ὑγιὲς, καὶ τὸ ἐξωτὸ μῆκος τοῦ σώματος, καὶ τὸ τοῦ σιναρῶ σκέλεος μῆκος. Κοιλαινόμενοι δὲ κατὰ τὸν κενεῶνα καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα, μικροὶ φαίνονται, καὶ τῷ ξύλῳ ἀναγκάζονται ἀντερίδεσθαι πλάγιοι κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος δέονται γὰρ ἀντικοντώσιος ταύτῃ· ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἱ γλουτοὶ ῥέπουσι, καὶ τὸ ἄχθος τοῦ σώματος ὀχέεται ἐπὶ τοῦτο. Ἀναγκάζονται δὲ καὶ ἐπικύπτειν· τὴν γὰρ χεῖρα τὴν κατὰ τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ἀναγκάζονται κατὰ πλάγιον τὸν μηρὸν ἐρείδειν· οὐ γὰρ δύναται τὸ σιναρὸν σκέλος ὀχέειν τὸ σῶμα ἐν τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων, ἢν μὴ κατέχηται πρὸς τὴν γῆν πιεζόμενον. Ἐν τούτοις οὖν τοῖσι σχήμασιν ἀναγκάζονται ἐσχηματίσθαι, οἷσιν ἂν ἔσω ἐκβὰν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, οὐ προβουλεύσαντος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἂν ῥήϊστα ἐσχηματισμένον ἔῃ, ἀλλ' αὕτῃ ἡ ξυμφορὴ διδάσκει ἐκ τῶν παρεόντων τὰ ῥήϊστα αἰρέεσθαι. Ἐπεὶ καὶ ὁκόσοι ἔλκος ἔχοντες ἐν ποδὶ ἢ κνήμῃ οὐ κάρτα δύνανται ἐπιβαίνειν τῷ σκέλει, πάντες, καὶ οἱ νήπιοι, οὕτως ὁδοιπορέουσιν· ἔξω γὰρ βαίνουνσι τῷ σιναρῷ σκέλει· καὶ δισσὰ κερδαίνουσι, δισσῶν γὰρ δέονται· τό τε γὰρ σῶμα οὐκ ὀχέεται ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ἔξω ἀποβαινομένου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ εἴσω· οὐδὲ γὰρ κατ' ἰθυωρίην αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ὑποβαινομένου· κατ' ἰθυωρίην γὰρ αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος ἐν τε αὐτῇ τῇ ὁδοιπορίῃ καὶ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων. Ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τάχιστα ἂν δύναίτο ὑποτιθέναι τὸ ὑγιὲς σκέλος, εἰ τῷ μὲν σιναρῷ ἐξωτέρῳ βαῖνοι, τῷ δὲ ὑγιεῖ ἐσωτέρῳ. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, ἀγαθὸν εὐρίσκεσθαι αὐτὸ ἐξωτῷ τὸ σῶμα [ἐς] τὰ ῥήϊστα τῶν σχημάτων. Ὅσοισι μὲν οὖν μήπω τετελειωμένοις ἐς αὔξησιν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσοι, γυιοῦται ὁ μηρὸς καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ πούς· οὔτε γὰρ τὰ ὀστέα ἐς τὸ μῆκος ὁμοίως αὖξεται, ἀλλὰ βραχύτερα γίνεται, μάλιστα δὲ τὸ τοῦ μηροῦ, ἄσαρκόν τε ἅπαν τὸ σκέλος καὶ ἄμυον καὶ ἐκτεθλυσμένον καὶ λεπτότερον γίνεται, ἅμα μὲν, διὰ τὴν στέρησιν τῆς χώρης τοῦ ἄρθρου, ἅμα δὲ, ὅτι ἀδύνατον χρέεσθαι ἐστίν, ὅτι οὐ κατὰ φύσιν κέεται· χρήσις γὰρ μετεξετέρῃ ῥύεται τῆς ἄγαν ἐκθηλύνσιος· ῥύεται δέ τι καὶ τῆς ἐπὶ μῆκος ἀναυξήσιος. Κακοῦται μὲν οὖν μάλιστα, οἷσιν ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον, δεύτερον δὲ, οἷσιν ἂν ὡς νηπιωτάτοις ἐοῦσιν, ἥκιστα δὲ τοῖσι τετελειωμένοις. Τοῖσι μὲν οὖν τετελειωμένοις εἴρηται, οἷς τις ἡ ὁδοιπορίῃ γίνεται· οἷσι δ' ἂν νηπίοις ἐοῦσιν ἡ ξυμφορὴ αὕτη γένηται, οἱ μὲν πλείστοι καταβλακεύουσι τὴν διόρθωσιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ κακῶς εἰλέονται ἐπὶ τὸ ὑγιὲς σκέλος, τῇ χειρὶ πρὸς τὴν γῆν ἀπηρειδόμενοι

τῇ κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος καταβλακεύουσι δὲ ἔνιοι τὴν ἐς τὸ ὀρθὸν ὁδοιπορίην, καὶ οἷσιν ἂν τετελειωμένοισιν αὕτη ἡ ξυμφορὴ γένηται. ^[45]

52 (50) Ὀκόσοι δ' ἂν νήπιοι ἐόντες, ταύτῃ τῇ ξυμφορῇ χρησάμενοι, ὀρθῶς παιδαγωγηθῶσι, τῷ μὲν ὑγιεῖ σκέλει χρέονται ἐς ὀρθὸν, ὑπὸ δὲ τὴν μασχάλην τὴν κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος σκίπωννα περιφέρουσι, μετεξέτεροι δὲ, καὶ ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας· τὸ δὲ σιναρὸν σκέλος μετέωρον ἔχουσι, καὶ τοσοῦτῳ ῥῆϊους εἰσὶν, ὅσῳ ἂν αὐτοῖσιν ἔλασσον τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ἔῃ· τὸ δὲ ὑγιὲς ἰσχύει αὐτέοισιν οὐδὲν ἥσσον, ἢ εἰ καὶ ἀμφοτέρα ὑγιέα ἦν. Θηλύνονται δὲ πᾶσι τοῖσι τοιούτοισιν αἱ σάρκες τοῦ σκέλεος, μᾶλλον δὲ τι θηλύνονται αἱ ἐκ τοῦ ἔξω μέρους, ἢ αἱ ἐκ τοῦ ἔσω ὡς ἐπὶ πολὺ. Μυθολογοῦσι δὲ τινες, ὅτι αἱ Ἀμαζονίδες τὸ ἄρσεν γένος τὸ ἐωυτῶν αὐτίκα νήπιον ἐὼν ἐξαρθρέουσιν, αἱ μὲν, κατὰ [τὰ] γούνατα, αἱ δὲ, κατὰ τὰ ἰσχία, ὡς δῆθεν χωλὰ γίνοιτο, καὶ μὴ ἐπιβουλεύει τὸ ἄρσεν γένος τῷ θήλει· χειρῶναξιν ἄρα τουτέοισι χρέονται, ὁκόσα ἢ σκυτεῖς ἔργα, ἢ χαλκείης, ἢ ἄλλο ὅ τι ἐδραῖον ἔργον. ^[5]

53 Εἰ μὲν οὖν ἀληθεῖα ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα· ὅτι δὲ γίνοιτο ἂν τοιαῦτα, οἶδα, εἴ τις ἐξαρθρέοι αὐτίκα νήπια ἐόντα. Κατὰ μὲν οὖν τὰ ἰσχία μέζον τὸ διάφορόν ἐστιν ἐς τὸ ἔσω, ἢ ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρῆσαι· κατὰ δὲ τὰ γούνατα διαφέρει μὲν τι, ἔλασσον δὲ τι διαφέρει· τρόπος δὲ ἐκατέρου τοῦ χωλώματος ἰδιός ἐστιν· κυλλοῦται γὰρ μᾶλλον, οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρήσῃ· ὀρθοὶ δὲ ἥσσον ἴστανται, οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔσω ἐξαρθρήσῃ. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἦν παρὰ τὸ σφυρὸν ἐξαρθρήσῃ, ἦν μὲν ἐς τὸ ἔξω μέρος, κυλλοὶ μὲν γίνονται, ἐστάναι δὲ δύνανται· ἦν δὲ ἐς τὸ ἔσω μέρος, βλαιοὶ μὲν γίνονται, ἥσσον δὲ ἐστάναι δύνανται. Ἦ γε μὴν ξυναύξησις τῶν ὀστέων τοιήδε γίνεται· οἷσι μὲν ἂν τὸ κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον τὸ τῆς κνήμης ἐκστῇ, τούτοις μὲν τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα ἥκιστα ξυναύξεται, ταῦτα γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστι, τὰ δὲ τῆς κνήμης ὀστέα αὖξεται μὲν, οὐ πολὺ δὲ ἐνδεεστέως, αἱ μέντοι σάρκες μινύθουσιν. Οἷσι δ' ἂν κατὰ μὲν τὸ σφυρὸν μένῃ τὸ ἄρθρον κατὰ φύσιν, κατὰ δὲ τὸ γόνυ ἐξεστήκῃ, τούτοις τὸ τῆς κνήμης ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως, ἀλλὰ βραχύτατον γίνεται, τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστιν· τοῦ μέντοι ποδὸς τὰ ὀστέα μινύθει μὲν, ἀτὰρ οὐχ ὁμοίως, ὥσπερ ὀλίγον τι πρόσθεν εἴρηται, ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ παρὰ τὸν πόδα σῶν ἐστιν· εἰ δὲ οἱ χρέεσθαι ἠδύναντο, ὥσπερ καὶ τῷ κυλλῷ, ἔτι ἂν ἥσσον ἐμινύθει τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα τούτοις. Οἷσι δ' ἂν κατὰ τὸ ἰσχίον ἢ ἐξάρθρωσις γένηται, τούτοις τοῦ μηροῦ τὸ ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως, τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστιν, ἀλλὰ βραχύτερον τοῦ ὑγίους γίνεται· τὰ μέντοι τῆς κνήμης ὀστέα οὐχ ὁμοίως τούτοις ἀναυξέα γίνεται, οὐδὲ τὰ τοῦ ποδὸς, διὰ τοῦτο δὲ, ὅτι τὸ τοῦ μηροῦ ἄρθρον τὸ παρὰ τὴν κνήμην ἐν τῇ ἐωυτοῦ φύσει μένει, καὶ τὸ τῆς κνήμης τὸ παρὰ τὸν πόδα· σάρκες μέντοι μινύθουσι παντὸς τοῦ σκέλεος τούτοις· εἰ μέντοι χρέεσθαι τῷ σκέλει ἠδύναντο, ἔτι ἂν μᾶλλον τὰ ὀστέα ξυνηζάνετο, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, πλὴν τοῦ μηροῦ, κἂν ἥσσον ἄσarka εἴη, ἀσarkότερα δὲ πολλῷ ἢ εἰ ὑγιέα ἦν. Σημῆιον δὲ, ὅτι ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν· ὁκόσοι γὰρ, τοῦ βραχίονος ἐκπεσόντος, γαλιάγκωνες ἐγένοντο ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἐν αὐξήσει πρὶν τελειωθῆναι, οὗτοι τὸ μὲν ὀστέον τοῦ βραχίονος βραχὺ ἴσχουσι, τὸν δὲ πῆχυν καὶ ἄκρην τὴν χεῖρα ὀλίγῳ ἐνδεεστέραν τοῦ ὑγίους, διὰ ταύτας τὰς προφάσιας τὰς εἰρημένας, ὅτι ὁ μὲν βραχίων ἐγγυτάτω τοῦ ἄρθρου τοῦ τρώματός ἐστιν, ὥστε διὰ τοῦτο βραχύτερος γέγονεν· ὁ δ' αὖ πῆχυν διὰ τοῦτο οὐχ ὁμοίως ἐνακούει τῆς ξυμφορῆς, ὅτι τὸ τοῦ βραχίονος ἄρθρον τὸ πρὸς τοῦ πήχεος ἐν τῇ ἀρχαίῃ φύσει μένει, ἢ τε αὖ χεὶρ ἄκρη ἔτι τηλοτέρῳ ἄπεστιν, ἢ ὁ πῆχυν, ἀπὸ τῆς ξυμφορῆς. Διὰ ταύτας οὖν τὰς εἰρημένας προφάσιας, τῶν ὀστέων τὰ τε μὴ ξυναυξανόμενα οὐ ξυναυζάνεται, τὰ τε ξυναυξανόμενα ξυναυζάνεται. Ἐς δὲ τὸ εὖσarkον τῇ χειρὶ καὶ τῷ βραχίονι ἢ ταλαιπωρίῃ τῆς χειρὸς μέγα προσωφελέει· ὅσα γὰρ χειρῶν ἔργα ἐστὶ, τὰ πλεῖστα προθυμούνται οἱ γαλιάγκωνες ἐργάζεσθαι τῇ χειρὶ ταύτῃ, ὅσα περ καὶ τῇ ἐτέρῃ δύνανται, οὐδὲν

ἐνδεεστέως τῆς ἀσινέος· οὐ γὰρ δεῖ ὀχέεσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν χειρῶν, ὡς ἐπὶ τῶν σκελέων, ἀλλὰ κοῦφα αὐτέησι τὰ ἔργα ἐστίν. ^[45]

53 (50)

Διὰ δὲ τὴν χρῆσιν οὐ μινύθουσιν αἱ σάρκες αἱ κατὰ τὴν χεῖρα καὶ τὸν πῆχυν τοῖσι γαλιάγκωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ βραχίων τι προσωφελέεται ἐς εὐσαρκίην διὰ ταῦτα· ὅταν δὲ ἰσχίον ἐκπαλὲς γένηται ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἔτι νηπίῳ ἐόντι, μινύθουσιν αἱ σάρκες διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ τῆς χειρὸς, ὅτι οὐ δύνανται χρέεσθαι τῷ σκέλει. Μαρτύριον δέ τι ἐν ἔσται καὶ ἐν τοῖσιν ὀλίγον ὕστερον εἰρησομένοισιν, ὅτι ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν. Ὁκόσοις δ' ἂν ἐς τὸ ἔξω ἢ τοῦ μηροῦ κεφαλὴ ἐκβῇ, τούτοις βραχύτερον μὲν τὸ σκέλος φαίνεται παρατεινόμενον παρὰ τὸ ἕτερον· εἰκότως· οὐ γὰρ ἐπ' ὁστέον ἢ ἐπίβασιν τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἐστίν, ὡς ὅτε ἔσω ἐκπέπτωκεν, ἀλλὰ παρ' ὁστέον παρεγκεκλιμένην τὴν φύσιν ἔχον, ἐν σαρκὶ δὲ στηρίζεται ὑγρῇ καὶ ὑπεικούσῃ· διὰ τοῦτο μὲν βραχύτερον φαίνεται. ^[5]

54

Ἔσωθεν δὲ ὁ μηρὸς παρὰ τὴν πλιχάδα καλεομένην κοιλότερος καὶ ἀσαρκότερος φαίνεται· ἔξωθεν δὲ ὁ γλουτὸς ὑποκυρτότερος, ἅτε ἐς τὸ ἔξω τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὠλισθηκυῖης· ἀτὰρ καὶ ἀνωτέρω φαίνεται ὁ γλουτὸς, ἅτε ὑπειξάσης τῆς σαρκὸς τῆς ἐνταῦθα τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ· τὸ δὲ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον ἔσω ῥέπον φαίνεται, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς· ἀτὰρ οὐδὲ ξυγκάμπτειν ὥσπερ τὸ ὑγιὲς σκέλος δύνανται. Τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτα τοῦ ἔξω ἐκπεπτωκότος μηροῦ εἰσιν. Οἷσι μὲν οὖν ἂν τετελειωμένοισιν ἤδη ἐκπεσὸν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, τούτοις βραχύτερον μὲν φαίνεται τὸ ζύμπαν σκέλος, ἐν δὲ τῇ ὁδοιπορίῃ τῇ μὲν πτέρνῃ οὐ δύνανται καθικνέεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ δὲ στηθεὶ τοῦ ποδὸς βαίνουσιν ἐπὶ τὴν γῆν· ὀλίγον δὲ ἐς τὸ ἔσω μέρος ῥέπουσι τοῖσι δακτύλοις ἄκροισιν. ^[5]

55

Ὁχέειν δὲ δύναται τὸ σῶμα τὸ σιναρὸν σκέλος τούτοις πολλῷ μᾶλλον, ἢ οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκπεπτῶκη, ἅμα μὲν, ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου πλάγιος φύσει πεφυκώς, ὑπὸ συχνῷ μέρει τοῦ ἰσχίου τὴν ὑπόστασιν πεποιήται, ἅμα δὲ, ὅτι ἄκρος ὁ πούς οὐκ ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀναγκάζεται ἐκκεκλίσθαι, ἀλλ' ἐγγύς ἐστι τῆς ἰθυωρίας τῆς κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τείνει καὶ ἐσωτέρω. Ὅταν οὖν τρίβον μὲν λάβῃ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκὶ, εἰς ἣν ἐξεκλίθη, ἡ δὲ σὰρξ γλισχρανθῇ, ἀνώδυνον τῷ χρόνῳ γίνεται· ὅταν δὲ ἀνώδυνον γένηται, δύνανται μὲν ὁδοιπορεῖν ἄνευ ξύλου, ἣν ἄλλως βούλωνται· δύνανται δὲ ὀχέειν τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ σιναρὸν σκέλος. Δι' οὖν τὴν χρῆσιν ἥσσαν τοῖσι τοιοῦτοις ἐκθηλύνονται αἱ σάρκες, ἢ οἷσιν ὀλίγον πρόσθεν εἴρηται· ἐκθηλύνονται δὲ ἢ πλεῖον, ἢ ἔλασσον· μᾶλλον δέ τι ἐκθηλύνονται κατὰ τὸ ἔσω μέρος, ἢ κατὰ τὸ ἔξω, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Τὸ μέντοι ὑπόδημα μετεξέτεροι τούτων ὑποδέεσθαι οὐ δύνανται διὰ τὴν ἀκαμπίην τοῦ σκέλεος, οἱ δὲ τινες καὶ δύνανται. Οἷσι δὲ ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον, ἢ ἔτι ἐν αὐξήσει ἐοῦσι βίῃ ἐκπεσὸν ἤδη μὴ ἐμπέσῃ, ἢ καὶ ὑπὸ νούσου ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον καὶ ἐκπαλήσῃ (πολλὰ γὰρ τοιαῦτα γίνεται, καὶ ἐνίων μὲν τῶν τοιούτων ἦν ἐπισφακελίση ὁ μηρὸς, ἐμπυήματα χρόνια καὶ ἔμμοτα γίνεται, καὶ ὁστέων ψιλώσις ἐνίοισιν), ὁμοίως δὲ καὶ οἷσιν ἐπισφακελίζει, καὶ οἷσι μὴ ἐπισφακελίζει, τοῦ μηροῦ τὸ ὁστέον πολλῷ βραχύτερον γίνεται, καὶ οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι, ὥσπερ τοῦ ὑγίους· τὰ μέντοι τῆς κνήμης βραχύτερα μὲν γίνεται, ἢ τὰ τῆς ἐτέρης, ὀλίγῳ δὲ, διὰ τὰς αὐτὰς προφάσις, αἱ καὶ πρόσθεν εἴρηται· ὁδοιπορεῖν τε δύνανται οἱ τοιοῦτοι, οἱ μὲν τινες αὐτῶν τοῦτον τὸν τρόπον, ὥσπερ οἷσι τετελειωμένοις ἐξέπεσε καὶ μὴ ἐνέπεσεν, οἱ δὲ καὶ βαίνουσι μὲν παντὶ τῷ ποδὶ, διαρρέπουσι δὲ ἐν τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν, ἀναγκαζόμενοι διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ σκέλεος. Ταῦτα δὲ τοιαῦτα γίνεται, ἣν ἐπιμελέως μὲν παιδαγωγηθῶσιν ἐν τοῖσι σχήμασι καὶ ὀρθῶς, ἐν οἷσι δεῖ, πρὶν κρατυνθῆναι ἐς τὴν ὁδοιπορίην, ἐπιμελέως δὲ καὶ ὀρθῶς, ἐπὶν κρατυνθῶσιν· πλείστης δὲ ἐπιμελείης δέονται, οἷσιν ἂν νηπιωτάτοις ἐοῦσιν αὕτη ἡ ξυμφορὴ γένηται· ἣν γὰρ ἀμεληθῶσι νήπιοι ἐόντες, ἀχρήϊον παντάπασιν καὶ ἀναυξὲς ὅλον τὸ σκέλος γίνεται. Αἱ δὲ σάρκες τοῦ ζύμπαντος σκέλεος μινύθουσι μᾶλλον, ἢ τοῦ ὑγίους· πάνυ μὲν πολλῷ ἥσσαν

τούτοις μινύθουσιν, ἢ οἷσιν ἂν ἔσω ἐκπεπτώκη, διὰ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ταλαιπωρίην, οἷον εὐθέως δύνασθαι χρέεσθαι τῷ σκέλει, ὥς καὶ πρόσθεν ὀλίγῳ περὶ τῶν γαλιαγκώνων εἴρηται. Εἰσὶ δέ τινες, ὧν τοῖσι μὲν ἐκ γενεῆς αὐτίκα, τοῖσι δὲ καὶ ὑπὸ νούσου ἀμφοτέρων τῶν σκελέων ἐξέστη τὰ ἄρθρα ἐς τὸ ἔξω μέρος· τούτοις οὖν τὰ μὲν ὁστέα ταῦτα παθήματα πάσχει· αἱ μέντοι σάρκες ἥκιστα ἐκθηλύνονται τοῖσι τοιοῦτοισιν· εὖσαρκα δὲ καὶ τὰ σκέλεα γίνεται, πλὴν εἴ τι ἄρα κατὰ τὸ εἶσω μέρος ἐλλείποι ὀλίγον· διὰ τοῦτο δὲ εὖσαρκά ἐστιν, ὅτι ἀμφοτέροισι τοῖσι σκέλεσιν ὁμοίως ἢ χρῆσις γίνεται· ὁμοίως γὰρ σαλεύουσιν ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ ἔνθα καὶ ἔνθα· ἐξεχέγλουτοι δὲ οὗτοι ἰσχυρῶς φαίνονται διὰ τὴν ἔκστασιν τῶν ἁρθρων. ^[5]

- 56 Ἦν δὲ μὴ ἐπισφακελίση αὐτοῖσι τὰ ὁστέα, μηδὲ κυφοὶ ἀνωτέρω τῶν ἰσχύων γένωνται (ἐνίους γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα καταλαμβάνει), ἦν οὖν μὴ τοιοῦτόν τι γένηται, ἱκανῶς ὑγιηροὶ τᾶλλα διαφέρονται· ἀναυξέστεροι μέντοι τὸ πᾶν σῶμα οὗτοι γίνονται, πλὴν τῆς κεφαλῆς. Ὅσοισι δ' ἂν ἐς τοῦπισθεν ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐκπέσῃ, ὀλίγοις δὲ ἐκπίπτει, οὗτοι ἐκτανύειν οὐ δύνανται τὸ σκέλος, οὔτε κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεσόν, οὔτε τι κάρτα κατὰ τὴν ἰγνύην· ἀλλ' ἥκιστα τῶν ἐκπαλέων οὗτοι ἐκτανύουσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα, καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον. ^[5]
- 57 Προσξυνίεναι μὲν οὖν καὶ τόδε χρὴ (εὖχρηστον γὰρ καὶ πολλοῦ ἄξιόν ἐστι, καὶ τοὺς πλείστους λήθει), ὅτι οὐδ' ὑγιαίνοντες δύνανται κατὰ τὴν ἰγνύην ἐκτανύειν τὸ ἄρθρον, ἦν μὴ ξυεκτανύωσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον, πλὴν ἦν μὴ πάνυ ἄνω ἀείρωσι τὸν πόδα, οὕτω δ' ἂν δύναιτο· οὐ τοίνυν οὐδὲ ξυγκάμπειν δύνανται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ὁμοίως, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, ἦν μὴ ξυγκάμψωσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατὰ τὸ σῶμα τοιαύτας ἀδελφίξια ἔχει, καὶ κατὰ νεύρων ξυντάσις, καὶ κατὰ μυῶν σχήματα, καὶ πλεῖστά τε καὶ πλείστου ἄξια γινώσκεσθαι, ἢ ὥς τις οἶεται, καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἐντέρου φύσιν, καὶ τὴν τῆς ξυμπάσης κοιλῆς, καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑστερέων πλάνας καὶ ξυντάσις· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐτέρωθι λόγος ἔσται, ἡδελφισμένος τοῖσι νῦν λεγομένοις. Περὶ οὗ δὲ ὁ λόγος ἐστίν, οὔτε ἐκτανύειν δύνανται, ὥσπερ ἤδη εἴρηται· βραχύτερόν τε τὸ σκέλος φαίνεται διὰ δισσὰς προφάσις, ὅτι τε οὐκ ἐκτανύεται, ὅτι τε πρὸς τὴν σάρκα ὠλισθήκε τὴν τοῦ πυγαίου· ἢ γὰρ φύσις τοῦ ἰσχίου τοῦ ὁστέου ταύτη, ἢ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ μηροῦ γίνεται, ὅταν δὲ ἐξαρθρήσῃ, καταφερὴς πέφυκεν ἐπὶ τοῦ πυγαίου τὸ ἔξω μέρος. Ξυγκάμπειν μέντοι δύνανται, ὅταν μὴ ἡ ὁδὴ κωλύῃ· καὶ ἡ κνήμη τε καὶ ὁ πούς ὀρθὰ ἐπιεικέως φαίνεται, καὶ οὔτε τῇ, οὔτε τῇ πολὺ ἐκκεκλιμένα· κατὰ δὲ τὸν βουβῶνα δοκέει τι ἢ σὰρξ λαπαρωτέρη εἶναι, ποτὶ καὶ ψαυομένη, ἅτε τοῦ ἁρθρου ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα μέρη ὠλισθηκότος· κατὰ δὲ αὐτὸ τὸ πυγαῖον διαψαυομένη ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ δοκέει ἐξογκέειν μᾶλλον. Τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτα, ὧς ἂν ἐς τὸ ὀπισθεν ἐκπεπτώκη ὁ μηρός. Ὅτε μὲν οὖν ἂν τετελειωμένῳ ἤδη ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ὁδοιπορεῖν μὲν δύναται, ὅταν ὁ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἡ ὁδὴ παύσῃται, καὶ ἐθισθῇ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκὶ ἐνστροφᾶσθαι· ἀναγκάζεται μέντοι ἰσχυρῶς ξυγκάμπειν κατὰ τοὺς βουβῶνας ὁδοιπορέων, διὰ δισσὰς προφάσις, ἅμα μὲν ὅτι πολλῷ βραχύτερον τὸ σκέλος γίνεται διὰ τὰ προειρημένα, καὶ τῇ μὲν πτέρνῃ καὶ πάνυ πολλοῦ δέεται ψαύειν τῆς γῆς· μόλις δὲ τῷ στήθεϊ τοῦ ποδὸς καθικνέεται, καὶ οὐδὲ οὕτως, ἦν μὴ κάμψῃ αὐτὸς ἐωυτὸν κατὰ τοὺς βουβῶνας, καὶ τῷ ἐτέρῳ σκέλει κατὰ τὴν ἰγνύην ἐπιξυγκάμψῃ. ^[5]
- 58 Ἐπὶ δὲ τούτοις ἀναγκάζεται, ὥστε τῇ χειρὶ τῇ κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ἐρείδεσθαι ἐς τὸ ἄνω τοῦ μηροῦ ἐφ' ἐκάστη ξυμβάσει· ἀναγκάζει οὖν τι καὶ τοῦτο αὐτὸ, ὥστε κάμπτεσθαι κατὰ τοὺς βουβῶνας· ἐν γὰρ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ οὐ δύναται τὸ σῶμα ὀχέεσθαι ἐπὶ τοῦ σιναροῦ σκέλεος, εἰ μὴ προσκατερίδεται τὸ σιναρὸν πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς χειρὸς, ἅτε οὐχ ὑφesteῶτος τοῦ ἁρθρου ὑπὸ τῷ σώματι, ἀλλ' ἐς τὸ ὀπισθεν ἐξεστεῶτος κατὰ τὸ ἰσχίον· εἰ γὰρ πειρήσαιτο καὶ ἐπ' ὀλίγον τοῦ ποδὸς ὀχηθῆναι μηδενὶ ἄλλῳ ἀντιστηριζόμενος, ἐς τὸ ὀπίσω

ἂν πέσοι· ἡ γὰρ ῥοπή πολλή ἂν εἴη, τῶν ἰσχύων ἐπὶ πούλῳ ἐς τοῦπίσω ὑπερεχόντων ὑπὲρ τοῦ ποδὸς τῆς βάσιος, καὶ τῆς ῥάχιος ἐς τὰ ἰσχύια ῥεπούσης. Ἄνευ μὲν οὖν ξύλου δύνανται ὁδοιπορεῖν οἱ τοιοῦτοι, ἢν ἄλλως ἐθισθέωσιν· διὰ τοῦτο, ὅτι ἡ βάσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἀρχαίην ἰθυωρίην ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐς τὸ ἔξω ἐκκεκλιμένη, διὰ τοῦτο οὐδὲ δέονται τῆς ἀντικοντώσιος. Ὅσοι μὲντοι βούλονται ἀντὶ τῆς τοῦ μηροῦ ἐπιλαβῆς ὑπὸ τὴν μασχάλην τὴν κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ὑποτιθέμενοι σκίπωνα ἀντερείδειν, κεῖνοι, ἢν μὲν μακρότερον τὸν σκίπωνα ὑποτιθέοιντο, ὀρθότεροι μὲν ὁδοιπορήσουσι, τῷ δὲ ποδὶ πρὸς τὴν γῆν οὐκ ἐρείδονται· εἰ δ' αὖ βούλονται ἐρείδεσθαι τῷ ποδὶ, βραχύτερον μὲν τὸ ξύλον φορητέον, κατὰ δὲ τοὺς βουβῶνας ἐπιξυγκάμπτεσθαι ἂν δέοι αὐτούς. Τῶν δὲ σαρκῶν αἱ μινυθήσιες κατὰ λόγον γίνονται καὶ τούτοις, ὥσπερ πρόσθεν εἴρηται· τοῖσι μὲν γὰρ μετέωρον ἔχουσι τὸ σκέλος καὶ μηδὲν ταλαιπωρεῖουσιν, τούτοις καὶ μάλιστα μινύθουσιν· οἱ δ' ἂν πλεῖστα χρέωνται τῇ ἐπιβάσει, τούτοις ἥκιστα μινύθουσιν. Τὸ μὲντοι ὑγιὲς σκέλος οὐκ ὠφελέεται, ἀλλὰ μάλλον καὶ ἀσχημονέστερον γίνεται, ἢν χρέωνται τῷ σιναρῷ σκέλει ἐπὶ τὴν γῆν· ξυνυπουργέον γὰρ ἐκεῖν· ἐξίσχίον τε ἀπαναγκάζεται εἶναι, καὶ κατὰ τὴν ἰγνύην ξυγκάμπτεται· ἢν δὲ μὴ προσχρέηται τῷ σιναρῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ, μετέωρον ἔχων, σκίπωνι ἀντερείδεται, οὕτω δὲ καρτερόν γίνεται τὸ ὑγιὲς σκέλος· ἐν τε γὰρ τῇ φύσει διαιτᾶται, καὶ τὰ γυμνάσια προσκρατύνει αὐτό. Φαίη μὲν οὖν ἂν τις, ἔξω ἱητρικῆς τὰ τοιαῦτα εἶναι· τί γὰρ δῆθεν δεῖ περὶ τῶν ἥδη ἀνηκέστων γεγονότων ἔτι προσξυνιέναι; πολλοῦ δὲ δεῖ οὕτως ἔχειν· τῆς γὰρ αὐτῆς γνώμης καὶ ταῦτα ξυνιέναι· οὐ γὰρ οἷόν τε ἀπαλλοτριωθῆναι ἀπ' ἀλλήλων. Δεῖ μὲν γὰρ ἐς τὰ ἀκεστὰ μηχανάσθαι, ὅπως μὴ ἀνήκεστα ἔσται, ξυνιέντα ὅκη ἂν μάλιστα κωλυτέα ἐς τὸ ἀνήκεστον ἐλθεῖν· δεῖ δὲ τὰ ἀνήκεστα ξυνιέναι, ὥς μὴ μάτην λυμαίνηται· τὰ δὲ προρρήματα λαμπρὰ καὶ ἀγωνιστικά, ἀπὸ τοῦ διαγινώσκειν, ὅπη ἕκαστον, καὶ οἷως, καὶ ὁκότε τελευτήσει, ἢν τε ἐς τὸ ἀκεστὸν τράπηται, ἢν τε ἐς τὸ ἀνήκεστον. ^[45]

58 (50) Ὅκόσοις δ' ἂν ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἄλλως πῶς ἐν αὐξήσει ἐοῦσιν, οὕτως ὀλίσθη τὸ ἄρθρον ὀπίσω, καὶ μὴ ἐμπέση, ἢν τε βίη ὀλίσθη, ἢν τε καὶ ὑπὸ νούσου (πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐξαρθρήματα γίνεται ἐν νοῦσοις· οἷαι δὲ τινὲς εἰσιν αἱ νοῦσοι, ἐν ἧσιν ἐξαρθρέεται τὰ τοιαῦτα, ὕστερον γεγράφεται), ἢν οὖν ἐκστὰν μὴ ἐμπέση, τοῦ μὲν μηροῦ τὸ ὀστέον βραχὺ γίνεται, κακοῦται δὲ καὶ πᾶν τὸ σκέλος, καὶ ἀναυξέστερον γίνεται καὶ ἀσαρκότερον πολλῷ διὰ τὸ μηδὲν προσχρέεσθαι αὐτῷ· κακοῦται γὰρ τούτοις καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον· τὰ γὰρ νεῦρα ἐντεταμένα γίνεται διὰ τὰ πρόσθεν εἰρημένα· διὸ οὐ δύνανται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ἐκτανύειν, οἷσιν ἂν οὕτως ἰσχύον ἐκπέση. Ὡς γὰρ ἐν κεφαλαίῳ εἶπεῖν, πάντα τὰ ἐν τῷ σώματι ὁκόσα ἐπὶ χρήσει γέγονε, χρεομένοις μὲν μέτρια καὶ γυμναζομένοις ἐν τῇσι ταλαιπωρίῃσιν, ἐν ἧσιν ἕκαστα εἴθισται, οὕτω μὲν ὑγιεινὰ καὶ αὔξιμα καὶ εὐγῆρα γίνεται· μὴ χρεομένοις δὲ, ἀλλ' ἐλινύουσι νοσηρότερα γίνεται καὶ ἀναυξέα καὶ ταχύγηρα. Ἐν δὲ τούτοις οὐχ ἥκιστα τὰ ἄρθρα τοῦτο πέπονθε καὶ τὰ νεῦρα, ἢν μὴ τις αὐτοῖσι χρέηται· κακοῦνται μὲν οὖν διὰ ταύτας τὰς προφάσις μᾶλλον τι ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος, ἢ ἐν τοῖσιν ἄλλοις· ὅλον γὰρ τὸ σκέλος ἀναυξὲς γίνεται, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ὀστέων φύσει, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν· οἱ οὖν τοιοῦτοι ὁκόταν ἀνδρωθῶσι, μετέωρον καὶ ξυγκεκαμμένον τὸ σκέλος ἴσχουσιν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ὀχέονται, καὶ τῷ ξύλῳ ἀντιστηριζόμενοι, οἱ μὲν, ἐνὶ, οἱ δὲ, δυσὶν. Οἷσι δ' ἂν ἐς τοῦμπροσθεν ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐκπέση, ὀλίγοις δὲ τοῦτο γίνεται, οὗτοι ἐκτανύειν μὲν τὸ σκέλος δύνανται τελείως, ξυγκάμπτεται δὲ ἥκιστα οὗτοι δύνανται τὰ κατὰ τὸν βουβῶνα· πονέουσι δὲ, καὶ ἢν κατὰ τὴν ἰγνύην ἀναγκάζονται ξυγκάμπτεται. ^[5]

59 Μῆκος δὲ τοῦ σκέλεος παραπλήσιον φαίνεται, κατὰ μὲν τὴν πτέρνην καὶ πάν· ἄκρος δὲ ὁ πούς ἥσόν τι προκύπτειν ἐθέλει ἐς τοῦμπροσθεν· ὅλον δὲ τὸ σκέλος ἔχει τὴν ἰθυωρίην τὴν κατὰ φύσιν, καὶ οὔτε τῇ, οὔτε τῇ ῥέπει. Ὀδυνῶνται δὲ αὐτίκα οὗτοι μάλιστα, καὶ οὔρον ἴσχεται τὸ

πρῶτον τούτοισι μᾶλλον τι, ἢ τοῖσιν ἄλλοισιν ἐξαρθρήμασιν· ἐγκέεται γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐγγυτάτω τούτοις τῶν τόνων τῶν ἐπικαίρων. Καὶ κατὰ μὲν τὸν βουβῶνα ἐξογκέον τε καὶ κατατεταμένον τὸ χωρίον φαίνεται, κατὰ δὲ τὸ πυγαῖον, στολιδωδέστερον καὶ ἀσαρκότερον. Ταῦτα μὲν οὖν σημῆϊά ἐστι τὰ εἰρημένα, ὧν ἂν οὕτως ἐκπεπτῶκη ὁ μηρός. Ὅκόσοις μὲν οὖν ἂν ἦδη ἠνδρωμένοις τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ, οὗτοι, ὁκόταν αὐτοῖσιν ἡ ὀδύνη παύσῃται καὶ τὸ ἄρθρον ἐθισθῇ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ στροφᾶσθαι, ἵνα ἐξέπεσεν, οὗτοι δύνανται σχεδὸν εὐθὺς ὀρθοὶ ὁδοιπορέειν ἄνευ ξύλου, καὶ πάνυ μέντοι εὐθέες, ἐπὶ δὲ τὸ σιναρὸν, ἅτε οὔτε κατὰ τὸν βουβῶνα εὐκαμπτοὶ ἐόντες, οὔτε κατὰ τὴν ἰγνύην· διὰ οὖν τοῦ βουβῶνος τὴν ἀκαμπίην εὐθυτέρῳ ὅλῳ τῷ σκέλει ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ χρέονται, ἢ ὅτε ὑγιάινουν. ^[5]

60 Καὶ σύρουσι δὲ ἐνίῳτε πρὸς τὴν γῆν τὸν πόδα, ἅτε οὐ ῥηϊδίως ξυγκάμπτοντες τὰ ἄνω ἄρθρα, καὶ ἅτε παντὶ βαίνοντες τῷ ποδί· οὐδὲν γὰρ ἦσσαν τῇ πτέρνῃ οὗτοι βαίνουσιν, ἢ τῷ ἔμπροσθεν· εἰ δέ γε ἡδύναντο μέγα προβαίνειν, κἂν πάνυ πτερνοβάται ἦσαν· καὶ γὰρ οἱ ὑγιάινοντες ὅσῳ ἂν μέζον προβαίνοντες ὁδοιπορέωσι, τοσούτῳ μᾶλλον πτερνοβάται εἰσὶ, τιθέντες τὸν πόδα, αἶροντες δὲ τὸν ἐναντίον. Ὅκόσοις δὲ δὴ οὕτως ἐκπέπτωκε, καὶ ἔτι μᾶλλον τῇ πτέρνῃ προσεγχρίπτουσιν, ἢ τῷ ἔμπροσθεν· τὸ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ ποδὸς, ὅταν ἐκτεταμένον ᾖ τὸ ἄλλο σκέλος, οὐχ ὁμοίως δύναται ἐς τὸ πρόσω καμπύλλεσθαι, ὥσπερ ὅταν ξυγκεκαμμένον ᾖ τὸ σκέλος· οὐτ' αὖ σιμοῦσθαι δύναται ὁ πούς, ξυγκεκαμμένου τοῦ σκέλεος, ὡς ὅταν ἐκτεταμένον ᾖ τὸ σκέλος. Ὑγιάινουσά τε οὖν ἡ φύσις οὕτω πέφυκεν, ὥσπερ εἴρηται· ὅταν δὲ ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, οὕτως ὁδοιπορέουσιν, ὡς εἴρηται, διὰ τὰς προφάσις ταύτας τὰς εἰρημένας· ἀσαρκότερον μέντοι τὸ σκέλος τοῦ ἐτέρου γίνεται, κατὰ τε τὸ πυγαῖον, κατὰ τε τὴν γαστροκνημίην, καὶ κατὰ τὴν ὀπισθεν ἴξιν. Οἷσι δ' ἂν νηπίοισιν ἔτι ἐοῦσι τὸ ἄρθρον οὕτως ὀλισθάνον μὴ ἐμπέσῃ, ἢ καὶ ἐκ γενεῆς οὕτω γένηται, καὶ τούτοις τὸ τοῦ μηροῦ ὀστέον μᾶλλον τι μινύθει, ἢ τὰ τῆς κνήμης καὶ τὰ τοῦ ποδὸς· ἥκιστα μὲν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ὁ μηρὸς μειοῦται. Μινύθουσι μέντοι αἱ σάρκες πάντη, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὀπισθεν ἴξιν, ὥσπερ ἦδη καὶ πρόσθεν εἴρηται. Ὅσοι μὲν οὖν ἂν τιθνηθῶσιν ὀρθῶς, οὗτοι μὲν δύνανται προσχρέεσθαι τῷ σκέλει αὐξανόμενοι, βραχυτέρῳ μὲν τινι τοῦ ἐτέρου ἐόντι, ὅμως δὲ ἐρειδόμενοι ξύλῳ ἐπὶ ταῦτα, ἢ τὸ σιναρὸν σκέλος· οὐ γὰρ κάρτα δύνανται ἄνευ τῆς πτέρνης τῷ στήθεϊ τοῦ ποδὸς χρέεσθαι, ἐπικαθιέντες ὥσπερ ἐν ἐτέροις χωλεύμασιν ἔνιοι δύνανται· αἴτιον δὲ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸ ὀλίγῳ πρόσθεν εἰρημένον· διὰ οὖν τοῦτο προσδέονται ξύλου. Ὅσοι δ' ἂν καταμεληθῶσι καὶ μηδὲν χρέωνται ἐπὶ τὴν γῆν τῷ σκέλει, ἀλλὰ μετέωρον ἔχῳσι, τούτοις μινύθει μὲν τὰ ὀστέα ἐς αὐξήσιν μᾶλλον, ἢ τοῖσι χρεομένοις· μινύθουσι δὲ καὶ αἱ σάρκες πολὺ μᾶλλον, ἢ τοῖσι χρεομένοις· κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα ἐς τὸ εὐθὺ πηροῦται τούτοις τὸ σκέλος μᾶλλον τι, ἢ οἷσιν ἂν ἄλλως ἐκπεπτῶκη. Ὡς μὲν οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰρησθαι, τὰ ἄρθρα τὰ ἐκπίπτοντα καὶ τὰ ὀλισθάνοντα ἀνίσως αὐτὰ ἐωυτοῖσιν ἐκπίπτει καὶ ὀλισθάνει, ἄλλοτε μὲν πολὺ πλεῖον, ἄλλοτε δὲ πολὺ ἔλασσον· καὶ οἷσι μὲν ἂν πολὺ πλεῖον ὀλίσθη ἢ ἐκπέσῃ, χαλεπώτερα ἐμβάλλειν τὸ ἐπίπαν ἐστὶ, καὶ ἢν μὴ ἐμβιβασθῇ, μέζους καὶ ἐπιδηλοτέρας τὰς πηρώσιας καὶ κακώσιας ἴσχει τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀστέων, καὶ σαρκῶν, καὶ σχημάτων· ὅταν δὲ μεῖον ἐκπέσῃ καὶ ὀλίσθη, ῥηϊδίον μὲν ἐμβάλλειν τὰ τοιαῦτα τῶν ἐτέρων γίνεται, ἢν δὲ καταπορηθῇ ἢ ἀμεληθῇ ἐμπεσεῖν, μείους καὶ ἀσινέστεραι αἱ πηρώσιες γίνονται τούτοις, ἢ οἷσιν ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. ^[10]

61 Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἄρθρα καὶ πάνυ πολὺ διαφέρει ἐς τὸ ὅτε μὲν μεῖον, ὅτε δὲ μεῖζον τὸ ὀλίσθημα ποιέεσθαι· μηροῦ δὲ καὶ βραχίονος κεφαλαὶ παραπλησιώτατα ὀλισθάνουσιν αὐτῇ ἐωυτῇ ἑκατέρῃ· ἅτε γὰρ στρογγύλαι μὲν αἱ κεφαλαὶ ἐοῦσαι, ἀπλὴν τὴν στρογγύλωσιν καὶ φαλακρὴν ἔχουσι, κυκλοτερέες δὲ αἱ κοιλίαι ἐοῦσαι, αἱ δεχόμεναι τὰς κεφαλὰς, ἀρμόζουσι δὲ τῇσι κεφαλῇσιν· διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αὐτῇσι τὸ ἥμισυ ἐκστῆναι τοῦ ἄρθρου· ὀλισθάνοι γὰρ ἂν διὰ

τὴν περιφερείην, ἢ ἐς τὸ ἔξω, ἢ ἐς τὸ ἔσω. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος, ἐκπίπτουσι τελέως ἤδη, ἐπεὶ ἄλλως γε οὐκ ἐκπίπτουσιν· ὅμως δὲ καὶ ταῦτα ὅτε μὲν πλεῖον ἀποπηδᾷ ἀπὸ τῆς φύσιος, ὅτε δὲ ἔλασσον· μᾶλλον δὲ τι μῆρος τοῦτο βραχίονος πέπονθεν. Ἐπεὶ ἔνια καὶ τῶν ἐκ γενεῆς γενομένων ὀλισθημάτων, ἦν μικρὸν ὀλίσθη, οἷά τε ἐς τὴν φύσιν ἄγεσθαι, καὶ μάλιστα τὰ παρὰ τοῦ ποδὸς ἄρθρα. ^[20]

62 Ὅκόσοι ἐκ γενεῆς κυλλοὶ γίνονται, τὰ πλεῖστα τούτων ἰήσιμά ἐστιν, ἦν μὴ πάνυ μεγάλη ἡ ἔκκλισις ἔῃ, ἢ καὶ προαυξέων γεγονότων ἤδη τῶν παιδίων ξυμβῇ. Ἄριστον μὲν οὖν ὡς τάχιστα ἱητρεῦειν τὰ τοιαῦτα, πρὶν πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῷ ποδὶ γενέσθαι, πρὶν τε πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν σαρκῶν τῶν κατὰ τὴν κνήμην εἶναι. Τρόπος μὲν οὖν κυλλώσιος οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλείονες, τὰ πλεῖστα μὲν οὐκ ἐξηρηθηκότα παντάπασι, ἀλλὰ δι' ἔθος σχήματος ἐν τινὶ ἀπολήψει τοῦ ποδὸς κεκυλλωμένα. Προσέχειν δὲ καὶ ἐν τῇ ἱητρείῃ τοισίδε χρή· ἀπωθέειν μὲν καὶ κατορθοῦν τῆς κνήμης τὸ κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον, τὸ ἔξωθεν, ἐς τὸ ἔσω μέρος, ἀντωθέειν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος τὸ τῆς πτέρνης τὸ κατὰ τὴν ἴξιν, ὅπως ἀλλήλοις ἀπαντήσῃ τὰ ὀστέα τὰ ἐξίσχοντα κατὰ μέσον τε καὶ πλάγιον τὸν πόδα· τοὺς δ' αὖ δακτύλους ἀθρόους ζῦν τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἐς τὸ εἶσω μέρος ἐγκλίνειν καὶ περιαναγκάζειν οὕτως ἐπιδεῖν δὲ κηρωτῇ ἐρρήτινωμένην εὖ, καὶ σπλήνεσι, καὶ ὀθονίοισι μαλθακοῖσι, μὴ ὀλίγοις, μηδὲ ἄγαν πιέζοντα· οὕτω δὲ τὰς περιαγωγὰς ποιέεσθαι τῆς ἐπιδέσιος, ὥσπερ καὶ τῇσι χερσὶν ἢ κατόρθωσις ἦν τοῦ ποδὸς, ὅπως ὁ πούς ὀλίγῳ μᾶλλον ἐς τὸ βλαισὸν ῥέπων φαίνεται. Ἰχνος δὲ τι χρή ποιέεσθαι, ἢ δέρματος μὴ ἄγαν σκληροῦ, ἢ μολύβδινον, προσεπιδεῖν δὲ, μὴ πρὸς τὸν χρωτὰ τιθέντα, ἀλλ' ὅταν ἤδη τοῖσιν ὑστάτοις ὀθονίοις μέλλῃς ἐπιδέειν· ὅταν δὲ ἤδη ἐπιδεδεμένος ἔῃ, ἐνός τινος τῶν ὀθονίων χρή, οἷσιν ἐπιδέεται, τὴν ἀρχὴν προσράψαι πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποδὸς ἐπιδέσματα κατὰ τὴν ἴξιν τοῦ μικροῦ δακτύλου· ἔπειτα ἐς τὸ ἄνω τείνοντα, ὅπως ἂν δοκῇ μετρίως ἔχειν, περιβάλλειν ἄνωθεν τῆς γαστροκνημῆς, ὡς μόνιμον ἔῃ, κατατεταγμένον οὕτως. Ἀπλῶ δὲ λόγῳ, ὥσπερ κηροπλαστέοντα, χρή ἐς τὴν φύσιν τὴν δικαίην ἄγειν καὶ τὰ ἐκκεκλιμένα καὶ τὰ συντεταμένα παρὰ τὴν φύσιν, καὶ τῇσι χερσὶν οὕτω διορθοῦντα, καὶ τῇ ἐπιδέσει ὡσαύτως, προσάγειν δὲ οὐ βιαίως, ἀλλὰ παρηγορικῶς· προσράπτειν δὲ τὰ ὀθόνια, ὅπως ἂν ξυμφέρῃ τὰς ἀναλήψιας ποιέεσθαι, ἄλλα γὰρ ἄλλης τῶν χωλωμάτων δέεται ἀναλήψιος. Ὑποδημάτιον δὲ ποιέεσθαι μολύβδινον, ἔξωθεν τῆς ἐπιδέσιος ἐπιδεδεμένον, οἷον αἱ χῖαι κρηπίδες ῥυθμὸν εἶχον· ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ, ἦν τις ὀρθῶς μὲν τῇσι χερσὶ διορθώσῃ, ὀρθῶς δὲ τοῖσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέῃ, ὀρθῶς δὲ καὶ τὰς ἀναλήψιας ποιοῖτο. Ἡ μὲν οὖν ἴησις αὕτη, καὶ οὔτε τομῆς, οὔτε καύσιος οὐδὲν δεῖ, οὔτ' ἄλλης ποικιλίης· θαῖσσαν γὰρ ἐνακούει τὰ τοιαῦτα τῆς ἱητρείης, ἢ ὡς ἂν τις οἶοιτο. Προσνικᾷν μέντοι χρή τῷ χρόνῳ, ἕως ἂν αὐξηθῇ τὸ σῶμα ἐν τοῖσι δικαίοις σχήμασιν. Ὅταν δὲ ἐς ὑποδήματος λόγον ἴῃ, ἀρβύλαι ἐπιτηδειόταται αἱ πηλοπάτιδες καλεόμεναι· τοῦτο γὰρ ὑποδημάτων ἥκιστα κρατέεται ὑπὸ τοῦ ποδὸς, ἀλλὰ κρατεεὶ μᾶλλον· ἐπιτήδειος δὲ καὶ ὁ κρητικὸς τρόπος τῶν ὑποδημάτων. Ὅσοις δ' ἂν κνήμης ὀστέα ἐξαρθρήσαντα καὶ ἔλκος ποιήσαντα τελείως ἐξίσχη κατὰ τὰ παρὰ τὸν πόδα ἄρθρα, εἴτε ἔσω ῥέψαντα, εἴτε μέντοι καὶ ἔξω, τὰ τοιαῦτα μὴ ἐμβάλλειν, ἀλλ' ἔῃν τὸν βουλόμενον τῶν ἱητρῶν ἐμβάλλειν. ^[45]

63 Σαφέως γὰρ εἰδέναί χρή, ὅτι ἀποθανεῖται, ὃ ἂν ἐμβληθέντα ἐμμεῖνῃ, καὶ ἡ ζωὴ δὲ ὀλιγήμερος τουτέοις γενήσεται· ὀλίγοι γὰρ ἂν αὐτέων τὰς ἐπτὰ ἡμέρας ὑπερβάλλοιεν· σπασμὸς γὰρ ὁ κτείνων ἐστίν· ἀτὰρ καὶ γαγγραινοῦσθαι ἰκνέεται τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα. Ταῦτα βεβαίως εἰδέναί χρή οὕτως ἐσόμενα· καὶ οὐκ ἂν μοι δοκῇ οὐδὲ ἐλλέβορος ὠφελήσῃν, αὐθημερόν τε δοθεὶς, καὶ αὖθις πινόμενος, ἄγχιςτα δὲ, εἴπερ τι τοιοῦτον· οὐ μέντοι γε οὐδὲ τοῦτο δοκέω. Ἦν δὲ μὴ ἐμβληθῇ, μηδ' ἀπ' ἀρχῆς μηδεὶς πειρηθῇ ἐμβάλλειν, περιγίνονται οἱ πλεῖστοι αὐτέων. Χρὴ δὲ ἡρμόσθαι μὲν τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα οὕτως, ὡς αὐτὸς ἐθέλει, μῦνον δὲ, μὴ

ἀπηworημένα, μηδὲ κινεύμενα ἔστω· ἱητρεύειν δὲ πισσηρῇ καὶ σπλήνεσιν οἰνηροῖσιν, ὀλίγοις, μὴ ἄγαν ψυχροῖσι, ψῦχος γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοις σπασμὸν ἐπικαλέεται· ἐπιτήδεια δὲ καὶ φύλλα σεύτων, ἢ βηχίου, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῶς ἡμίεφθα ἐπιτιθέντα ἱητρεύειν ἐπὶ τε τὸ ἔλκος, ἐπὶ τε τὰ περιέχοντα, κηρωτῇ δὲ χλιερῇ ἐπιχρίειν αὐτὸ τὸ ἔλκος· ἦν δὲ ἡ ὥρη χειμερινή ἔη, καὶ ἔρια ῥυπαρὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καταρραίνοντα χλιεροῖσιν ἄνωθεν ἐπιτέγγειν· καταδεῖν δὲ μηδὲν μηδενὶ, μηδὲ περιπλάσσειν· εὖ γὰρ εἰδέναι χρή, ὅτι πίεξις καὶ ἀχθοφορία πᾶν κακὸν τοῖσι τοιούτοις ἐστίν. Ἐπιτήδεια δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἐναίμων μετεξέτερα, ὅσοις αὐτῶν συμφέρει· ἔρια δὲ ἐπιτιθέντα, οἴνῳ ἐπιτέγγοντα, πουλὺν χρόνον ἔαν· τὰ δὲ ὀλιγημερώτατα τῶν ἐναίμων, καὶ ὅσα ῥητίνη προσκαταλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδεια ἐκείνοις ἐστίν· χρονίη γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν ἐλκῶν γίνεται τούτων· πουλὺν γὰρ χρόνον πλαδαρή γίνεται· τινὰς δὲ τούτων ἀγαθὸν ἐπιδέειν. Εἰδέναι μὲν δὴ πού σαφὰ χρή, ὅτι ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον χωλὸν αἰσχυρῶς γενέσθαι· καὶ γὰρ ὁ πούς ἐς τὸ ἄνω ἀνέσπασται τῶν τοιούτων, καὶ τὰ ὀστέα τὰ διολισθήσαντα ἔξω ἐξέχοντα φαίνεται· οὔτε γὰρ ψιλοῦται τῶν τοιούτων ὀστέων οὐδὲν ὥς ἐπὶ τὸ πουλὺν, εἰ μὴ κατὰ βραχὺ τι, οὔτε ἀφίσταται, ἀλλὰ περιωτειλοῦται λεπτήσιν ὠτειλῇσι καὶ ἀσθενέσι, καὶ ταῦτα, ἦν ἀτρεμίζωσι πουλὺν χρόνον· ἦν δὲ μὴ, ἐλκύδιον ἐγκαταλειφθῆναι κίνδυνος ἀναλθές. Ὅμως δὲ, περὶ οὗ ὁ λόγος, οὕτω μὲν ἱητρεύομενοι σώζονται, ἐμβληθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου καὶ ἐμμείναντος, ἀποθνήσκουσιν. Ωὗτος δὲ λόγος οὗτος, ἦν καὶ τὰ τοῦ πήχεος ὀστέα τὰ παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς ἔλκος ποιήσαντα ἐξίσχη, ἦν τε ἐς τὸ ἔσω μέρος τῆς χειρὸς, ἦν τε ἐς τὸ ἔξω. ^[35]

64 Σάφα γὰρ ἐπίστασθαι χρή, ὅτι ἀποθανεῖται ἐν ὀλίγησιν ἡμέρησι τοιούτῳ θανάτῳ, οἷω περ καὶ πρόσθεν εἴρηται, ὅτῳ ἂν ἐμβληθέντα τὰ ὀστέα ἐμμεῖνῃ. Οἷσι δ' ἂν μὴ ἐμβληθῇ, μηδὲ πειρηθῇ ἐμβάλλεσθαι, οὗτοι πολὺ πλείονες περιγίνονται· ἱητρεῖα δὲ τοιαύτη τοῖσι τοιούτοις ἐπιτηδεῖα, οἷω περ εἴρηται· τὸ δὲ σχῆμα αἰσχυρὸν τοῦ χωλώματος ἀνάγκη εἶναι, καὶ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς ἀσθενέας καὶ ἀχρηῖους· ἦν μὲν γὰρ ἐς τὸ ἔσω μέρος ὀλίσθη τὰ ὀστέα, συγκάμπειν οὐ δύνανται τοὺς δακτύλους· ἦν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐκτανύειν οὐ δύνανται. Ὅσοι δ' ἂν κνήμης ὀστέον, ἔλκος ποιησάμενον παρὰ τὸ γόνυ, ἔξω ἐξίσχη, ἦν τε ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἦν τε ἐς τὸ ἔσω, τούτοις ἦν μὲν τις ἐμβάλη, ἔτι ἐτοιμότερος ὁ θάνατός ἐστιν, ἢ περ τοῖσιν ἑτέροις, καί περ κάκείνοις ἐτοιμος ἐών. ^[10]

65 Ἦν δὲ μὴ ἐμβαλὼν ἱητρεύης, ἐλπίδες μὲν σωτηρίας οὕτω μόνως εἰσίν. Κινδυνωδέστερα δὲ ταῦτα τῶν ἑτέρων γίνεται, ὅσῳ ἂν ἀνωτέρω, καὶ ὅσῳ ἂν ἰσχυρότερα ἔη, καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων ὠλισθήκη. Ἦν δὲ τὸ ὀστέον τὸ τοῦ μηροῦ τὸ πρὸς τοῦ γόνατος ἔλκος ποιησάμενον ἐξολίσθη, ἐμβληθὲν μὲν καὶ ἐμμεῖναν, ἔτι βιαιότερον καὶ θᾶσσον τὸν θάνατον ποιήσει τῶν πρόσθεν εἰρημένων· μὴ ἐμβληθὲν δὲ, πουλὺν κινδυνωδέστερον, ἢ τὰ πρόσθεν· ὅμως δὲ μούνη ἐλπίς αὕτη σωτηρίας. Ωὗτος δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἄρθρων, καὶ περὶ τῶν τοῦ πήχεος καὶ βραχίονος· ἃ γὰρ ἂν τούτων ἐξαρθρήσαντα ἐξίσχη ἔλκος ποιησάμενα, πάντα, ἦν ἐμβληθῇ, θάνατον φέρει, μὴ ἐμβληθέντα δὲ, ἐλπίδα σωτηρίας· χῶλωσις δὲ ἐτοίμη τοῖσι περιγενομένοις. ^[5]

66 Θανατωδέστερα δὲ τοῖσιν ἐμβαλλομένοις ἐστὶ τὰ ἀνωτέρω τῶν ἄρθρων, ἀτὰρ καὶ τοῖσι μὴ ἐμβαλλομένοις κινδυνωδέστερα αὐτὰ ταῦτα. Εἰ δέ τινα τὰ ἀνώτατα ἄρθρα ἐξαρθρήσαντα, ἔλκος ποιήσαντα, ἐξίσχοι, ταῦτα ἂν ἔτι καὶ ἐμβαλλόμενα ταχυθανατώτατα εἴη, καὶ μὴ ἐμβαλλόμενα κινδυνωδέστατα· ἱητρεῖα δὲ ἤδη εἴρηται, οἷη τις ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτηδειοτάτη εἶναι τῶν τοιούτων. Ὅσοι δὲ ἄρθρα δακτύλων, ἢ ποδὸς ἢ χειρὸς, ἐξαρθρήσαντα, ἔλκος ποιήσαντα, ἐξέσχε, μὴ κατεγότος τοῦ ὀστέου, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ξύμφυσιν ἀποσπασθέντος, τούτοις ἦν ἐμβληθέντα ἐμμεῖνῃ, ἔνι μὲν τις κίνδυνος σπασμοῦ, ἦν μὴ χρηστῶς ἱητρεύωνται· ὅμως δέ τι ἄξιον ἐμβάλλειν, προειπόντα ὅτι φυλακῆς πολλῆς καὶ μελέτης δέεται. ^[5]

- 67 Ἐμβάλλειν μέντοι ῥήϊστον καὶ δυνατώτατον καὶ τεχνικώτατόν ἐστι τῷ μοχλίσκῳ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται ἐν τοῖσι καταγνυμένοισι καὶ ἐξίσχουσιν ὀστέοισιν· ἔπειτα ἀτρεμείν ὡς μάλιστα χρή, καὶ κατακεῖσθαι, καὶ ὀλιγοσιτέειν· ἄμεινον δὲ καὶ φαρμακεῦσαι ἄνω κούφῳ τινὶ φαρμάκῳ· τὸ δὲ ἔλκος, ἡτρεῦειν μὲν ἢ ἐναίμοισι τοῖσιν ἐπιτέγκτοισιν, ἢ πολυοφθάλμοισιν, ἢ οἷσι κεφαλῆς ὅστέα κατεηγότα ἡτρεύεται, κατάψυχρον δὲ κάρτα μηδὲν προσφέρειν. Ἦκιστα μὲν οὖν τὰ πρῶτα ἄρθρα κινδυνώδεά ἐστι, τὰ δὲ ἔτι ἀνωτέρω κινδυνωδέστερα. Ἐμβάλλειν δὲ χρή αὐθημερόν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, τριταίῳ δὲ ἢ τεταρταίῳ ἥκιστα· τεταρταῖα γὰρ ἐόντα, ἐπισημαίνει τῆσι παλιγκοτίησι μάλιστα. Οἷσιν ἂν οὖν μὴ αὐτίκα ἐγγένηται ἐμβάλλειν, ὑπερβαίνειν χρή ταύτας τὰς εἰρημένας ἡμέρας· ὅ τι γὰρ ἂν ἔσω δέκα ἡμερέων ἐμβάλλης, σπᾶν καταληπτέον. Ἦν δὲ ἄρα ἐμβεβλημένῳ σπασμὸς ἐπιγένηται, ἐκβάλλειν τὸ ἄρθρον δεῖ ταχὺ, καὶ θερμῷ τέγγειν ὡς πλειστάκις, καὶ τὸ ὅλον σῶμα θερμῶς καὶ λιπαρῶς καὶ μαλθακῶς ἔχειν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ ἄρθρα· κεκάμφθαι δὲ μᾶλλον ἢ ἐκτετάσθαι πᾶν τὸ σῶμα χρή. Προσδέχεσθαι μέντοι χρή κατὰ τοὺς δακτύλους τὰ ἄρθρα τὰ ἐμβαλλόμενα ἀποστατικά ἔσεσθαι· τὰ γὰρ πλεῖστα οὕτω γίνεται, ἢν καὶ ὀτιοῦν φλεγμονῆς ὑπογένηται, ὡς, εἰ μὴ δι' ἀμαθίην τῶν δημοτέων ἐν αἰτίῃ ἔμελλεν ὁ ἡτρὸς ἔσεσθαι, οὐδὲν ἂν πάντως οὐδ' ἐμβάλλειν ἔδει. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰ ἄρθρα ὅστέα ἐξίσχοντα ἐμβαλλόμενα οὕτω κινδυνώδεά ἐστίν, ὡς εἴρηται. Ὅσα δὲ κατὰ τὰ ἄρθρα τὰ κατὰ τοὺς δακτύλους ἀποκόπτεται τελείως, ταῦτα ἀσινέα τὰ πλεῖστά ἐστίν, εἰ μὴ τις ἐν αὐτῇ τῇ τρώσει λειποθυμήσας βλαβεῖν· καὶ ἡτρεῖν φαύλη ἀρκέσει τῶν τοιούτων ἑλκῶν. ^[25]
- 68 Ἀτὰρ καὶ ὅσα μὴ κατὰ τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ κατ' ἄλλην τινὰ ἵξιν τῶν ὀστέων ἀποκόπτεται, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστὶ, καὶ ἔτι εὐαλθέστερα τῶν ἐτέρων· καὶ ὅσα κατὰ τοὺς δακτύλους ὅστέα κατεηγότα ἐξίσχει μὴ κατὰ τὸ ἄρθρον, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστὶν ἐμβαλλόμενα. Ἀποκόψεις δὲ τέλειαι ὀστέων καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα καὶ ἐν ποδὶ, καὶ ἐν χειρὶ, καὶ ἐν κνήμῃ, τοῖσι παρὰ τὰ σφυρὰ, καὶ ἐν πῆχεϊ, τοῖσι παρὰ τοὺς καρπούς, τοῖσι πλείστοισιν ἀποκοπτομένοις ἀσινέα γίνεται, ὅσα ἂν μὴ αὐτίκα λειποθυμὴ ἀνατρέψῃ, ἢ τεταρταίοισιν ἐοῦσι πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιγένηται. Ἀποσφακελίσεις μέντοι σαρκῶν, καὶ ἐν τρώμασιν αἱμορροίοισι γενομένοις ἀποσφιγχθεῖσιν ἰσχυρῶς, καὶ ἐν ὀστέων κατήγμασι πιεχθεῖσι μᾶλλον τοῦ καιροῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δεσμοῖσι βιαίοις ἀποληφθέντα ἀποπίπτει πολλοῖσι, καὶ οἱ πολλοὶ περιγίνονται τῶν τοιούτων, καὶ οἷσι μηροῦ μέρος τι ἀποπίπτει, καὶ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ ὀστέου, καὶ οἷσι βραχίονος, ἥσσον δὲ πῆχός τε καὶ κνήμης ἀποπεσούσης, καὶ ἔτι εὐφόρως περιγίνονται. ^[5]
- 69 Οἷσι μὲν οὖν, κατεαγόντων τῶν ὀστέων, ἀποσφίγιες αὐτίκα ἐγένοντο καὶ μελασμοὶ, τούτοις μὲν ταχεῖαι αἱ περιρρήξεις γίνονται τοῦ σώματος, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα ταχέως ἀποπίπτει, ἤδη τῶν ὀστέων προενδεδωκότων· οἷσι δὲ, ὑγίων ἐόντων τῶν ὀστέων, οἱ μελασμοὶ γίνονται, αἱ μὲν σάρκες ταχέως θνήσκουσι καὶ τούτοις, τὰ δὲ ὅστέα βραδέως ἀφίσταται, ἥ ἂν τὰ ὅρια τοῦ μελασμοῦ γένηται καὶ ἡ ψίλωσις τοῦ ὀστέου. Χρὴ δὲ, ὅσα ἂν κατωτέρω τοῦ σώματος τῶν ὀρίων τοῦ μελασμοῦ ἦν, ταῦτα, ὅταν ἤδη πάμπαν τεθνήκῃ καὶ ἀναλγέα ἦν, ἀφαιρέειν κατὰ τὸ ἄρθρον, προμηθεόμενον ὅπως μὴ τιτρώσκῃ· ἦν γὰρ ὀδυνητῇ ἀποταμνόμενος, καὶ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς ταύτῃ, ἣ ἀποτέμενεται, κάρτα κίνδυνος ὑπὸ τῆς ὀδύνης λειποθυμῆσαι· αἱ δὲ τοιαῦται λειποθυμῖαι πολλοὺς παραχρῆμα ἤδη ἀπώλεσαν. Μηροῦ μὲν οὖν ὀστέον, ψιλῶθὲν ἐκ τοιούτου τρόπου, ὀγδοηκοσταῖον εἶδον ἐγὼ ἀποστάν· ἢ μέντοι κνήμη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ γόνυ ἀφῆρέθη εἰκοσταίῃ, ἐδόκεε δὲ μοι καὶ ἐγγυτέρω· οὐ γὰρ ἅμα, ἀλλ' ἐπὶ τὸ προμηθέστερον ἔδοξέ μοι τι ποιεῖν. Κνήμης δὲ ὅστέα ἐκ τοιούτου μελασμοῦ, μάλα κατὰ μέσσην τὴν κνήμην ἐόντα, ἐξηκοσταῖά μοι ἀπέπεσεν, ὅσα ἐψιλώθη αὐτέων. Διενέγκοι μὲν γὰρ ἂν τι καὶ ἡτρεῖν ἡτρεῖς ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ βραδύτερον τὰ ὅστέα ψιλούμενα ἀποπίπτειν· διενέγκοι δ' ἂν τι καὶ πίεξις πῖξις, καὶ ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερόν τε καὶ ἀσθενέστερον, καὶ ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ

βραδύτερον ἀπομελανθέντα ἀποθανεῖν τὰ νεῦρα καὶ τὰς σάρκας καὶ τὰς ἀρτηρίας καὶ τὰς φλέβας· ἐπεὶ ὅσα μὴ ἰσχυρῶς ἀποληφθέντων θνήσκει, ἔνια τῶν τοιουτέων οὐκ ἀφικνέεται ἐς ὀστέων ψιλώματα, ἀλλ' ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει· ἔνια δὲ οὐδὲ ἐς νεύρων ψιλώματα ἀφικνεῖται, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει. Διὰ οὖν ταύτας τὰς εἰρημένους προφάσις οὐκ ἐστὶν ἐν οὐνομα ἀριθμοῦ τῷ χρόνῳ θέσθαι, ἐν ὁκόσῳ ἕκαστα τούτων κρίνεται. Προσδέχεσθαι δὲ μάλα χρή τὰ τοιαῦτα ἰήματα· ἐσιδέειν γὰρ φοβερώτερα ἐστίν, ἢ ἱητρεύειν· καὶ ἱητρεῖη πραεὶ ἀρκέει πᾶσι τοιούτοις· αὐτὰ γὰρ ἑωυτὰ κρίνει μοῦνον· τῆς δὲ διαίτης ἐπιμελέεσθαι χρή, ὡς κατὰ δύναμιν ἀπύρετος ἔη, καὶ ἐν σχήμασι δικαίοιςιν εὐθετίζειν τὸ σῶμα· δίκαια δὲ ταῦτα, μηδὲ μετέωρον ποιεῖν, μηδὲ ἐς τὸ κάτω ρέπον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐς τὸ ἄνω, ποτὶ καὶ ἔστ' ἂν τελείως περιρράγῃ· αἱμορραγιῶν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κίνδυνος διὰ τοῦτο οὖν οὐ χρή κατάρροπα τὰ τρώματα ποιεῖν, ἀλλὰ τάναντία. Ἐπεὶ ὅταν γε χρόνος ἐγγένηται πλείων, καὶ καθαρά τὰ ἔλκεα γένηται, οὐκ ἔτι τὰ αὐτὰ σχήματα ἐπιτήδεα ἐστίν, ἀλλ' ἡ εὐθεῖα θέσις, καὶ ἐνίοτε ἐπὶ τὸ κατάρροπον ρέποντα· ἀνὰ χρόνον γὰρ ἐνίοισι τούτων ἀποστάσεις πύου γίνονται, καὶ ὑποδεσμίδων δέονται. Προσδέχεσθαι δὲ χρή τοὺς τοιούτους ἀνὰ χρόνον ὑπὸ δυσεντερίης πιέζεσθαι· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῖσι μελαινομένοις τοῖσι πλείστοις ἐπιγίνεται δυσεντερίη, καὶ ἐπὶ τῆσιν αἱμορραγίῃσιν ἐξ ἐλκέων· ἐπιγίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, κεκριμένων ἤδη τῶν μελασμών καὶ τῆς αἱμορραγίης, καὶ ὁρμᾶται μὲν λαύρως καὶ ἰσχυρῶς· ἀτὰρ οὔτε πολὺήμερος γίνεται, οὔτε θανατώδης· οὔτε γὰρ μάλα ἀπόσιτοι γίνονται οἱ τοιοῦτοι, οὔτε ἄλλως συμφέρει κενεαγγεῖν. ^[55]

⁷⁰ Μηροῦ δὲ ὀλισθημα κατ' ἰσχίον ὧδε χρή ἐμβάλλειν, ἣν ἐς τὸ ἔσω μέρος ὠλισθήκη· ἀγαθὴ μὲν ἦδε καὶ δικαίη καὶ κατὰ φύσιν ἡ ἐμβολή, καὶ δὴ τι καὶ ἀγωνιστικὸν ἔχουσα, ὅστις γε τοῖσι τοιούτοιςιν ἦδεται κομψευόμενος. Κρεμάσαι χρή τὸν ἄνθρωπον τῶν ποδῶν πρὸς μεσόδμην δεσμῷ δυνατῷ μὲν, μαλθακῷ δὲ καὶ πλάτος ἔχοντι· τοὺς δὲ πόδας διέχειν χρή, ὅσον τέσσαρας δακτύλους ἀπ' ἀλλήλων, ἢ καὶ ἔλασσον· χρή δὲ καὶ ἐπάνωθεν τῶν ἐπιγουνίδων προσπεριβεβῆσθαι πλατεῖ ἱμάντι καὶ μαλθακῷ, ἀνατείνοντι ἐς τὴν μεσόδμην· τὸ δὲ σκέλος τὸ σιναρὸν ἐντετάσθαι χρή ὡς δύο δακτύλους μᾶλλον τοῦ ἐτέρου· ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τὴν κεφαλὴν ἀπεχέτω ὡς δύο πήχεας, ἢ ὀλίγῳ πλεον, ἢ ἔλασσον· τὰς δὲ χεῖρας παρατεταμένας παρὰ τὰς πλευρὰς προσδεδεμένος ἔστω μαλθακῷ τινι· πάντα δὲ ταῦτα ὑπτίῳ κατακειμένῳ κατασκευασθήτω, ὡς ὅτι ἐλάχιστον χρόνον κρέμνεται. Ὅταν δὲ κρεμασθῇ, ἄνδρα χρή εὐπαίδευτον καὶ μὴ ἀσθενέα, ἐνείραντα τὸν πῆχυν μεσηγὺ τῶν μηρῶν, εἴτα θέσθαι τὸν πῆχυν μεσηγὺ τοῦ περιnéου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ τῆς ἐξεστηκυῖης, ἔπειτα ξυνάψαντα τὴν ἐτέρην χεῖρα πρὸς τὴν διηρμένην, παραστάντα ὀρθὸν παρὰ τὸ σῶμα τοῦ κρεμαμένου, ἐξαπίνης ἐκκρεμασθέντα, μετέωρον αἰωρηθῆναι ὡς ἰσορρόπώτατον. Αὕτη δὲ ἡ ἐμβολή παρέχεται πάντα, ὅσα χρή κατὰ φύσιν· αὐτὸ τε γὰρ τὸ σῶμα, κρεμάμενον, τῷ ἑωυτοῦ βάρει κατάτασιν ποιεῖται, ὅτε ἐκκρεμασθεὶς ἅμα μὲν τῇ κατατάσει ἀναγκάζει ὑπεραιωρέεσθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης, ἅμα δὲ τῷ ὀστέῳ τοῦ πήχεος ἀπομοχλεύει καὶ ἀναγκάζει ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν ὀλισθάνειν. Χρή δὲ παγκάλως μὲν τοῖσι δεσμοῖςιν ἐσκευάσθαι, φρονέοντα δὲ καὶ ὡς ἐχυρώτατον τὸν ἐξαιωρούμενον εἶναι. Ὡς μὲν οὖν καὶ πρόσθεν εἴρηται, μέγα τὸ διαφέρον ἐστὶ τῶν φυσίων τοῖσιν ἀνθρώποιςιν ἐς τὸ εὐέμβλητα εἶναι, καὶ δυσέμβλητα· καὶ διότι μέγα διαφέρει, εἴρηται πρόσθεν ἐν τοῖσι περὶ ὧμου. ^[25]

⁷¹ Ἐνίοισι γὰρ ὁ μηρὸς ἐμπίπτει ἀπ' οὐδεμιῆς παρασκευῆς, ἀλλ' ὀλίγης μὲν κατατάσιος, ὅσον τῆσι χερσὶ κατιθῆναι, βραχείης δὲ κιγκλίσιος· πολλοῖσι δὲ ξυγκάμψαι τὸ σκέλος κατὰ τὸ ἄρθρον, ἐνέπεσεν, ἢ δὴ ἀμφίσφαλσιν ποιησάμενον. Ἀλλὰ γὰρ τὰ πολὺ πλείω οὐκ ἐνακούει τῆς τυχοῦσης παρασκευῆς· διὰ τοῦτο ἐπίστασθαι μὲν χρή τὰ κράτιστα περὶ ἐκάστου ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ· χρέεσθαι δὲ, οἷσιν ἂν δόξη ἐκάστοτε. Εἴρηνται μὲν οὖν τρόποι κατατασίων καὶ ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν γεγραμμένοιςιν, ὥστε χρέεσθαι τούτων, ὅστις ἂν παρατύχη. Δεῖ γὰρ

ἀντικατατετάσθαι ἰσχυρῶς, ἐπὶ θάτερα μὲν τοῦ σκέλεος, ἐπὶ θάτερα δὲ τοῦ σώματος· ἦν γὰρ εὖ καταταθῇ, ὑπεραιωρηθήσεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας ἔδρης· καὶ ἦν μὲν ὑπεραιωρηθῇ οὕτως, οὐδὲ κωλύσαι ἔτι ῥηϊδίον ἵζεσθαι αὐτὴν ἐς τὴν ἐωυτῆς ἔδρην, ὥστε ἥδη πᾶσα ἀρκέει μόχλευσίς τε καὶ κατόρθωσις· ἀλλὰ γὰρ ἐλλείπουσιν ἐν τῇ κατατάσει· διὰ τοῦτο ὄχλον πλείω παρέχει ἡ ἐμβολή. Χρὴ οὖν οὐ μόνον παρὰ τὸν πόδα τὰ δεσμὰ ἐξηρτησθαι, ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν τοῦ γούνατος, ὅπως μὴ κατὰ τὸ τοῦ γούνατος ἄρθρον ἐν τῇ τανύσει ἡ ἐπίδεσις ἔη μᾶλλον, ἢ κατὰ τὸ τοῦ ἰσχίου ἄρθρον. Οὕτω μὲν οὖν χρὴ τὴν κατάτασιν, τὴν πρὸς τὸ τοῦ ποδὸς μέρος, ἐσκευάσθαι· ἀτὰρ καὶ τὴν ἐπὶ θάτερα κατάτασιν, μὴ μοῦνον ἐκ τῆς περὶ τὸ στῆθος καὶ τὰς μασχάλας περιβολῆς ἀντιτείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἱμάντι μακρῷ, διπτύχῳ, ἰσχυρῷ, προσηνεῖ, παρὰ τὸν περίνεον βεβλημένῳ, παρατεταμένῳ ἐπὶ μὲν τὰ ὀπισθεν παρὰ τὴν ῥάχιν, ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν παρὰ τὴν κληῖδα, προσηρημένῳ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἀκτικατατείνουσιν, οὕτω διαναγκάζεσθαι, τοῖσι μὲν ἔνθα διατεινομένοισι, τοῖσι δὲ ἔνθα, ὅπως δὲ ὁ ἱμᾶς ὁ παρὰ τὸν περίνεον μὴ περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ παρατεταμένος ἔσται, ἀλλὰ μεσηγὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ περινέου· ἐν δὲ τῇ κατατάσει, κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐρείσας τὴν πυγμὴν, ἐς τὸ ἔξω ὠθεέτω· ἦν δὲ μετεωρίζεται ἐλκόμενος, διέρσας τὴν χεῖρα καὶ ἐπιξυνάψας τῇ ἐτέρῃ χειρὶ, ἅμα μὲν συγκατατείνεται, ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔξω ξυναναγκάζεται· ἄλλος δέ τις τὸ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἡσύχως ἐς τὸ ἔσω μέρος κατορθοῦτω. Εἴρηται δὲ καὶ πρόσθεν ἤδη, ὅτι ἐπάξιον, ὅστις ἐν πόλει πολυανθρώπῳ ἡτρεῦει, ξύλον κεκτῆσθαι τετράγωνον, ὡς ἐξάπηχυ ἢ ὀλίγῳ μέζον, εὖρος δὲ, ὡς δίπηχυ, πᾶχος δὲ, ἀρκέει σπιθαμιαῖον· ἔπειτα κατὰ μῆκος μὲν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐντομὴν ἔχειν χρὴ, ὡς μὴ ὑψηλοτέρῃ τοῦ καιροῦ ἢ μηχανήσις ἔη· ἔπειτα φλιάς βραχείας, ἰσχυράς, καὶ ἰσχυρῶς ἐνηρμοσμένας, ὀνίσκον ἔχειν ἐκατέρωθεν· ἔπειτα ἀρκέει μὲν ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ξύλου (οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ διὰ παντός) ἐντετμησθαι ὡς καπέτους μακράς πέντε ἢ ἕξ, διαλείπουσας ἀπ' ἀλλήλων ὡς τέσσαρας δακτύλους, αὐτὰς δὲ ἀρκέει εὖρος τριδακτύλους εἶναι, καὶ βάθος οὕτως. ^[10]

- 72 Ἐχειν δὲ κατὰ μέσον τὸ ξύλον καὶ καταγλυφὴν χρὴ βαθυτέραν, ἐπὶ τετράγωνον, ὡς τριῶν δακτύλων, καὶ ἐς μὲν τὴν καταγλυφὴν ταύτην, ὅταν δοκῇ προσδεῖν, ξύλον ἐμπηγνύναι ἐναρμόζον τῇ καταγλυφῇ, τὸ δὲ ἄνω στρογγύλον, ἐμπηγνύναι δὲ, ἐπὶ ποτε δοκῇ συμφέρειν, μεσηγὺ τοῦ περινέου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. Τοῦτο τὸ ξύλον ἑστεὸς κωλύει τὴν ἐπίδοσιν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα τοῖσι πρὸς ποδῶν ἔλκουσιν· ἐνίοτε γὰρ ἀρκέει αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦτο ἀντὶ τῆς ἄνωθεν ἀντικατάσσεως· ἐνίοτε δὲ καὶ, κατατεινομένου τοῦ σκέλεος ἔνθεν καὶ ἔνθεν, αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦτο, χαλαρὸν ἐγκείμενον ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐκμοχλεύειν ἐπιτήδειον ἂν εἴη τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐς τὸ ἔξω μέρος. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αἱ κάπτεοι ἐντετμέαται, ὡς, καθ' ὁκοίην ἂν αὐτέων ἀρμόση, ἐμβαλλόμενος ξύλινος μοχλὸς μοχλεύοι, ἢ παρὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἁρθρῶν, ἢ κατὰ τὰς κεφαλὰς τελέως ἐρειδόμενος ἅμα τῇ κατατάσει, ἦν τε ἐς τὸ ἔξω μέρος συμφέρῃ ἐκμοχλεύεσθαι, ἦν τε ἐς τὸ ἔσω, καὶ ἦν τε στρογγύλον τὸν μοχλὸν συμφέρῃ εἶναι, ἦν τε πλάτος ἔχοντα· ἄλλος γὰρ ἄλλῳ τῶν ἁρθρῶν ἀρμόζει. Εὐχρηστος δὲ ἐστὶν ἐπὶ πάντων τῶν ἁρθρῶν ἐμβολῆς, τῶν κατὰ τὰ σκέλεα, αὕτη ἢ μόχλευσις ζὺν τῇ κατατάσει. Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος ἐστὶ, στρογγύλος ἀρμόζει ὁ μοχλὸς εἶναι· τῷ μέντοι ἔξω ἐκπεπτωκὸτι ἁρθρῷ πλατὺς ἀρμόσει εἶναι. Ἀπὸ τουτέων τῶν μηχανέων καὶ ἀναγκέων οὐδὲν ἁρθρον μοι δοκεῖ οἷόν τε εἶναι ἀπορηθῆναι ἐμπεσεῖν. Εὗροι δ' ἂν τις καὶ ἄλλους τρόπους τούτου τοῦ ἁρθρου ἐμβολῆς· εἰ γὰρ τὸ ξύλον τὸ μέγα τοῦτο ἔχοι κατὰ μέσον καὶ ἐκ πλαγίων φλιάς δύο, ὡς ποδιαίας, ὕψος δὲ ὅπως ἂν δοκεῖοι συμφέρειν, τὴν μὲν ἔνθεν, τὴν δὲ ἔνθεν, ἔπειτα ξύλον πλαγίον ἐνείη ἐν τῇσι φλιῇσι ὡς κλιμακτῆρ, ἔπειτα διέρσαι τὸ ὑγιὲς σκέλος μεσηγὺ τῶν φλιέων, τὸ δὲ σιναρὸν ἄνωθεν τοῦ κλιμακτῆρος ἔχειν ἀρμόζον ἀπαρτὶ πρὸς τὸ ὕψος καὶ πρὸς τὸ ἁρθρον, ἢ ἐκπέπτωκεν· ῥηϊδίον δὲ ἀρμόζειν· τὸν γὰρ

κλιμακτῆρα ὑψηλότερόν τινι χρή ποιέειν τοῦ μετρίου, καὶ ἱμάτιον πολύπτυχον, ὥς ἂν ἀρμόσῃ, ὑποτείνειν ὑπὸ τὸ σῶμα. ^[10]

73 Ἐπειτα χρή ξύλον, ἔχον πλάτος μέτριον καὶ μήκος, ἄχρι τοῦ σφυροῦ ὑποτεταμένον ὑπὸ τὸ σκέλος εἶναι, ἰκνεόμενον ἐπέκεινα τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὡς οἶόν τε· προσκαταδεδέσθαι δὲ χρή πρὸς τὸ σκέλος, ὅπως ἂν μετρίως ἔχῃ. Κάπειτα κατατεινομένου τοῦ σκέλεος, εἴτε ξύλῳ ὑπεροειδέϊ, εἴτε τουτέων τινὶ τῶν κατατασίων, ὁμοῦ χρή καταναγκάζεσθαι τὸ σκέλος περὶ τὸν κλιμακτῆρα ἐς τὸ κάτω μέρος ξὺν τῷ ξύλῳ τῷ προσδεδεμένῳ· τὸν δὲ τινα κατέχειν τὸν ἄνθρωπον ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ ἰσχίον. Καὶ γὰρ οὕτως ἅμα μὲν ἡ κατατάσις ὑπεραιωρέοι ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης, ἅμα δὲ ἡ μόχλευσις ἀπωθέοι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐς τὴν ἀρχαίην φύσιν. Αὗται πᾶσαι αἱ εἰρημέναι ἀνάγκαι ἰσχυραὶ, καὶ πᾶσαι κρέσσους τῆς ξυμφορῆς, ἣν τις ὀρθῶς καὶ καλῶς σκευάζῃ. Ὡσπερ δὲ καὶ πρόσθεν ἤδη εἴρηται, πούλῳ τι ἀπὸ ἀσθενεστέρων κατατασίων καὶ φαυλοτέρης κατασκευῆς τοῖσι πλείοσιν ἐμπίπτει. Ἦν δὲ ἐς τὸ ἔξω κεφαλὴ μηροῦ ὀλίσθη, τὰς μὲν κατατάσις ἔνθα καὶ ἔνθα χρή ποιέεσθαι, ὥσπερ εἴρηται, ἢ τοιοιτοτρόπως· τὴν δὲ μόχλευσιν πλάτος ἔχοντι μοχλῷ μοχλεύειν χρή ἅμα τῇ κατατάσει, ἐκ τοῦ ἔξω μέρους ἐς τὸ ἔσω ἀναγκάζοντα, κατὰ γε αὐτὸν τὸν γλουτὸν τιθέμενον τὸν μοχλὸν καὶ ὀλίγῳ ἀνωτέρω· ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον κατὰ τὸν γλουτὸν ἀντιστηριζέτω τις τῇσι χερσίν, ὥς μὴ ὑπέικῃ τὸ σῶμα, ἢ ἐτέρῳ τινὶ τοιούτῳ μοχλῷ, ὑποβάλλων καὶ ἐρείσας, ἐκ τῶν καπέτων τὴν ἀρμόζουσαν ἀντικατεχέτω· τοῦ δὲ μηροῦ τοῦ ἐξηρθρηκότος τὸ παρὰ τὸ γόνυ ἔσωθεν ἔξω παραγέτω ἡσύχως. ^[10]

74 Ἡ δὲ κρέμασις οὐχ ἀρμόσει τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ὀλισθήσιος τοῦ ἄρθρου· ὁ γὰρ πῆχυς τοῦ ἐκκρεμαμένου ἀπωθέοι ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἀπὸ τῆς κοτύλης. Τὴν μέντοι ξὺν τῷ ξύλῳ τῷ ὑποτετεινομένῳ μόχλευσιν μηχανήσαιτ' ἂν τις, ὥστε ἀρμόζειν καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος, ἔξωθεν προσαρτέων. Ἀλλὰ τί καὶ δεῖ πλείῳ λέγειν; ἦν γὰρ ὀρθῶς μὲν καὶ εὖ κατατείνεται, ὀρθῶς δὲ μοχλεύεται, τί οὐκ ἂν ἐμπέσοι ἄρθρον, οὕτως ἐκπεπτωκός; Ἦν δὲ ἐς τοῦπισθεν μέρος ἐκπεπτώκῃ ὁ μηρός, τὰς μὲν κατατάσις καὶ ἀντιτάσις οὕτω δεῖ ποιέεσθαι, καθάπερ εἴρηται· ἐπιστορέσαντα δὲ ἐπὶ τὸ ξύλον ἱμάτιον πολύπτυχον, ὥς μαλακώτατον ἔῃ, πρηνέα κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον, οὕτω κατανείνειν· ἅμα δὲ τῇ κατατάσει χρή τῇ σανίδι καταναγκάζειν τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς τὰ ὑβώματα, κατ' ἴξιν τοῦ πυγαίου ποιησάμενον τὴν σανίδα, καὶ μᾶλλον ἐς τὸ κάτω μέρος, ἢ ἐς τὸ ἄνω τῶν ἰσχύων· καὶ ἡ ἐντομή, ἢ ἐν τῷ τοίχῳ τῇ σανίδι, μὴ εὐθεῖα ἔστω, ἀλλ' ὀλίγον καταφερῆς πρὸς τὸ τῶν ποδῶν μέρος. ^[5]

75 Αὕτη ἡ ἐμβολὴ κατὰ φύσιν τε μάλιστα τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματός ἐστι, καὶ ἅμα ἰσχυροτάτη. Ἀρκέσειε δ' ἂν ἴσως ἀντὶ τῆς σανίδος καὶ ἐφεζόμενόν τινα, ἢ τῇσι χερσίν ἐρεισάμενον, ἢ ἐπιβάντα, ἐξαπίνης ἐπαιωρηθῆναι ἅμα τῇ κατατάσει. Ἄλλη δὲ οὐδεμίᾳ ἐμβολῇ τῶν προειρημένων κατὰ φύσιν ἐστὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματος. Ἦν δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ὀλίσθη, τῶν μὲν κατατασίων ὁ αὐτὸς τρόπος ποιητέος, ἄνδρα δὲ χρή ὡς ἰσχυροτάτον ἀπὸ χειρῶν καὶ ὡς εὐπαιδευτότατον, ἐνερείσαντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς τῆς ἐτέρης παρὰ τὸν βουβῶνα, καὶ τῇ ἐτέρῃ χειρὶ τὴν ἐνωτοῦ χεῖρα προσκαταλαβόντα, ἅμα μὲν ἐς τὸ κάτω ὠθέειν τὸ ὀλίσθημα, ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ γούνατος μέρος. ^[5]

76 Οὗτος γὰρ ὁ τρόπος τῆς ἐμβολῆς μάλιστα κατὰ φύσιν τούτῳ τῷ ὀλισθήματί ἐστιν. Ἀτὰρ καὶ ὁ κρεμασμός ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν· δεῖ μέντοι τὸν ἐκκρεμάμενον ἔμπειρον εἶναι, ὥς μὴ ἐκμοχλεύῃ τῷ πῆχεϊ τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ περὶ μέσον τὸν περίνεον καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὀστέον τὴν ἐκκρέμασιν ποιέηται. Εὐδοκιμέει δὲ δὴ καὶ ἀσκῶ τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐμβάλλεσθαι καὶ ἤδη μὲν τινὰς εἶδον, οἵτινες ὑπὸ φαυλότητος καὶ τὰ ἔξω ἐκκεκλιμένα καὶ τὰ ὀπισθεν ἀσκῶ ἐπειρῶντο ἐμβάλλειν, οὐ γινώσκοντες, ὅτι ἐξέβαλλον αὐτὸ μᾶλλον, ἢ ἐνέβαλλον· ὁ μέντοι πρῶτος ἐπινοήσας δῆλον ὅτι πρὸς τὰ ἔσω ὠλισθηκότα, ἀσκῶ ἐμβάλλειν ἐπειρήσατο. ^[5]

77 Ἐπίστασθαι μὲν οὖν χρή, ὡς χρηστὸν ἀσκῶ, εἰ δέοι χρέεσθαι, διαγινώσκειν δὲ χρή, ὅτι ἕτερα πολλὰ ἀσκοῦ κρέσσω ἐστίν· χρή δὲ τὸν μὲν ἀσκὸν κατατιθέναι ἐς τοὺς μηροὺς ἀφύσητον ἔοντα, ὡς ἂν δύναιτο, ἀνωτάτω πρὸς τὸν περίνεον ἀνάγοντα· ἀπὸ δὲ τῶν ἐπιγουνίδων ἀρξάμενον, ταινίῃ πρὸς ἀλλήλους τοὺς μηροὺς καταδῆσαι ἄχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν μηρῶν· ἔπειτα ἐς ἓνα τῶν ποδῶν, τὸν λευμένον, ἐνθέντα αὐλὸν ἐκ χαλκείου, φῦσαν ἐσαναγκάζειν ἐς τὸν ἀσκόν· τὸν δὲ ἄνθρωπον πλάγιον κατακέεσθαι, τὸ σιναρὸν σκέλος ἐπιπολῆς ἔχοντα. Ἡ μὲν οὖν παρασκευὴ αὕτη ἐστίν· σκευάζονται δὲ κάκιον οἱ πλείστοι, ἢ ὡς ἐγὼ εἴρηκα· οὐ γὰρ καταδέουσι τοὺς μηροὺς ἐπὶ συχνόν, ἀλλὰ μοῦνον τὰ γούνατα, οὐδὲ κατατείνουσι, χρή δὲ καὶ προσκατατείνειν· ὅμως δὲ ἤδη τινὲς ἐνέβαλον, ῥηϊδίου πρήγματος ἐπιτυχόντες. Εὐφώρως δὲ οὐ πάνυ ἔχει διαναγκάζεσθαι οὕτως· ὅ τε γὰρ ἀσκός, ἐμφυσώμενος, οὐ τὰ ὀγκηρότατα αὐτοῦ ἔχει πρὸς τῷ ἄρθρῳ τῆς κεφαλῆς, ἣν δεῖ μάλιστα ἐκμοχλεύσασθαι, ἀλλὰ κατὰ ἐωυτὸν αὐτὸς μέσος, καὶ τῶν μηρῶν ἴσως ἢ κατὰ τὸ μέσον ἢ ἔτι κατωτέρω· οἳ τε αὖ μῆροί φύσει γανυσοὶ πεφύκασιν, ἄνωθεν γὰρ σαρκώδεές τε καὶ ξύμμηροι, ἐς δὲ τὸ κάτω ὑπόξηροι, ὥστε καὶ ἡ τῶν μηρῶν φύσις ἀπαναγκάζει τὸν ἀσκὸν ἀπὸ τοῦ ἐπικαιροτάτου χωρίου. Εἴ τε οὖν τις μικρὸν ἐνθήσει τὸν ἀσκόν, μικρὴ ἢ ἰσχύς ἐοῦσα ἀδύνατος ἔσται ἀναγκάζειν τὸ ἄρθρον. Εἰ δὲ δεῖ ἀσκῶ χρέεσθαι, ἐπὶ πολὺ οἱ μῆροί ξυνδετέοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἅμα τῇ κατατάσει τοῦ σώματος ὁ ἀσκός φυσητέος· τὰ δὲ σκέλεα ἀμφοτέρα ὁμοῦ καὶ καταδέειν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐμβολῆς ἐπὶ τὴν τελευτήν. Χρή δὲ περὶ πλείστου μὲν ποιέεσθαι ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ, ὅπως ὑγιὲς μὲν ποιήσεις τὸ νοσέον· εἰ δὲ πολλοῖσι τρόποισιν οἷόν τε εἴη ὑγιείας ποιέειν, τὸν ἀοχλότατον χρή αἰρέεσθαι· καὶ γὰρ ἀνδραγαθικώτερον τοῦτο καὶ τεχνικώτερον, ὅστις μὴ ἐπιθυμείη δημοειδέος κιβδηλίας. ^[5]

78 Περὶ οὗ οὖν ὁ λόγος ἐστὶ, τοιαῖδε ἂν τινες κατοικίδιοι κατατάσεις εἶεν τοῦ σώματος, ὥστε ἐκ τῶν παρεόντων τὸ εὖπορον εὐρίσκειν· τοῦτο μὲν, εἰ τὰ δεσμὰ τὰ ἱμάντινα μὴ παρείη τὰ μαλθακὰ καὶ προσηνέα, ἀλλ' ἢ σιδήρεα, ἢ ὅπλα, ἢ σχοινία, ταινίῃσι χρή ἢ ἐκρήγμασι τρυχίων ἐρινεῶν περιελίσσειν ταύτη μάλιστα, ἢ μέλλει τὰ δεσμὰ καθεξείν, καὶ ἔτι ἐπὶ πλεόν· ἔπειτα οὕτω δεῖν τοῖσι δεσμοῖσιν· τοῦτο δὲ, ἐπὶ κλίνης χρή, ἣτις ἰσχυροτάτη καὶ μεγίστη τῶν παρεουσέων, κατατετάσθαι καλῶς τὸν ἄνθρωπον· τῆς δὲ κλίνης τοὺς πόδας, ἢ τοὺς πρὸς κεφαλῆς, ἢ τοὺς πρὸς ποδῶν, ἐρηεῖσθαι πρὸς τὸν οὐδὸν, εἴ τε ἔξωθεν ζυμφέρει, εἴτε ἔσωθεν· παρὰ δὲ τοὺς ἐτέρους πόδας παρεμβεβλήσθαι ξύλον τετράγωνον, πλάγιον, διῆκον ἀπὸ τοῦ ποδὸς πρὸς τὸν πόδα, καὶ, ἣν μὲν λεπτὸν ἔῃ τὸ ξύλον, προσδεδέσθω πρὸς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἣν δὲ παχὺ ἔῃ, μηδέν· ἔπειτα τὰς ἀρχὰς χρή τῶν δεσμῶν, καὶ τῶν πρὸς τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν πρὸς τῶν ποδῶν, προσδεῖσθαι ἐκατέρας πρὸς ὑπερον, ἢ πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον ξύλον· ὁ δὲ δεσμός ἐχέτω ἰθυωρίην κατὰ τὸ σῶμα, ἢ καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω, ζυμμέτρως δὲ ἐκτετάσθω πρὸς τὰ ὑπερα, ὡς, ὀρθὰ ἐστεῶτα, τὸ μὲν παρὰ τὸν οὐδὸν ἐρείδεται, τὸ δὲ παρὰ τὸ ξύλον τὸ παραβεβλημένον· κάπειτα οὕτω τὰ ὑπερα ἀνακλῶντα χρή τὴν κατάτασιν ποιέειν. Ἀρκέει δὲ καὶ κλίμαξ ἰσχυροὺς ἔχουσα τοὺς κλιμακτῆρας, ὑποτεταμένη ὑπὸ τὴν κλίνην, ἀντὶ τοῦ οὐδοῦ τε καὶ τοῦ ξύλου τοῦ παρατεταμένου, ὡς τὰ ὑπερα, πρὸς τῶν κλιμακτῆρων τοὺς ἀρμόζοντας ἔνθεν καὶ ἔνθεν προσεληρυσμένα, ἀνακλῶμενα, οὕτω τὴν κατάτασιν ποιέεται τῶν δεσμῶν. Ἐμβάλλεται δὲ μῆροῦ ἄρθρον καὶ τόνδε τὸν τρόπον, ἣν ἐς τὸ ἔσω ὠλισθήκη καὶ ἐς τὸ ἔμπροσθεν· κλίμακα χρή κατορύξαντα, ἐπικαθίσει τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος ἡσύχως κατατείναντα προσδεῖσθαι, ὅκου ἂν ἀρμόσῃ, ἐκ δὲ τοῦ σιναροῦ ἐς κεράμιον ὕδωρ ἐγχεάντα ἐκκρεμάσαι ἢ ἐς σφυρίδα λίθους ἐμβαλόντα. Ἄλλος τρόπος ἐμβολῆς ἦν ἐς τὸ ἔσω ὠλισθήκη, στρωτήρα χρή διαδεῖσθαι μεταξὺ δύο στύλων, ὕψος ἔχοντα σύμμετρον· προεχέτω δὲ τοῦ στρωτήρος κατὰ τὸ ἐν μέρος ὀκόσον τὸ πυγαῖον· περιδήσας δὲ περὶ τὸ στῆθος τοῦ ἀνθρώπου ἱμάτιον, ἐπικαθίσει τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὸ προέχον τοῦ στρωτήρος· εἴτα προσλαβεῖν τὸ στῆθος πρὸς τὸν στύλον πλατεί τινί· ἔπειτα τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος κατεχέτω τις, ὡς μὴ

περισφάλληται· ἐκ δὲ τοῦ σιναροῦ ἐκκρεμάσαι βάρος, ὅσον ἂν ἀρμόζῃ, ὥς καὶ πρόσθεν ἤδη εἴρηται. Πρῶτον μὲν οὖν δεῖ εἰδέναι, ὅτι πάντων τῶν ὁστέων αἱ ξυμβολαὶ εἰσιν ὡς ἐπὶ πουλὺν ἢ κεφαλὴ καὶ ἡ κοτύλη· ἐφ' ὧν δὲ καὶ ἡ χώρα κοτυλοειδὴς καὶ ἐπίμακρος· ἔνιαι δὲ τῶν χωρέων γληνοειδέες εἰσιν. ^[40]

- 79 Ἀεὶ δὲ ἐμβάλλειν δεῖ πάντα τὰ ἐκπίπτοντα ἄρθρα, μάλιστα μὲν εὐθὺς παραχρῆμα ἔτι θερμῶν ἐόντων· εἰ δὲ μὴ, ὡς τάχιστα· καὶ γὰρ τῷ ἐμβάλλοντι ῥηίτερον καὶ θασσόν ἐστιν ἐμβαλεῖν, καὶ τῷ ἀσθενέοντι πουλὺν ἀπονωτέρη ἢ ἐμβολή, ἢ πρὶν διοιδεῖν, ἐστιν. Δεῖ δὲ αἰεὶ πάντα τὰ ἄρθρα, ὁκόταν μέλλῃς ἐμβάλλειν, προαναμαλάξαι καὶ διακιγκλίσαι· ῥᾶον γὰρ ἐθέλει ἐμβάλλεσθαι. Παρὰ πάσας δὲ τὰς τῶν ἄρθρων ἐμβολὰς ἰσχυαίνειν δεῖ τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα μὲν περὶ τὰ μέγιστα ἄρθρα καὶ χαλεπώτατα ἐμβάλλεσθαι, ἥκιστα δὲ περὶ τὰ ἐλάχιστα καὶ ῥηΐδια. Δακτύλων δὲ ἦν ἐκπέση ἄρθρον τι τῶν τῆς χειρὸς, ἦν τε τὸ πρῶτον, ἦν τε τὸ δεύτερον, ἦν τε τὸ τρίτον, ωὗτός καὶ ἴσος τρόπος τῆς ἐμβολῆς· χαλεπώτερα μέντοι αἰεὶ τὰ μέγιστα τῶν ἄρθρων ἐμβάλλειν. ^[10]

- 80 Ἐκπίπτει δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους, ἢ ἄνω, ἢ κάτω, ἢ ἐς τὸ πλάγιον ἐκατέρωθεν, μάλιστα μὲν ἐς τὸ ἄνω, ἥκιστα δὲ ἐς τὰ πλάγια, ἐν τῷ σφόδρα κινέεσθαι. Ἐκατέρωθεν δὲ τῆς χώρας, οὗ ἐκβέβηκεν, ὥσπερ ἄμβη ἐστίν. Ἦν μὲν οὖν ἐς τὸ ἄνω ἐκπέση ἢ ἐς τὸ κάτω διὰ τὸ λειοτέρεν εἶναι ταύτην τὴν χώραν, ἢ ἐκ τῶν πλαγίων, καὶ ἅμα μικρῆς ἐούσης τῆς ὑπερβάσιος, ἦν μεταστῇ τὸ ἄρθρον, ῥηΐδιόν ἐστιν ἐμβάλλειν. Τρόπος δὲ τῆς ἐμβολῆς ὁδε· περιελίξαι τὸν δάκτυλον ἄκρον ἢ ἐπιδέσματί τινι ἢ ἄλλῳ τρόπῳ τοιούτῳ τινὶ, ὅκως, ὁκόταν κατατείνης ἄκρου λαβόμενος, μὴ ἀπολισθάνῃ· ὅταν δὲ περιελίξῃς, τὸν μὲν τινα διαλαβέσθαι ἄνωθεν τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς, τὸν δὲ τοῦ κατειλημμένου· ἔπειτα κατατείνειν πρὸς ἐωυτὸν ἀμφοτέρους εὖ μάλα, καὶ ἅμα ἀπῶσαι τὸ ἐξεστηκὸς ἄρθρον ἐς τὴν χώραν. Ἦν δὲ ἐς τὰ πλάγια ἐκπέση, τῆς μὲν κατατάσιος ωὗτός τρόπος· ὅταν δὲ δὴ δοκῇ σοι ὑπερβεβηκέναι τὴν γραμμὴν, ἅμα χρή κατατείναντας ἀπῶσαι ἐς τὴν χώραν εὐθὺς, ἕτερον δὲ τινα ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τοῦ δακτύλου φυλάσσειν καὶ ἀνωθέειν, ὅκως μὴ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολίσθῃ. Ἐμβάλλουσι δὲ ἐπιεικέως καὶ αἱ σαῦραι αἱ ἐκ τῶν φοινίκων πλεκόμεναι, ἦν κατατείνης ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὸν δάκτυλον, λαβόμενος τῇ μὲν ἐτέρῃ τῆς σαύρης, τῇ δὲ ἐτέρῃ τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς. Ὀκόταν δὲ ἐμβάλῃς, ἐπιδεῖν δεῖ ὀθονίοισιν ὡς τάχιστα, λεπτοτάτοις, κεκηρωμένοις κηρωτῇ μήτε λίην μαλακῇ μήτε λίην σκληρῇ, ἀλλὰ μετρίως ἐχούσῃ· ἢ μὲν γὰρ σκληρὴ ἀφέστηκεν ἀπὸ τοῦ δακτύλου, ἢ δὲ ἀπαλὴ καὶ ὑγρὴ διατήκεται καὶ ἀπόλλυται, θερμαινομένου τοῦ δακτύλου· λύειν δὲ ἄρθρον δακτύλου τριταῖον ἢ τεταρταῖον· τὸ δὲ ὅλον, ἦν μὲν φλεγμὴν, πυκνότερον λύειν, ἦν δὲ μὴ, ἀραιότερον· κατὰ πάντων δὲ τῶν ἄρθρων ταῦτα λέγω. Καθίσταται δὲ τοῦ δακτύλου τὸ ἄρθρον τεσσαρεσκαίδεκαταῖον. Ὁ αὐτὸς δὲ ἐστὶ θεραπείης τρόπος δακτύλων χειρὸς τε καὶ ποδός. Παρὰ πάσας δὲ τὰς τῶν ἄρθρων ἐμβολὰς δεῖ ἰσχυαίνειν καὶ λιμαγχονέειν ἄχρι ἐβδόμης· καὶ εἰ μὲν φλεγμαῖνοι, πυκνότερον λύειν, εἰ δὲ μὴ, ἀραιότερον· ἡσυχίην δὲ δεῖ ἔχειν αἰεὶ τὸ πονέον ἄρθρον, καὶ ὡς κάλλιστα ἐσχηματισμένον κέεσθαι. ^[30]

- 82 Γόνυ δὲ εὐηθέστερον ἀγκῶνος διὰ τὴν εὐσταλίην καὶ τὴν εὐφυΐην, διὸ καὶ ἐκπίπτει καὶ ἐμπίπτει ῥᾶον· ἐκπίπτει δὲ πλειστάκις ἔσω, ἀτὰρ καὶ ἔξω καὶ ὀπισθεν. Ἐμβολαὶ δὲ, ἐκ τοῦ ξυγκεκάμφθαι· ἢ ἐκλακτίσαι ὀξέως, ἢ ξυνελίξας ταινίης ὄγκον, ἐν τῇ ἰγνυΐ θείς, ἀμφὶ τοῦτον ἐξαίφνης ἐς ὄκλασιν ἀφιέναι τὸ σῶμα. Δύναται δὲ καὶ κατατεινόμενον μετρίως, ὥσπερ ἀγκῶν, ἐμπίπτειν, τὰ ὀπισθεν· τὰ δὲ ἔνθα ἢ ἔνθα, ἐκ τοῦ ξυγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι, ἀτὰρ καὶ ἐκ κατατάσιος μετρίης. Ἡ διόρθωσις ἅπασι κοινή. Ἦν δὲ μὴ ἐμπέση, τοῖσι μὲν ὀπισθεν, ξυγκάμπτειν οὐ δύνανται, ἀτὰρ οὐδὲ τοῖσιν ἄλλοις πάνυ· μινύθει δὲ μηροῦ καὶ κνήμης τοῦμπροσθεν· ἦν δὲ ἐς τὸ ἔσω, βλαισότεροι, μινύθει δὲ τὰ ἔξω· ἦν δὲ ἐς τὸ ἔξω, γαυσότεροι, χωλοὶ δὲ ἦσσαν, κατὰ γὰρ τὸ παχύτερον ὁστέον ὀχέει, μινύθει δὲ τὰ ἔσω. Ἐκ γενεῆς δὲ καὶ ἐν

αὐξήσει κατὰ λόγον τὸν πρόσθεν. Τὰ δὲ κατὰ τὰ σφυρὰ, κατατάσιος ἰσχυρῆς δέεται, ἢ τῇσι χερσὶν, ἢ ἄλλοις τοιούτοις, κατορθώσιος δὲ ἅμα ἀμφοτέρω ποιεύσης κοινὸν δὲ τοῦτο ἅπασιν. ^[10]

84 Τὰ δὲ ἐν ποδὶ, ὡς καὶ τὰ ἐν χειρὶ, ὑγιέες. Τὰ δὲ τῆς κνήμης ζυγκοινωνέοντα, καὶ ἐκπεσόντα ἐκ γενεῆς, ἢ καὶ ἐν αὐξήσει ἐξαρθρήσαντα, ταῦτα ἅ καὶ ἐν χειρί.

86 Ὅκοσοι δὲ πηδήσαντες ἄνωθεν ἐστηρίζαντο τῇ πτέρνῃ, ὥστε διαστῆναι τὰ ὀστέα, καὶ φλέβας ἐκχυμωθῆναι, καὶ νεῦρα ἀμφιφλασθῆναι, ὁκόταν γένηται οἷα τὰ δεινὰ, κίνδυνος μὲν σφακελίσαντα τὸν αἰῶνα πρήγματα παρασχεῖν· ῥοιώδη μὲν γὰρ τὰ ὀστέα, τὰ δὲ νεῦρα ἀλλήλοισι κοινωνέοντα. Ἐπεὶ καὶ οἷσιν ἂν μάλιστα κατεηγείσιν, ἢ ὑπὸ τρώματος ἢ ἐν κνήμῃ, ἢ ἐν μηρῷ, ἢ νεύρων ἀπολυθέντων, ἃ κοινωνεῖ τούτων, ἢ ἐκ κατακλίσιος ἀμελέος ἐμελάνθη πτέρνῃ, καὶ τούτοις τὰ παλιγκοτέοντα ἐκ τῶν τοιούτων. Ἔστιν ὅτε καὶ πρὸς τῷ σφακελισμῷ γίνονται πυρετοὶ ὀξέες, λυγμώδεις, γνώμης ἀπτόμενοι, ταχυθάνατοι, καὶ ἔτι φλεβῶν αἰμορροϊέων πελιώσεις. Σημήϊα δὲ τῶν παλιγκοτησάντων, ἦν τὰ ἐκχυμώματα καὶ τὰ μελάσματα καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὑπόσκληρα καὶ ὑπέρυθρα· ἦν τε ζὺν σκληρύσματι πελιδνωθῇ, κίνδυνος μελανθῆναι· ἦν δὲ ὑποπέλια ἦ, ἢ καὶ πέλια μάλα καὶ ἐκκεχυμωμένα, ἢ ὑπόχλωρα καὶ μαλακά, ταῦτα ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἀγαθὰ. Ἰησις, ἦν μὲν ἀπύρετος ἔη, ἐλλέβορον· ἦν δὲ μὴ, μὴ· ἀλλὰ ποτὸν ὀξύγλυκυ, εἰ δέοι. Ἐπίδεσις δὲ, ἄρθρων· ἐπὶ δὲ πάντα, μᾶλλον τοῖς φλάσμασιν, ὀθονίοις πλείοσι καὶ μαλθακωτέροις· πίεξις ἥσσον· προσπεριβάλλειν δὲ τὰ πλεῖστα τῇ πτέρνῃ. Τὸ σχῆμα, ὅπερ ἢ ἐπίδεσις, ὡς μὴ ἐς τὴν πτέρνην ἀποπιέζεται. Νάρθηξι δὲ μὴ χρέεσθαι. Οἷσι δ' ἂν ἐκβῇ ὁ πούς ἢ αὐτὸς, ἢ ζὺν τῇ ἐπιφύσει, ἐκπίπτει μὲν μᾶλλον ἐς τὸ ἔσω. ^[20]

87 Ἦν δὲ μὴ ἐμπέση, λεπτύνεται ἀνὰ χρόνον τό τε ἰσχίον καὶ ὁ μηρὸς καὶ κνήμης τὸ ἀντίον τοῦ ὀλισθήματος. Ἐμβολὴ δὲ ἄλλη, ὥσπερ καρποῦ, κατάτασις δὲ ἰσχυρή. Ἰησις δὲ, νόμος ἄρθρων. Παλιγκοτέει, ἥσσον δὲ καρποῦ, ἦν ἡσυχάσωσιν. Δίαιτα μείων, ἐλινύουσιν. Τὰ δὲ ἐκ γενεῆς ἢ ἐν αὐξήσει, κατὰ λόγον τὸν πρότερον. ^[5]